

Årsredovisning 2021

För ett hållbart Varberg

21

VARBERGS
KOMMUN

Innehållsförteckning

Inledning

Om årsredovisningen	3
Förord, kommunstyrelsens ordförande	4
Förord, kommundirektör	5

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling	7
Den kommunala koncernen	9
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	10
Händelser av väsentlig betydelse	15
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	18
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	22
Balanskravsresultat	40
Väsentliga personalförhållanden	41
Förväntad utveckling	44

Drifts- och investeringsredovisning

Driftsredovisning	46
Investeringsredovisning	50
Exploateringsredovisning	53

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning	57
Balansräkning	58
Kassaflöde	59
Noter resultaträkning	60
Noter balansräkning	63
Noter kassaflöde	71
Redovisningsprinciper	72

Verksamhetsberättelse

Kommunfullmäktige	75
Kommunrevisionen	76
Valnämnden	77
Överförmyndarnämnden	78
Kommunstyrelsen	79
Förskole- och grundskolenämnden	80
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	81
Socialnämnden	82
Byggnadsnämnden	83
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	84
Hamn- och gatunämnden	85
Kultur- och fritidsnämnden	86
Servicenämnden	87
Varbergs Stadshus AB	88
Varbergs Bostads AB	89
Varberg Energikoncernen	90
Arena Varberg AB	91
Varbergs Fastighets AB	92
Hallands Hamnar Varberg AB	93
Varberg Vatten AB	94

Revisionsberättelse

Om årsredovisningen

Årsredovisningen är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige om kommunens samlade verksamhet och ekonomi 2021. Den vänder sig också till dig som är invånare eller företagare i kommunen, och naturligtvis till kreditgivare, leverantörer och samarbetspartners. Här kan du läsa om vilka mål som satts upp, hur målpuppfyllelsen har gått och hur skattepengarna har använts. De obligatoriska inlagen förvaltningsberättelse och ekonomisk redovisning kompletteras med verksamhetsberättelser från nämnder och bolag.

De olika avsnittens innehåll

Handlingen inleds med förord från kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören.

Förvaltningsberättelse

I detta kapitel ges en sammanfattning av året och en presentation av den kommunala koncernen. Här berättas också om vilka faktorer som påverkar kommunens resultat och ekonomiska ställning. I avsnittet styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten presenteras kommunens styrmodell. Här lyfts också goda prestationer i visionens anda. Sedan följer en mer ingående beskrivning av kommunens finansiella situation och efter det presenteras en avstämning av de strategiska målområdena och de prioriterade målen som kommunfullmäktige fastställt för perioden 2020–2023.

I avsnittet väsentliga personalförhållanden ges en redovisning av kommunens år som arbetsgivare.

Drifts- och investeringsredovisning

Driftsredovisningen redogör för hur nämnderna följt budget och vad aktuella avvikelser beror på. Därefter beskrivs hur kommunen arbetat med investeringar och exploateringar.

Ekonomisk redovisning

Här presenteras årets ekonomiska utfall i resultaträkningen, förändringar i kommunens likvida medel redovisas i kassaflödesanalysen och den ekonomiska ställningen vid årets slut visas i balansräkningen. Kapitlet innehåller också noter och redovisningsprinciper som ger en närmare beskrivning av innehållet.

Verksamhetsberättelse

I verksamhetsberättelsen finns en kort beskrivning av varje nämnd och bolag med en sammanfattning av årets insatser, det ekonomiska resultatet och vad som väntar framöver.

Efter årsredovisningens färdigställande

Texterna och innehållet i årsredovisningen arbetades fram innan säkerhetsläget i Europa förändrades. Detta gör att de analyser och beskrivningar som ges i rapporten inte fullt ut speglar rådande läge och eventuella konsekvenser på kommunens verksamhet och ekonomi.

Foto: Hidvi Group AB

Ett lyckosamt år med god utveckling för hela kommunen – trots en ihållande pandemi

Den befarade lågkonjunkturen blev inte så djup som befarat utan istället blev tillväxten betydligt högre än vad någon vågat tro.

Konjunkturen i Sverige och inflyttningen till Varberg har inneburit att skatteintäkterna till kommunen vuxit rejält och gett goda förutsättningar för att bedriva en fortsatt bra verksamhet med hög kvalitet. I grunden står vi väl rustade. Vi har mycket gynnsamma förutsättningar i Varberg.

Likt övriga Sverige ser vi utmaningar med demografin. Gruppen äldre blir i relation till den arbetsföra befolkningen allt större. Därför arbetar vi målmedvetet med att ta hjälp av ny teknik för att förändra arbetssätt och frigöra tid så att mänskliga händer ska kunna finnas där de verkligen behövs. Detta arbete har intensifierats under det gångna året – trots pandemin och ibland tack vare pandemin.

Covid-19 har inneburit extra prövningar för våra verksamheter men tack vare våra medarbetares inställning, flexibilitet, lyhördhet, kompetens och förmåga att ställa om har vi klarat det bra.

Ekonomi

Budgetföljsamheten har varit god. Dock flaggade socialnämnden tidigt för ett underskott som till stor del var kopplat till pandemin. Kommunen redovisar ett överskott på 413 mnkr. Även bolagssfären visar goda resultat. Det ovanligt höga resultatet innehåller ett antal poster av engångskaraktär, som till exempel mottagandet av Getteröbron.

Infrastruktur

Tunnelbygget går som planerat och ett antal sidoprojekt såsom rangerbangård, Getteröbron och infrastruktur i Breared är nu klara. Detta jättestor projekt har ibland orsakat olägenheter. Till exempel har byggtransporterna tidvis orsakat störningar i trafiken och sprängningarna har medfört buller och skakningar. Upplevelsen är ändå att allmänheten känt sig välinformerade och accepterat läget på ett bra sätt.

Under året har kommunfullmäktige beslutat om läget för ett tågstopp i Väröbacka. Projektet finns med i Trafikverkets förslag till nationell infrastrukturplan. Ett stopp i Väröbacka innebär stora utvecklingsmöjligheter för hela kommunen och arbetet med en fördjupad översiktsplan för Väröbacka pågår för fullt. Entreprenör för markarbeten med anledning av industrihamnens flytt till Fareviken är upphandlad och arbetet löper på bra.

Foto: Hidvi Group AB

Bostäder

Under det gångna året ökade befolkningmängden i kommunen med 1 261 nya invånare, det innebär att Varberg växer för 64:e året i rad.

Antalet färdigställda bostäder i Varberg uppgick under 2021 till 828. Ett stort antal bostadsprojekt, såväl hyresrätter som bostadsrätter, är under färdigställande och efterfrågan ser inte ut att minska.

Investeringar

Under året har vi invigt ett par mycket stora investeringar, såsom is- och simarenan Pingvinen och det särskilda boendet Midsommargården, som båda var mycket efterlängtade och uppskattade. Därtill har vi invigt de nya förskolorna Stenen och Klapperstenen, vilka båda är byggda i trä.

Näringsliv

I Varberg finns många duktiga företagare som skapar arbetstillfällen inom olika branscher. Vi arbetar målmedvetet för att förbättra vårt företagsklimat ytterligare och blir allt bättre i vår kommunikation, myndighetsutövning, service och bemötande. Det går bra för många företag i Varberg, men många vittnar om svårigheter att hitta personal inom vitt skilda områden. Arbetslösheten i Varberg är låg och det är hög konkurrens om kompetent personal.

Stort tack till alla duktiga medarbetare!

Ann-Charlotte Stenkil (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Vi bidrar till det växande Varberg

Vi ska förenkla människors vardag och inspirera dem att uppnå sina drömmar. Det är vår verksamhetsidé och kärnan i Varbergs vision. Genom att jobba enligt visionen bidrar vi både till tillväxt och till att utveckla Varberg som livsplats. Vi arbetar med detta tillsammans, dygnet runt. Under de senaste två åren har våra verksamheter dessutom påverkats av pandemin. Trots de stora utmaningar som har varit summerar vi goda resultat och god utveckling.

Kompetensförsörjning

Vår verksamhet håller hög kvalitet. Det gör den för att vi varje dag går till jobbet med en hög ambition och gör ett gott arbete för dem vi är till för. Pandemin har utsatt oss för extra prövningar. Tack vare medarbetarnas och chefernas lojalitet, uthållighet och kompetens har vi klarat utmaningarna på ett bra vis.

Framtiden kommer också att utmana oss, men på andra sätt. Vi går mot ett förändrat befolkningsunderlag, en ökande konkurrens på arbetsmarknaden och nya förväntningar från invånarna. Vi behöver fortsätta utveckla våra arbetssätt och vår attraktivitet som arbetsgivare. Det gör vi genom att aktivt och medvetet arbeta för en god arbetsmiljö och trivsel samt rekrytering av nya medarbetare. Vi gör detta bra idag men vi behöver bli ännu bättre på det i framtiden.

Verksamhetsutveckling med stöd av ny teknik

Vi behöver nyttja den nya teknikens möjligheter i vår verksamhetsutveckling. Tekniken kan underlätta eller ersätta arbetsmoment och bidra till att göra jobben i kommunen attraktivare och öka kvaliteten i våra leveranser till invånare, näringsidkare och besökare. Vi har flera goda exempel på det i vår verksamhet idag och kan utvecklas på många fler områden.

Samarbete

Hur vår leverans uppfattas beror till stor del på hur duktiga vi är på att arbeta tillsammans. Vår organisation består av förvaltningar och bolag, avdelningar och enheter, vilket är ett bra sätt att samla och utveckla kompetens. Indelningen är dock inte någonting som våra invånare ska behöva bry sig om. Därför behöver vi utveckla samarbetet över våra organisatoriska gränser ytterligare. Vårt samarbete kring barn och unga, inkludering, investeringar och hållbarhet fungerar allt bättre, men det finns utvecklingspotential.

Samarbetet prövas extra vid kris. Under året som har gått har vi bland annat drabbats av en mycket allvarlig skolattack, svåra vattenläckor och inte minst pandemin. Mycket har hanterats på ett bra vis, men genom våra utvärderingar kan vi också konstatera en del brister. Dessa behöver vi ta på stort allvar och åtgärda. En grund i det arbetet ligger i att utveckla och förtydliga roller, ansvar och mandat. Därutöver behöver vi utveckla vår kommunikation både internt och externt samt i vardag och i kris.

Visionen

Med ledorden nytänkande, framåtanda, kunskap och mod ska vi fortsätta bidra till att utveckla Varbergs kommun till västkustens kreativa mittpunkt. Vårt förhållningssätt ska kännetecknas av hållbarhet och delaktighet och bidra till Varbergs framgång och fortsatta utveckling. För att lyckas behöver vi fortsätta arbeta med vår kultur. Gott ledarskap, medarbetarskap och samarbete ska präglade vårt agerande i vardagen.

Carl Bartler
Kommundirektör

Foto: Natalie Greppi

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

Under perioden 2020–2023 har kommunkoncernen fokus på fyra strategiska målområden och nio prioriterade mål. I den här årsredovisningen görs en andra avstämning av målarbetet. Sammantaget är bedömningen att kommunkoncernen har kommit en bit på väg mot måluppfyllelse inom samtliga målområden och att det tagits steg framåt under året trots den rådande situationen med pandemin som försvårat vissa aktiviteter.

Varberg fortsätter att växa, årets befolkningstillväxt var den högsta sedan början av 1970-talet. Tillväxten ställer ökade krav på organisationen inom i stort sett alla områden. Det ökande behovet av bostäder, lokaler, infrastruktur, omsorg och service hanteras samtidigt som den befintliga löpande verksamheten ska fortsätta fungera och utvecklas.

Det ekonomiska resultatet för kommunkoncernen 2021 uppgick till 563 mnkr och avvek positivt från budget med 365 mnkr. Kommunen bidrog med 413 mnkr till kommunkoncernens resultat, vilket var 341 mnkr mer än budget. Kommunens två finansiella mål handlar om resultat- och soliditetsnivå. Båda målen har uppnåtts 2021. Soliditeten har ökat något sedan 2020 och ligger på 60 procent. Kommunen har en god grundekonomi, men de höga investeringsnivåer som planeras kommande år, ställer krav på ekonomisk planering och styrning.

Antalet tillsvidareanställda medarbetare i kommunkoncernen fortsätter att öka och är nu nära 5 000 personer. Rekryteringsbehovet är fortsatt högt och kommunen arbetar på flera plan för att attrahera nya medarbetare och säkerställa olika slags kompetens inför framtiden.

Översikt över koncernens utveckling	2021	2020	2019	2018	2017
Verksamhetens intäkter, mnkr	2 848	2 106	2 235	1 981	1 814
Verksamhetens kostnader ¹ , mnkr	-5 629	-4 936	-4 968	-4 601	-4 446
Skatteintäkter och statsbidrag, mnkr	3 822	3 614	3 409	3 255	3 129
Årets resultat, mnkr	563	280	260	280	234
Soliditet, %	38	37	37	37	38
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse för pensioner, %	30	27	26	25	24
Investeringar, netto mnkr	1 149	1 350	1 275	1 238	945
Självfinansieringsgrad ² , %	57	50	82	46	53
Räntebärande låneskuld	5 567	5 247	4 831	4 061	3 582
Antal anställda	4 995	4 846	4 649	4 611	4 500
Investeringar/medborgare, kr	17 147	20 643	19 737	19 456	15 059

Översikt över kommunens utveckling	2021	2020	2019	2018	2017
Antal invånare	66 658	65 397	64 601	63 630	62 755
Kommunal skattesats, %	20,33	20,33	20,33	20,33	20,33
Verksamhetens intäkter, mnkr	1 075	805	836	850	834
Verksamhetens kostnader, mnkr	-4 271	-4 074	-3 968	-3 796	-3 791
Skatteintäkter och statsbidrag, mnkr	3 822	3 614	3 409	3 255	3 129
Årets resultat, mnkr	413	153	116	157	206
Soliditet, %	37	35	36	38	41
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse för pensioner, %	27	24	24	24	24
Soliditet exkl. skulder avseende kommunala bolag, %	60	58	59	64	67
Investeringar, netto mnkr	408	673	495	497	461
Självfinansieringsgrad ² , %	63	59	100	53	65
Räntebärande låneskuld	1 240	1 040	800	350	200
Antal tillsvidareanställda	4 720	4 568	4 388	4 352	4 262

Soliditet definieras som eget kapital dividerat med totalt kapital.

Självfinansieringsgrad definieras av kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar.

¹Omräkning för åren 2019 och 2020 har skett avseende koncernintern leasing av bostadspaviljonger. Omräkningen ökar verksamhetens kostnader och minskar avskrivningar och ränta med motsvarande belopp.

²Omräkning av måttet självfinansieringsgrad för 2017-2020, för att följa definitionen från Rådet för kommunal redovisning.

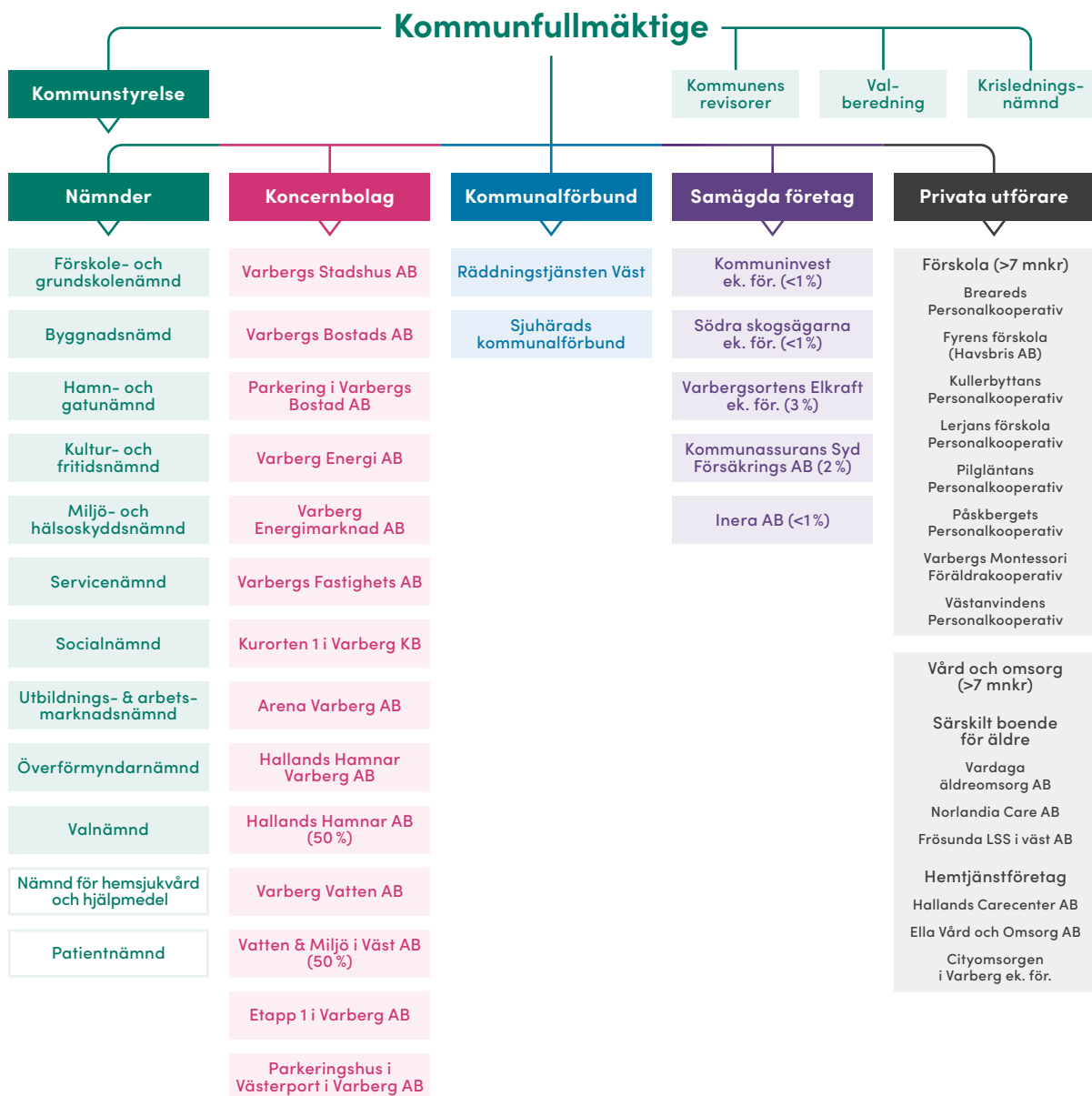

Den kommunala koncernen

Här ges en samlad bild av hur den kommunala verksamheten är organiserad i Varbergs kommun. För att service till invånare och besökare ska vara så bra som möjligt bedrivs verksamheten i olika driftsformer vilket framgår av organisationsschemat.

Överförmyndarnämnden delas med Falkenbergs kommun och hjälpmedelsnämnden och patientnämnden är samverkansnämnder med Region Halland och övriga kommuner i Halland. De verksamheter som drivs i bolagsform är de som verkar på en konkurrenssatt marknad och där bolagsformen bedöms vara fördelaktig ur ett ekonomiskt och verksamhetsmässigt perspektiv. Varbergs Stadshus AB är koncernens moderbolag som i sin tur äger övriga bolag

i koncernen. Alla bolag ägs till 100 % av kommunen om inget annat anges. Hallands Hamnar AB ägs tillsammans med Halmstad kommun och Vatten och miljö i väst AB ägs tillsammans med Falkenbergs kommun. Kommunalförbundet Räddningstjänsten Väst drivs tillsammans med Falkenbergs kommun. Sjuhärads kommunalförbund drivs tillsammans med åtta kommuner i Boråsregionen.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsanalys

När vi sammanfattar 2021 kan vi se en ekonomisk återhämtning på många håll i världen. Pandemin är långt ifrån över och det är fortfarande svårt att överblicka de långsiktiga konsekvenserna. I västvärlden har de insatser som genomförts för att dämpa pandemins påverkan på ekonomin gett resultat och BNP-nivån är nu återhämtad i många länder.

Samtidigt har inflationen stigit till höga nivåer, framför allt i USA. I decembers Makronytt skriver Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) att inflationsuppgången är driven av ökade energi- och transportpriser, men även av den expansiva finanspolitiken i USA. Världens centralbanker får nu hantera riskerna med ökande inflation, även om inflationsproblemen är mindre i Europa och Sverige än i USA.

Snabb vändning i svensk ekonomi

I nuläget pekar mycket på att den svenska ekonomin återhämtat sig väl efter pandemins initiala påverkan. Under 2021 har BNP-tillväxten varit stark och sysselsättningen ökat. SKR bedömer att Sveriges BNP ökade med 4,6 % 2021 och kommer öka med 3,3 % 2022, samtidigt som arbetslösheten långsamt minskar. Även inflationstakten förväntas avta under 2022.

Samhällsekonomisk utveckling	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BNP, %	-3,1	4,6	3,3	1,6	1,4	1,8
Sysselsättning, timmar, %	-3,8	1,7	3,2	1,2	0,7	0,8
Relativ arbetslöshet, %	8,8	8,9	8,2	8,1	7,8	7,6

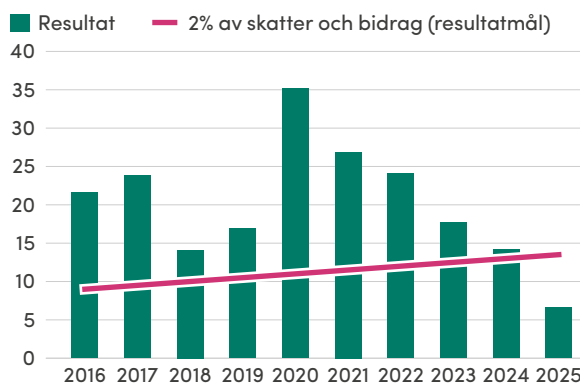
Då vändningen i ekonomin har gått snabbt är det lätt att glömma hur djupt fallet i BNP och sysselsättning var under 2020. Trots sysselsättningsuppgången är antalet arbetade timmar fortsatt lägre än före pandemin. Enligt SKR befinner sig Sverige fortfarande i en lågkonjunktur. Inte förrän i mitten av 2023 antas timgapet i svensk ekonomi slutas. Det innebär att de faktiskt arbetade timmarna kommer nå upp till de potentiellt beräknade timmarna, vilket motsvarar en normalkonjunktur.

Trots att efterfrågan på arbetskraft är hög och sysselsättningen i form av arbetade timmar stiger, är många människor i Sverige fortsatt långtidsarbetslösa. Även fortsättningsvis förväntar sig SKR en relativt långsam nedgång i arbetslösheten, då näringslivets behov av kompetens inte fullt ut möts av de som står till arbetsmarknadens förfogande.

Stark ekonomi i landets kommuner

I det cirkulär som SKR presenterade i december 2021 framgår att prognosen för skatteunderlagsutvecklingen 2021 är nästan 5 %. Den viktigaste förklaringen till den starka utvecklingen är att arbetade timmar och lönesumman ökade starkt under året. Det sammanlagda resultatet för kommunerna år 2021 prognostiserades till 27 mdkr i SKR:s ekonomirapport från oktober 2021.

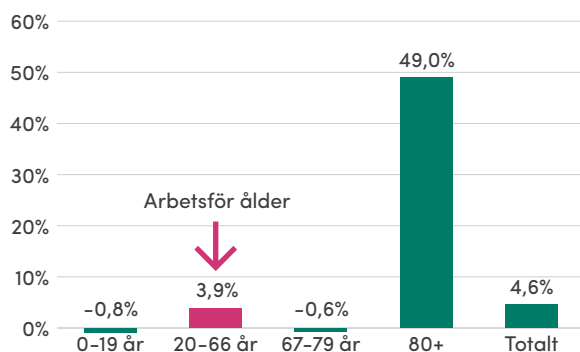
Kommunernas resultat, mdkr

Lägre befolkningstillväxt i Sverige

Trots starka resultat under både 2020 och 2021 kvarstår utmaningar i kommunsektorn kopplat till hållbar ekonomisk utveckling på lång sikt. Här har de framtida demografiska förändringarna en central betydelse. Efter en mycket stark befolkningstillväxt under 2010-talet visar nya prognoser från SCB en lägre befolkningstillväxt i Sverige framöver. Det är framför allt grupperna barn och unga som beräknas minska samt befolkningen i arbetsför ålder som ökar långsamt. Den grupp som kommer öka snabbast de kommande tio åren, även räknat i antal, är personer över 80 år. Utvecklingen pekar också tydligt på att kommuner och regioner, liksom hela näringslivet, kommer ha svårt att få arbetskraften att räckas till.

Förändring för olika åldersgrupper, år 2030 jämfört med 2020, %

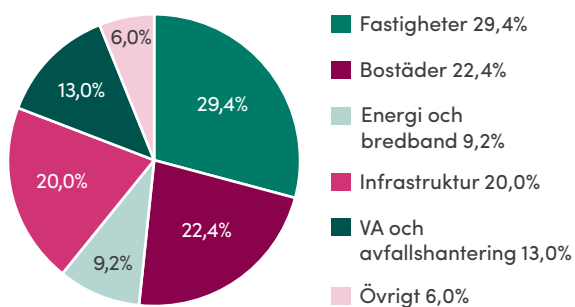
Tre viktiga områden för att klara kommande års utmaningar

I ekonomirapporten pekar SKR ut tre viktiga områden där staten tillsammans med kommuner och regioner kan genomföra stora satsningar för att klara de kommande årens utmaningar. Det är satsningar på att klimatanpassa samhället och vidta åtgärder för att minska klimatpåverkan. Det handlar också om att ställa om välfärden med hjälp av modern teknik och genomföra insatser för att öka sysselsättningen i grupper som står långt från arbetsmarknaden och som annars riskerar att hamna i långvarig arbetslöshet.

Fortsatt stora investeringsbehov i kommunsektorn

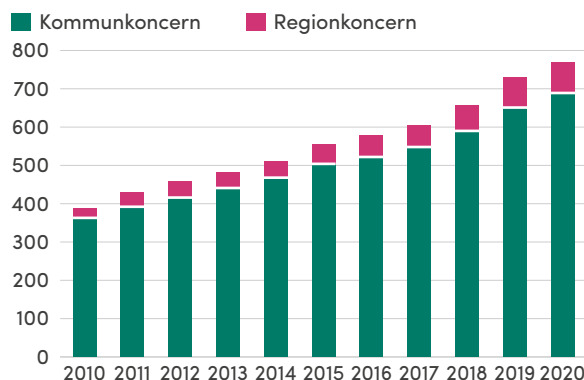
Kommuninvest tar årligen fram rapporten ”Den kommunala låneskulden” som följer utvecklingen av kommuners och regioners investeringar och skuldsättning. I rapporten från oktober 2021 skriver Kommuninvest att det senaste decenniets starka befolkningstillväxt, tillsammans med omfattande renoveringsbehov av de bostäder och fastigheter som byggdes under rekordåren 1965–75, har inneburit ökade investeringsnivåer i kommunsektorn. År 2020 bröts dock denna trend och fallande investeringsnivåer kunde noteras, med en minskning på 4 % jämfört med 2019. De totala investeringarna för kommuner och regioner uppgick 2020 till 184 mdkr. Kommunkoncernerna stod för 83 % av denna investeringsvolym, där investeringar i fastigheter och bostäder var de största posterna.

Fördelning av investeringar i kommunkoncerner, %

Kommunsektorns låneskuld ökar stadigt och uppgick i slutet av 2020 till 768 mdkr. Det var en ökning med 39 mdkr eller 5 %, jämfört med 2019. Den genomsnittliga låneskulden per invånare uppgick 2020 till drygt 74 000 kronor. Det var nära 3 400 kronor mer än 2019.

Låneskuld i landets kommun- och regionkoncerner, mdkr

Utvecklingen av kommuners låneskuld beror framför allt på två faktorer: investeringarnas utveckling och sektorns samlade resultat. Kommunsektorns höga resultat 2020 och 2021 innebär att kommuner och regioner har en starkare likviditet med sig in i år 2022, vilket påverkar upplåningsbehovet. Till detta kommer en avtagande befolkningstillväxt, vilket kan komma att påverka investeringsbehovet framöver. Kommuninvests bedömning är dock att det stora underhållsbehovet som finns i befintliga fastigheter kommer innebära höga investeringsnivåer även fortsättningsvis.

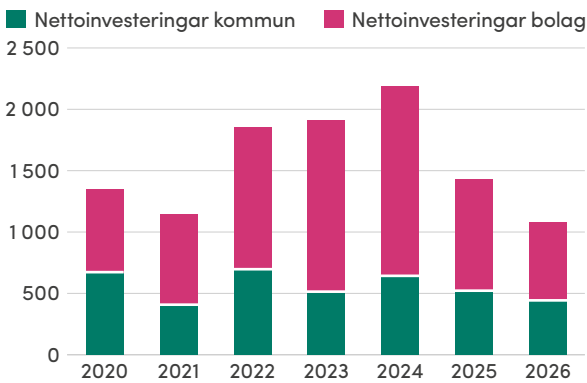
Utvecklingen för Varbergs kommun

Med en befolkningsprognos som pekar på 80 000 invånare under 2030-talet kommer det behövas stora investeringar i Varbergs kommun, bland annat inom infrastruktur, skolfastigheter, äldreboenden och bostadsbyggande. Samtidigt som tillväxten är positiv och oerhört viktig för kommunens utveckling, innebär en kraftig befolkningsökning och en demografisk förändring stora krav på en utökad kommunal service och fler medarbetare i kommunens verksamhet.

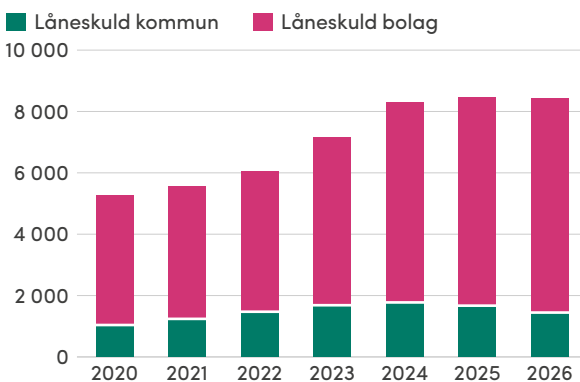
För att klara den demografiska utmaningen och kommunens finansiella mål har kommunfullmäktige genom antagen *Budget 2022 och plan 2023–2026* krav på omfattande omställning, anpassning och effektivisering av verksamheterna, beräknat till 230 mnkr.

Diagrammet på sidan 12 visar på fortsatt höga investeringsnivåer för kommunkoncernen de närmaste åren. Även om de finansiella målen uppnås kommer den höga investeringsnivån att förändra skuldsättningen. Under de kommande åren förväntas skuldnivån öka från 5,6 mdkr 2021 till 8,4 mdkr 2026 för kommunkoncernen.

Kommunkoncernens nettoinvesteringar, mnkr

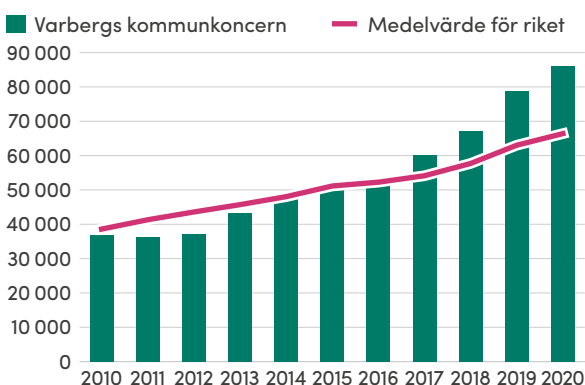

Kommunkoncernens låneskuld, mnkr

Räknat per invånare är såväl investeringsnivån som låneskulden högre för Varbergs kommunkoncern än för landet i genomsnitt. Detta är möjligt eftersom kommunen och de ingående bolagen har en god grundekonomi, men det krävs en fortsatt långsiktig ekonomisk planering för att klara dessa nivåer.

Låneskuld per invånare, kr

Framtiden är mer osäker än vanligt på grund av pandemin. Efter den snabba konjunkturåterhämtningen 2021 och som prognostiseras för 2022, förväntas skatteunderlagstillväxten avta från år 2023. Utmaningarna handlar fortsatt om att skapa långsiktig ekonomisk hållbarhet, med den demografiska utvecklingen som den dominerande faktorn. Det blir fortfarande fler äldre per person i arbetsför ålder, vilket innebär ökad efterfrågan och ökade kostnader i kronor per invånare.

De stimulanser av ekonomin som svenska staten har bidragit med under pandemin tillsammans med de extra statsbidrag som kommuner och regioner tagit del av har medfört höga resultatnivåer i kommunsektorn under 2020 och 2021. Den kommunikativa utmaningen är att trots starka resultat ställa om verksamheten för att möta de långsiktiga utmaningarna.

Varbergs kommuns befolkningsutveckling 2021

Varbergs kommun har sedan flera år tillbaka haft en positiv befolkningsutveckling, och 2021 var inget undantag. Kommunen ökade befolkningsmässigt med över 1 200 personer och hade i slutet av året drygt 66 600 invånare. Varberg var en av de kommuner som ökade mest under 2021, sett till den faktiska befolkningsökningen.

Sedan 1950-talet är det två perioder som utmärker sig med hög tillväxt för att sedan följas av perioder med lägre tillväxt. Under den första perioden 1970–71 växte kommunen under ett år med som mest 1 402 personer (1971), och i den andra perioden 1989–91 med som mest 862 personer (1991). 2021 års befolkningsökning är med andra ord i paritet med den kraftiga utveckling kommunen hade under tillväxtåren i början på 1970-talet.

Goda förutsättningar för befolkningstillväxt även på sikt

Varberg har fantastiska förutsättningar med sin närhet till havet och sin gröna natur. Varbergs kommun har slagit in på en väg som innebär att förutsättningarna att växa mer jämnt och balanserat blir allt bättre. Kommunen arbetar aktivt med markförvärv i strategiska lägen.

Flera större utbyggnadsområden av bostäder är på gång och många företag är intresserade av att etablera sig i kommunen. Med stora utbyggnadsprojekt av bostäder som till exempel Västerport, Södra Trönninge, Trönningenäs, Bläshammar, Träslövsläge/Gamla Köpstad, Östra Träslöv, Jonstaka och Väröbacka finns gynnsamma förutsättningar för en god befolkningstillväxt i kommunen även de kommande åren.

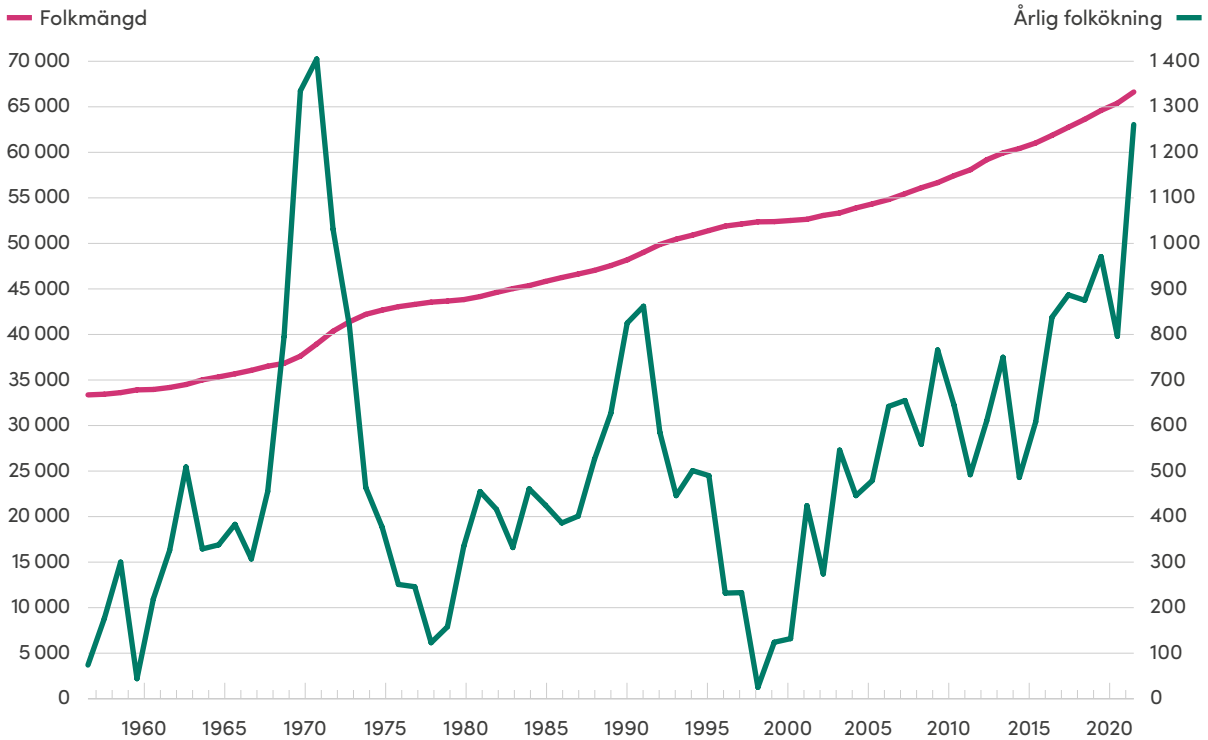
Folkmängdsförändringar	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Inflyttade	3 258	2 815	2 755	2 839	2 853	2 961	2 522
Utflyttade	2 115	2 064	1 926	1 983	2 036	2 186	2 002
Netto	1 143	751	829	856	817	775	520
Födda	707	647	663	658	682	653	632
Döda	606	619	547	638	626	591	550
Netto	101	28	116	20	56	62	82
Befolkningsökning ¹	1 261	796	971	875	887	838	608
Total folkmängd	66 658	65 397	64 601	63 630	62 755	61 868	61 030

¹I tabellen stämmer inte folkökningen exakt överens med summan av antalet födda, döda, och flyttnetto. Detta beror på eftersläpning i rapporteringen. De gånger en förändring rapporteras långt efteråt dyker den upp i folkmängden, men redovisas under en justeringspost i stället.

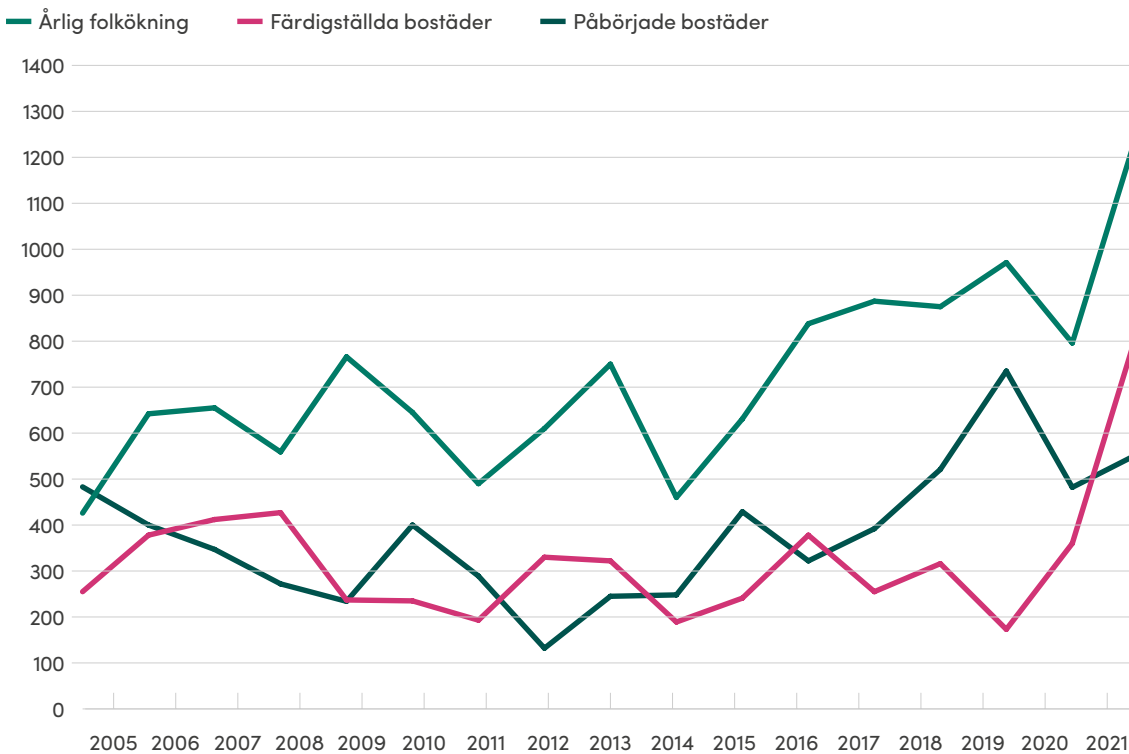
Utveckling av befolkning och bostäder

I diagrammen nedan visas befolkningstillväxten sedan 1957 samt den årliga befolknings- och bostadsutvecklingen sedan 2005

Befolkningstillväxt i Varbergs kommun

Befolknings- och bostadsutveckling i Varbergs kommun

Händelser av väsentlig betydelse

Januari: Den 28 januari drabbades gymnasieskolan Peder skrivares skola av en skolattack. En beväpnad och maskerad man tog sig in i skolans lokaler och konfronterade två elever, varav en skadades i handen. Personal slog larm och polis tillkallades. Mannen greps senare vid Håstens torg.

Februari: Byggstart för Varbergs nya vattentorn VÅGA.

Illustration: White Arkitekter

Mars: Det nya särskilda boendet Midsommargården öppnar, en satsning på framtidens vård och omsorg för personer med demenssjukdom. Boendemiljön är utformad för att stimulera både sinnen och minnen.

Mars: Arena Varberg AB ställer om delar av sina lokaler till vaccinationscentral.

Juni: Varbergs kommun uppmantrar till en miljövänlig och hälsosam livsstil genom att erbjuda en ny hyrcykeltjänst.

Foto: Natalie Greppi

Maj: Varberg tar silver i Årets Superkommun 2021 i kategorien småstads- och landsbygdskommuner.

Juni: Varbergs kommuns första hållbarhetsboksutklubbas av fullmäktige. En kraftsamling mot ett hållbart samhälle, inom den egna organisationen och på sikt även tillsammans med andra.

Juni: Varberg Energi AB firar 1 år som fossilfria i egen verksamhet vid normal drift.

Juni: Den stora vaccinationsinsatsen mot covid-19 inom vård och omsorg samt vårdnära yrken i Varbergs kommun är i mål. Hela 85 % av kommunens personal på äldreboenden och hemtjänsten samt 94 % av patienter/kunder på kommunens äldreboenden och inom hemsjukvården vaccinerade sig.

Augusti: Varbergs biblioteks nya bokbuss börjar rulla. Bussen har specialbyggd inredning och är utrustad med självutlåningsautomat. Bokbussen är förutom ett bibliotek, även ett rullande konstverk. Det är konstnären Lisa-Stina Pettersson som har gjort gestaltningen.

Augusti: Två nya förskolor öppnar i kommunen: Klapperstenens förskola på Breared och Stenens förskola i Tvååker. Båda förskolorna har plats för 160 barn var.

Sommar: Skolstarten blir pappersfri genom en ny e-tjänst. Fem pappersblanketter om allt från specialkost till villkor för elevskåp ersätts med en e-tjänst. Smidigare för både vårdnadshavare och personal.

Augusti: Prins Julian, hertig av Halland får en lekplats i doggåva av länet. Lekplatsen ska byggas intill den nya mötesplatsen vid Getteröns Naturum.

Foto: Hidvi Group AB

September: Pingvinen, Varbergs is- och simarena öppnar. Anläggningen är kommunens största investering hittills och är byggd för att möta framtidens behov i ett Varberg som växer. Här finns bad, ishall, gym och café under samma tak. I det nya badet finns en 50-metersbassäng med läktare, två multibassänger med höj- och sänkbar

botten samt ett aktivitetsbad med vattenlek och rutschkanor. I det utbyggda gymmet finns plats för både gruppträning och enskild träning. Det nya caféet kan besökas både ifrån entréhallen och inne från badet. Varbergs ishall har byggts ihop med badet och är nu en del av Pingvinen.

September: Varberg växer-webben lanseras. En helt ny webbplats för kommuninvånare, företagare och besökare som vill veta vad som händer i det växande Varberg.

Oktober: I slutet av oktober var det dags för hyresgästerna att flytta in i de 31 nybyggda lägenheterna i Kvarteret Åkaren. Kvarteret Åkaren är Varbergs Bostads AB senaste nyproduktion mitt i hjärtat av Varberg. Fastigheten, som byggdes 1947, totalrenoverades och 31 lägenheter tillskapades i en retro och tidstypisk anda.

November: I stället för ett första spadtag görs ett första lyft. Det blir ett symboliskt startskott för utbyggnaden av Farehamnen.

Fyra utvalda företrädare från Varbergs kommun, Hallands Hamnar AB och Per Aarsleff A/S (entreprenören som ska bygga hamnen) hakade gemensamt fast varsin krok i ett virkespaket som sedan gick till väders.

På bilden från vänster: Ole Steen Christensen, projektchef på Per Aarsleff A/S, Ann-Charlotte Stenkil (M), kommunstyrelsens ordförande, Reine Antonér (M), ordförande i Hallands Hamnar AB och Micael Åkesson (M), ordförande i hamn- och gatunämnden.

Oktober: En vattenläcka medförde att stora delar av kommunen var utan vatten under kvällen och natten den 13 oktober. Läckan åtgärdades och produktionen var igång med begränsad kapacitet på morgonen

November: Kommunfullmäktige beslutar att Värö station ska ligga i södra Väröbacka.

Februari 2022: Under natten till torsdag den 24 februari inledde Ryssland en invasion av Ukraina. När denna text produceras har kriget pågått i cirka en vecka och det råder stor osäkerhet om hur händelserna kommer att påverka säkerhetsläget och ekonomin i Sverige framöver.

Den 2-13 mars genomförde Varbergs kommun tillsammans med Varberg Energi AB och Sparbanken en ljusmanifestation för att visa vårt stöd för Ukraina och dess folk.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrmodell för Varbergs kommun

Kommunkoncernens arbete styrs utifrån beslutade mål – det är en gemensam utgångspunkt för alla koncernens verksamheter. Hur detta målstyrda arbete ska gå till beskrivs i vår styrmodell.

I december 2018 antog kommunfullmäktige en styrmodell som berättar hur fullmäktige, nämnder och bolag ska arbeta med mål, ekonomi, kvalitet och uppföljning.

Vid varje ny mandatperiod beslutar fullmäktige om strategiska målområden och prioriterade mål som anger den politiska viljeinriktningen för de kommande fyra åren. Utgångspunkten är visionen om Varberg som västkustens kreativa mittpunkt.

Egna mål för nämnder och bolag

Utifrån de gemensamma strategiska målområdena och prioriterade målen som kommunfullmäktige beslutar om, arbetar varje nämnd och bolag fram och antar egna mål som ska bidra till utveckling och måluppfyllelse inom fullmäktiges strategiska målområden och prioriterade mål. Även grunduppdraget, omvärldsförändringar och analys av verksamhetens kvalitet, resultat och effektivitet kan medföra prioriteringar och mål.

På vägen mot måluppfyllelse

En viktig del i det målstyrda arbetet är att fokusera på de resultat som ska uppnås. Resultaten är ett viktigt underlag för att kunna analysera hur det går med måluppfyllelsen. För att göra detta enklare kopplas en eller flera resultatindikatorer till varje mål. Nämnderna och bolagen ansvarar genom sina respektive organisationer också för att, i en verksamhetsplan eller affärsplan, arbeta fram och beskriva övergripande strategier och aktiviteter som ska genomföras för att målen ska kunna nås.

Samarbete – nyckeln till framgång

En grundläggande utgångspunkt i styrmodellen är att god måluppfyllelse bygger på samarbete. För att största möjliga nytta ska uppnås för kommuninvånarna ska nämnder och bolag samarbeta både i arbetet med att ta fram sina mål och för att uppnå dem.

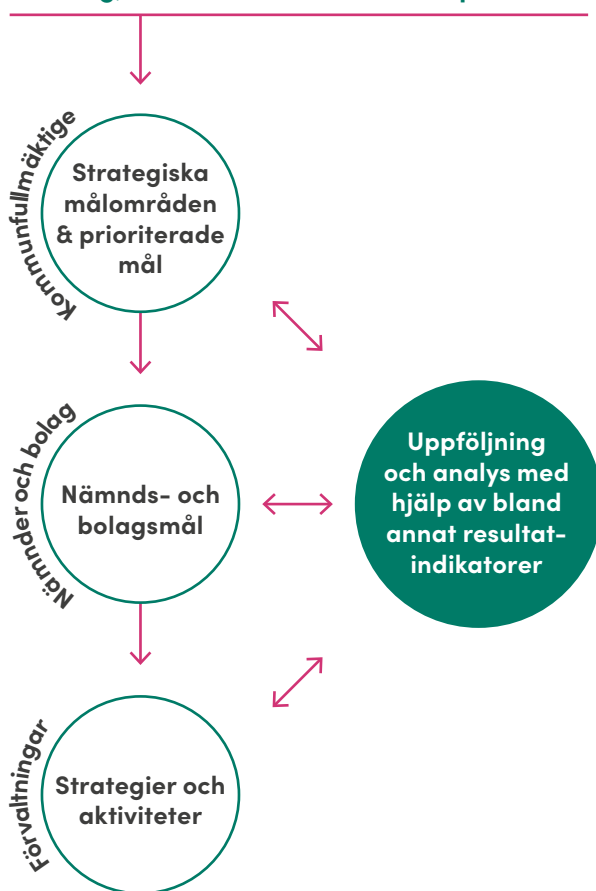
Uppföljning och analys

Systematisk uppföljning och analys är en central och viktig del i styrmodellen. Varje nämnd och bolag ansvarar för att regelbundet följa upp den egna verksamheten utifrån mål och resultat, kvalitet, ekonomi och personal. Kvalitet i analysarbetet är grundläggande för att kunna skapa välgrundade slutsatser och utveckla och förbättra den kommunala verksamheten.

Varje nämnd och bolagsstyrelse rapporterar regelbundet sina ekonomiska resultat till kommunstyrelsen, samtidigt som de beskriver väsentliga personalförhållanden och sitt arbete med målen. Kommunstyrelsen rapporterar sedan vidare till fullmäktige. Genom denna process kan organisationen se hur verksamheterna håller budget, hur de arbetar för en god måluppfyllelse och om något av ”risk och väsentlighet” behöver uppmärksammas inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Efter årets fyra första månader upprättas en gemensam tertialrapport för samtliga nämnder och bolag. Efter åtta månader presenteras en gemensam delårsrapport och vid årets slut en gemensam årsredovisning. Rapporteringen kompletteras med månadsrapporter och vid behov dialogsamtal mellan kommunstyrelsens arbetsutskott och ledningen för en nämnd eller ett bolag.

Vision: Varberg, västkustens kreativa mittpunkt

I riktning mot visionen

Det har gått tio år sedan Varberg antog sin vision – att vara Västkustens kreativa mittpunkt. Tanken med visionen är att den ska vara en ledstjärna för arbetet inom alla nämnder och bolag. Den finns till för att inspirera medarbetare, invånare, företagare och föreningar till att vara med och påverka Varbergs utveckling och bidra till en kreativ miljö. Visionen är tillåtande och uppmuntrar oss att våga. I den finns också grunden för kommunens strategiska målområden och de mål som varje nämnd och bolag formulerar för sina uppdrag.

Visionen är välkänd inom organisationen och en stark kulturbärare till stöd för alla medarbetare i det dagliga arbetet. Precis som förra året har pandemin präglat kommunens arbete under 2021. Visionen har bidragit till att kommunens olika verksamheter hittat sätt att hantera vardagen och fortsätta leverera god service trots den ovanliga och ibland ansträngda situationen.

VISIONEN: Varberg ska bli Västkustens kreativa mittpunkt

För att lyckas krävs **nyttänkande, framåtanda, kunskap och mod.**

Verksamhetsidé

Vi ska förenkla människors vardag och inspirera dem att uppnå sina drömmar.

Förhållningssätt

Hållbarhet: Vi ska tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov socialt, ekonomiskt och ekologiskt.

Delaktighet: Vi har ett öppet klimat och ett inkluderande förhållningssätt som kännetecknas av mångfald, inflytande och omtanke.

Medarbetarpriser

För åttonde året i rad uppmärksammades medarbetare som särskilt utmärkt sig under året. Vinnare utsågs i de tre kategorierna; **Årets kreativa medarbetare, Årets värdskapare och Årets jämställare.**

I år nominerades nästan hundra personer till medarbetarpriserna och att välja vinnarna var inte ett enkelt uppdrag för juryn eftersom alla nominerade gjort fantastiska insatser. Av de nominerade bedömde juryn att en medarbetare och två medarbetargrupper arbetat på ett extra tydligt sätt mot visionen.

I slutet av november bjöds alla nominerade på en gemensam lunch på Arena Varberg. I samband med detta tillkännagavs vinnarna av årets medarbetarpriser. Vinnarna uppvaktades också vid fullmäktiges sammanträde i december då de fick ta emot blommor, diplom och minnesgåva.

Årets jämställare

Jana Rodvik, socialsekreterare, Nanna Gullström, behandlingssekreterare, Regina Lindahl, utvecklingsledare och Suzanna Klang, HR-strateg tilldelades priset för sitt arbete med att öka medvetenheten och kunskapen om våld i nära relationer.

Motiveringen löd: Jana, Nanna och Regina från socialförvaltningen och Suzanna från kommunstyrelsens förvaltning har bidragit till att synliggöra våld i nära relationer. Med utbildningar har de ökat vår kunskap och medvetenhet om problemet och på så vis bidragit till en hållbar jämställdhet mellan kvinnor och män både i vår organisation och vårt samhälle. Genom att lyfta frågan som en del i kommunens personalpolitik och arbetsgivaransvar har de satt Varbergs kommun på kartan!

Årets värdskapare

Odeh Abughariqane, undersköterska, fick ta emot priset för sina insatser på Limagården, ett av kommunens särskilda boenden och hade nominerats av två olika personer.

Motiveringen löd: Odeh är en varm och omtänksam människa, som gör sitt yttersta för att de äldre ska känna meningsfullhet och glädje, även i den sena tiden i livet. Han har förstått hur viktigt humor blandat med respekt och allvar är för den som är beroende av andra och ger trygg och professionell omvårdnad i sitt arbete som undersköterska.

Odeh är en glädjespridare som ser, möter och välkomnar alla och är mycket kompetent i sitt arbete – en värdskapare varje dag. Odeh gör skillnad varje dag. Han ser möjligheter, gör det lilla extra, hjälper kollegor och ställer upp för sin verksamhet. För Limagården är Odeh värdskaparens ansikte, 100 % i alla situationer.

Årets kreativa medarbetare

Priset gick till en arbetsgrupp som på olika sätt arbetat med planering och kommunikation kring arbetet med att bygga Pingvinen, Varbergs is- och simarena som invigdes i september 2021. I gruppen ingick **Jenni Wennerström, Helena Wallin, Anna-Karin Kvarnemar, Emelie Birgersson och Mia Svedjeblad** (saknas på bilden).

Motiveringen löd: Under flera år har denna grupp superkompetenta medarbetare jobbat med att Varbergs nya mötesplats för motion, hälsa och lek, Pingvinen, ska bli verklighet. Arbetet har inkluderat det mesta utom att handgripligen snickra ihop simbassängen. Under en så lång process är det många förutsättningar som ändras och många parter som ska komma överens med varandra, och då krävs både kreativitet, nytänkande och flexibilitet.

Mandatfördelning

Under mandatperioden 2018–2022 styrs Varbergs kommun av Moderaterna, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Liberalerna. Övriga partier i kommunfullmäktige är Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Mandatfördelning tre senaste perioderna

Parti	2019–2022	2015–2018	2011–2014
Socialdemokraterna	18	20	20
Moderaterna	13	14	18
Centerpartiet	9	7	7
Liberalerna	5	4	4
Vänsterpartiet	4	2	2
Kristdemokraterna	4	2	2
Sverigedemokraterna	8	6	2
Miljöpartiet	0	4	4
SPI	0	2	2
Totalt	61	61	61

Intern kontroll

Arbetet med intern kontroll är lagstadgat och utgör en viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet. Den interna kontrollen ska utveckla och säkerställa funktion och kvalitet i kommunens verksamheter och därmed minska risken för avsiktliga eller oavsiktliga fel. Enligt bestämmelserna i kommunallagen är varje nämnd skyldig att inom sitt område se till att den interna kontrollen är tillräcklig.

Det övergripande ansvaret för att det finns en tillräcklig intern kontroll i kommunen vilar på kommunstyrelsen. Med utgångspunkt i nämndernas rapporter ska de utvärdera kommunens samlade arbete med intern kontroll och vid behov ta initiativ till förbättringar.

Arbetet med intern kontroll är riskbaserat och ska bygga på en risk- och väsentlighetsanalys. Inför varje nytt verksamhetsår ska nämnderna upprätta en plan för den interna kontrollen och beskriva vilka kontrollaktiviteter som ska genomföras.

Uppföljning av intern kontroll

Kommunfullmäktige beslutade 2013 om riktlinjer för intern kontroll för Varbergs kommun. Dessa fastslår att respektive nämnd har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Den enskilda nämnden ansvarar för att senast i mars varje år följa upp förra årets interna kontrollplan och anta en ny plan för det innevarande året. Både uppföljningen och den nya planen överlämnas till kommunstyrelsen samma månad. I och med att den interna kontrollen redovisas till kommunstyrelsen i mars finns i nuläget inget underlag för 2021 års interna kontroll som går att presentera i årsredovisningen. Den rapportering som presenteras i denna årsredovisning avser därför 2020 års interna kontroll.

Intern kontroll 2020

Den sammanfattande bilden av kommunens interna kontroll är att den fungerar väl men att det finns kontrollmoment som måste förbättras och åtgärdas. Alla nämnder har haft en antagen intern kontrollplan för 2020 och en väl fungerande process för uppföljning och åtgärder. År 2020 rapporterades 18 negativa kontrollmoment av totalt 97 kontrollmoment.

Inget av de negativa kontrollmomenten var av en sådan art att kommunstyrelsen behövde ta något separat beslut utan de hanterades av berörda nämnder. Till följd av pandemin var det flera kontrollmoment som inte genomfördes under 2020. Detta berodde antingen på att det inte fanns resurser eller att andra uppdrag fick prioriteras. De kontrollmoment som inte kunde genomföras, fördes över till 2021 års interna kontrollplaner. De nämnder som redovisade negativa kontrollmoment tog med dessa i sina interna kontrollplaner för 2021 för att fortsätta följa upp och åtgärda dessa.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Finansiell analys

För att beskriva och analysera kommunens ekonomiska läge används en modell för finansiell analys som är framtagen av Kommunforskning i Västsverige (Kfi). Den bygger på fyra finansiella perspektiv: kapacitet, risk, beredskap och kontroll.

Modellen omfattar en genomgång av den finansiella utvecklingen, av lång- respektive kortsiktig betalningsberedskap och betalningskapacitet samt av riskförhållande. Målsättningen är att med modellens hjälp kunna identifiera eventuella finansiella problem och klargöra om kommunkoncernen (kommunen och dess bolag) har en tillräcklig ekonomisk beredskap. Varje perspektiv inleds med en kort beskrivning av hela kommunkoncernen för att sedan övergå i en fördjupad analys av bolagskoncernen respektive kommunen.

I de fall som jämförelser görs med liknande kommuner avses: Alingsås, Falun, Karlskrona, Lidköping, Värnamo, Ystad och Östersund.

Resultat

Kommunkoncernen

2021 års resultat för kommunkoncernen uppgick till 563 mnkr vilket är den högsta nivån någonsin och hela 365 mnkr bättre än budget. Året har likt föregående år präglats av osäkerhet kopplat till den pågående pandemin där både lokal och global påverkan har skapat osäkerhet i resultatprognoserna. I analysen som följer är det viktigt att ta hänsyn till att delar av resultatet kommer från engångseffekter såsom försäljning av tillgångar och redovisningsmässiga intäkter kopplade till mottagna gåvor.

Resultat kommunkoncernen, mnkr	2021	2020	2019
Kommunkoncernen	563,0	280,3	260,2
Varbergs kommun	413,3	153,3	115,5
Varbergs Stadshus AB (VSAB)	-8,7	6,9	-8,7
Varberg Energi AB (VEAB)	50,8	77,1	69,9
Varbergs Bostads AB (VBAB)	117,2	76,1	95,6
Varbergs Fastighets AB (VFAB)	16,0	11,5	-3,4
Hallands Hamnar Varberg AB (HHVAB)	0,3	14,5	10,5
Arena Varberg AB (AVAB)	-13,6	-9,6	-10,3
Varberg Vatten AB (VAVAB)	5,9	-1,8	-0,9

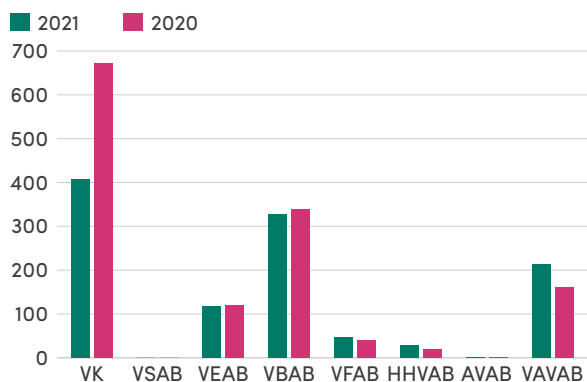
Bolagskoncernen

Sammantaget visade bolagskoncernen ett resultat som var 24 mnkr bättre än budget, men döljer både negativa och positiva avvikelser för de enskilda bolagen. De höga elpriserna i kombination med det kalla vädret i slutet av året skapade stora förluster i elhandeln för Varberg Energi-koncernen, vilket pressade ner resultatet jämfört med tidigare år. Inför året hade Hallands Hamnar Varberg AB rustat för fortsatt volymuppgång, men förändrade varuflöden och minskade volymer av bland annat massaträ pressade ner lönsamheten. Varbergs Bostads AB har under året drivit verksamheten enligt den ekonomiska planeringen och utöver det sålt två fastigheter, vilket bidragit till ett resultat som är avsevärt bättre än budget. Arena Varberg AB har varit fortsatt starkt påverkade av pandemirestriktioner och visar ett resultat som är lägre än ägardirektivet. Bolagens verksamhet och ekonomi under året beskrivs mer utförligt i årsredovisningens avsnitt för verksamhetsberättelser.

Bolagens samlade investeringar uppgick till 741 mnkr, vilket är i paritet med de senaste fyra åren. Investeringsnivån kommer fortsätta vara på en hög nivå under de kommande åren. Årets dominerande investeringsutgifter finns inom bostäder, vatten och avlopp.

Den sammanvägda bilden av resultatet för bolagskoncernen är en välmående koncern som fortsatt förbättrar den ekonomiska styrkan, vilket är viktigt för att klara av de framtida investeringsbehoven. Samtliga bolag har en verksamhet som efterlever ägardirektiven.

Investeringar, mnkr

Kommunen

För att uppnå kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning har kommunfullmäktige fastställt två finansiella mål:

- Årets resultat ska i genomsnitt uppgå till minst 135 mnkr per år för perioden 2017–2025.
- Soliditetsnivån ska som genomsnitt ej understiga 60 procent per år för perioden 2017–2025 (exklusive pensionsåtaganden och internbankslån).

Årets resultat

Kommunens resultat 2021 blev 413 mnkr, vilket är drygt 341 mnkr bättre än budgeterat. Resultatet överstiger det genomsnittliga finansiella resultatmålet på 135 mnkr och stärker med det kommunens förutsättningar att nå det finansiella målet över perioden 2017 fram till 2025. Resultatet är påverkat av att tillväxten av skatteintäkter blev starkare än förväntat och den redovisningsmässiga intäkt som uppstod när kommunen mottog Getteröbron från Trafikverket.

Nämnderna visar ett överskott mot budget med 213 mnkr (där Getteröbron utgör 170 mnkr). Det förstärks av en positiv budgetavvikelse för kom-mungemensamma poster med 19 mnkr (ej fördelade budgetmedel, pensioner, avräkning arbetsgivaravgift med mera) och av skatteintäkter samt finansnetto på 110 mnkr. Nämndernas resultat i förhållande till budget har fortsatt påverkats av pandemin. Påverkan är dock inte densamma för alla nämnder, då vissa verksamheter upplevt en nettokostnadsökning medan andra verksamheter upplevt det motsatta.

I samband med delårsrapporten beslutade kommunfullmäktige att inte ta utdelning från Varbergs Stadshus AB vilket gav en negativ budgetavvikelse på finansnettot. Den positiva avvikelsen för skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning förklaras av starkare skatteunderlagsutveckling och statlig ersättning för höga sjuklönekostnader.

Sammanfattningsvis avviker resultatet kraftigt positivt gentemot beslutad budget, vilket förklaras av högre skatteintäkter än förväntat och av den redovisningsmässiga intäkt som övertagandet av Getteröbron innebar. Även om resultatet för 2021 avviker positivt från såväl finansiellt mål som budget, är det viktigt att beakta att kommunens planerade investeringsnivå kommer att kräva ett relativt högt resultat framöver. Det har inneburit att resultatmålet i budget för 2022 och framåt höjts till i genomsnitt 200 mnkr, vilket i sin tur ställer krav på en aktiv ekonomisk planering och styrning.

Även om nämnderna på totalen avviker positivt mot budget uppvisar socialnämnden ett underskott på nästan 50 mnkr. Underskottet prognosticerades tidigt på året och kommer till största delen av direkta och indirekta pandemikostnader som inte längre ersätts av staten. Även efter pandemins effekter klingat ut kommer nämnden behöva fortsätta arbeta aktivt för att nå en budget i balans.

Skatte- och nettokostnadsutveckling

Kommunens nettokostnadsandel visar hur stor del av skatteintäkterna och den kommunalekonomiska utjämningen som gått åt till att täcka olika typer av löpande kostnader i verksamheten. Nettot av intäkter och kostnader under året visar att 89,5 % av skatteintäkterna togs i anspråk. Det är en förbättring jämfört med föregående års nettokostnadsandel som var 96,1 %.

Under året ökade skatteintäkterna med 6,1 % och nettokostnaderna minskade med 1,5 %. Ur ett ekonomiskt perspektiv är det alltid positivt om ökningen av skatteintäkterna är högre än nettokostnadsutvecklingen, annars urholkas ekonomin på sikt. Nettokostnads-

minskningen förklaras av den redovisningsmässiga intäkten avseende Getteröbron på 170 mnkr. Med bron exkluderad ökade nettokostnaderna med 3,4 % vilket förklaras av ökade lönekostnader och ökade kostnader för avskrivningar kopplat till kommunens investeringsverksamhet.

Personalkostnaderna stod för 64 % av verksamhetens kostnader och utgjorde en stor del av årets nettokostnadsökning. Totalt uppgick personalkostnaderna till 2 724 mnkr, vilket innebär en ökning med 7 % jämfört med föregående år. Detta förklaras framför allt av att avtalsrörelsen för 2021 innebar en kostnadsökning med cirka 1,5 % samt att antalet månadsavlönade ökade, både tillsvidareanställda och visstidsanställda, vilket inneburit att den producerade tiden ökade med 6 %.

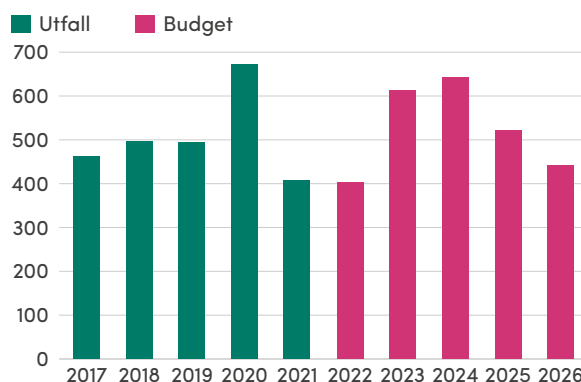
Jämfört med andra kommuner är kommunalskatten låg i Varberg. Detta är en resurs utifrån ett finansiellt perspektiv eftersom det innebär möjligheter att förstärka ekonomin, vilket är svårare i en kommun med högre skattesats.

Kommunalskatt, %	2021	2020	2019
Varbergs kommun	20,33	20,33	20,33
Liknande kommuner	21,43	21,43	21,43
Riket	20,71	20,72	20,70

Årets investeringar

För 2021 uppgick den samlade investeringsvolymen till 408 mnkr. Av den beslutade årsbudgeten på 776 mnkr (inklusive överföring från 2020) har 52 % använts. Den låga apparbetningen av budget beror på tidsförskjutningar i flera projekt som till exempel hamnflytt, planerat fastighetsunderhåll samt om- och utbyggnad av gator och cykelvägar. Projektprognoserna för hela projekten visar på god budgetföljsamhet med en positiv budgetavvikelse på 3 %.

Nettoinvestering, mnkr

Ur ett långsiktigt perspektiv är det av stor vikt att investeringsnivån i genomsnitt ligger på en nivå som kommunen klarar av att finansiera med egna medel. Årets budgetavvikelse innebär att investeringsnivån kan vara något högre kommande år. För att möta det fortsatta investeringsbehovet har investeringsbudgeten för kommande år höjts till i genomsnitt 550 mnkr per år.

Ett annat viktigt mått vid analys av investeringsnivåer är självfinansieringsgraden. Den mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med de medel som finns kvar efter att den löpande verksamheten är hanterad. En självfinansieringsgrad på 100 % innebär att kommunen finansierat samtliga genomförda investeringar under året med egna medel och att kommunens långsiktiga handlingsutrymme förstärkts. Alternativet till självfinansiering är lån. Utrymmet för självfinansiering av investeringar definieras som kassaflödet från den löpande verksamheten. Förhållandet mellan investeringsnivån och kassaflödet från den löpande verksamheten ger en indikation på om investeringsnivån ökar kommunens skuldsättning så att det på sikt minskar utrymmet för driftskostnader i verksamheten till förmån för räntekostnader.

Investeringsnivå	2021	2020	2019
Investeringsnivå, mnkr	408	673	495
Självfinansieringsgrad av investeringarna, %	63	59	100

Av tabellen ovan framkommer att kommunens självfinansieringsgrad för andra året i rad är under 100 %, vilket beror på att investeringsvolymen ökat mer än kassaflödet från den löpande verksamheten. Som en följd av de höga investeringsnivåerna som fortsatt planeras kommer självfinansieringsgraden ligga på en låg nivå under de kommande åren. En låg självfinansieringsgrad är helt i linje med de finansiella målen och den ekonomiska styrningen och kommer innebära en ökad låneskuld för kommunen.

Kapacitet

Kommunkoncernen

I förhållande till 2020 är kommunkoncernens soliditet förstärkt med en procentenhet och uppgår

Soliditet, %	2021	2020	2019
Kommunkoncernen	38	37	37
Varbergs kommun	60	58	59
Varbergs Stadshus AB	21	21	22
Varberg Energi AB	35	37	34
Varbergs Bostads AB	41	40	42
Varbergs Fastighets AB	11	11	8
Hallands Hamnar Varberg AB	59	64	44
Arena Varberg AB	54	68	64
Varberg Vatten AB	16	15	12

till 38 %. Soliditeten har stärkts tack vare de starka resultat som kommunkoncernen visar samt att investeringsnivåerna inte når upp till de budgeterade. På längre sikt kommer soliditeten försämrats något kopplat till de stora investeringsbehov som finns främst inom kommunen, Varbergs Bostad AB och Hallands Hamnar Varberg AB. Den sammanvägda bilden av kapaciteten för kommunkoncernen är att den har en god nivå. I och med att investeringsni-

våer och ägardirektiv hanteras av moderbolag och kommunfullmäktige, sker en löpande uppsikt av bolagen.

Bolagskoncernen

En viktig parameter för att avläsa bolagskoncernens långsiktiga kapacitet är att se på utvecklingen av soliditeten. Soliditeten påverkas av förändringen av tillgångar och skulder samt hur resultatet utvecklas över tiden. År 2021 uppgår soliditetsnivån till 19 % vilket är en förstärkning med en procentenhet. Soliditetsförstärkningen är bättre än budgeterat och beror framför allt på att resultatet inom Varbergs Bostads AB är bättre än budgeterat samt att investeringsnivån är lägre än planerat. Det är av stor vikt att de olika bolagen har en soliditet som följer ägardirektiven eftersom det annars riskerar att kommunen som ägare får tillskjuta medel om bolagen får finansiella svårigheter. För 2021 når alla bolag de uppsatta soliditetsmålen.

Kommunen

Soliditet och skuldsättningsgrad

Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som finansieras med eget kapital. Ju högre soliditet kommunen har, desto lägre är skuldsättningen. Hur soliditeten utvecklas beror därför på två faktorer: det årliga resultatet och förändringen av tillgångarna. Vid en finansiell analys är det soliditetens förändring som är av intresse och inte dess storlek.

Kommunens soliditet för 2021 ligger på 37 %, vilket är nästan två procentenheter högre än föregående år. Vid en jämförelse med andra kommuners soliditet är det viktigt att beakta Varbergs kommuns upplägg med en internbank som innebär att dotterbolagens skulder och fordringar finns i balansräkningen, vilket gör att kommunens balansräkning ökar och soliditeten som är ett relativt mått minskar. Om man räknar bort skulderna för kommunens bolag i internbanken är kommunens soliditet 60 %, vilket även det är förbättring i förhållande till föregående år.

Den del av tillgångarna som finansieras med främmande kapital benämns skuldsättningsgrad och är soliditetens motsats. För 2021 har kommunen en egen låneskuld på 1 240 mnkr och lån för de fordringar som finns i internbanken. Kommunen har även kortfristiga skulder (exempelvis leverantörsskulder) och avsättningar. Den aktuella skuldsättningsgraden har minskat från 65 % till 60 %.

Den förbättrade soliditetsnivån följer inte den beslutade budgeten för 2021, eftersom resultatet är högre än beräknat samtidigt som investeringsnivåerna är lägre. Soliditetsnivån är budgeterad att fortsätta öka de kommande åren tack vare att det budgeterade resultatet ökar samtidigt som kommunen befinner sig i en investeringsintensiv period.

Risk och kontroll

Kommunkoncernen

En god ekonomisk planering innebär att kommunkoncernen under ett kort och medellångt perspektiv inte behöver vidta några drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. Kommunkoncernen bör upprätthålla en sådan betalningsförmåga att man kan betala sina löpande utgifter utan att behöva låna kortsiktigt.

Ett mått som visar den kortsiktiga betalningsförmågan är kassalikviditeten. Kommunkoncernen redovisade 2021 en kassalikviditet på 57 % vilket är en förbättring med 14 procentenheter jämfört med föregående år. Den relativt låga kassalikviditeten förklaras av att kommunen klassificerar alla lån som förfaller till betalning inom 12 månader som kortfristiga. Med den kortfristiga delen av upplåningen exkluderad stiger kassalikviditeten till 90 % vilket är en bra nivå. Den sammanvägda bilden av risk och kontroll för kommunkoncernen är fortsatt på en god nivå.

Kassalikviditet, %	2021	2020	2019
Varbergs kommunkoncern	57	43	49
Liknande kommunkoncerner	155	141	
Rikets kommunkoncerner	67	75	17

Utöver de bokförda likvida medlen fanns vid årets slut en outnyttjad checkkredit på 100 mnkr för kommunkoncernen.

Bolagskoncernen

En av de mer övergripande riskerna för bolagskoncernen är ränteutvecklingen avseende låneskulden på 4 327 mnkr. Denna låneskuld fördelas framför allt på Varbergs Fastighets AB, Varbergs Bostads AB och Varberg Vatten AB. För samtliga bolag finns en räntepolicy som är relaterad till respektive bolags möjlighet att hantera risk på kort sikt. I och med att räntebindningarna följer respektive räntepolicy hålls riskfaktorn på en nivå som är ekonomiskt försvarbar. För 2021 var den genomsnittliga räntenivån 0,66 %. En ränteförändring med en procentenhet av de rörliga lånen hade för år 2021 inneburit en ränteeffekt med 18 mnkr.

Kommunen

Likviditet

Kassalikviditeten beskriver kommunens kortsiktiga betalningsförmåga. Den kan visas som kortfristiga fordringar och likvida medel i relation till kortfristiga skulder. Om måttet är 100 % innebär det att omsättningstillgångarna är lika stora som de kortfristiga skulderna. Ju lägre tal, desto större är risken att likviditetsbrist uppstår.

I kommunens kortfristiga skulder för 2021 (totalt cirka 1 595 mnkr) ingår en semesterlöneskuld på cirka 161 mnkr som högst sannolikt inte kommer att omsättas under det närmsta året. Det ingår även en kortfristig del av långfristig upplåning på 665 mnkr som under nuvarande marknadsförhållanden kommer kunna

refinansieras utan risk. Bortsett från semesterlöneskulden och lån som förfaller inom tolv månader uppgår årets kassalikviditet till 106 %. Jämfört med 2020 har kassalikviditeten stigit något vilket beror på ökade fodringar i bland annat upplupen kommunalskatt. Likviditeten har under året ökat till 359 mnkr.

Borgensåtagande och skuldsättning

När en kommun bedöms ur ett riskperspektiv är det viktigt att se vilka borgensåtaganden som finns. Varbergs kommun har idag borgensåtagande på 557 mnkr, varav 500 mnkr avser Varbergs Stadshus AB:s lån. Kommunen har en internbank som sköter all in- och utlåning av externa medel till kommunen och till de kommunala bolagen. Räntan för de förmedlade lånen ger lika mycket räntetäkter från bolagen som räntekostnader till banken, vilket ger ett räntenetto på noll. Det finns skulder för dotterbolagen på 3 827 mnkr via internbanken, vilket är en ökning med 120 mnkr jämfört med föregående år.

Kommunen har en låneskuld för de egna investeringarna som uppgår till 1 240 mnkr, jämfört med 1 040 mnkr föregående år. Stibors tremånadersränta har varit negativ under hela året vilket medfört låga räntekostnader.

Risken för dotterbolagens skulder bedöms som liten. Bolagen har ett positivt kassaflöde från den löpande verksamheten och innehåller betydande övervärden.

Hantering av kommunkoncernens skuldsättning styrs av fullmäktiges finanspolicy med tillhörande tillämpningsanvisningar. De totala skulderna i kommunkoncernen är summan av internbankens skulder och skulderna i Varbergs Stadshus AB, vilka uppgår till totalt 5 567 mnkr.

Genomsnittsräntan inklusive derivat är 0,66 % och den genomsnittliga räntebindningstiden är 2,4 år. Med tanke på den uppgång som varit på räntemarknaden under hösten har derivatens marknadsvärden gått från undervärden på -19 mnkr per sista augusti till övervärden på 25 mnkr per sista december. Övervärdena har uppstått i och med att lån och derivat bundits vid lägre nivåer innan ränteuppgången. Tanken är inte att övervärdena kommer realiseras i förtid utan att lån och derivat kommer behållas under hela löptiden.

Vid sidan av dessa åtaganden har kommunen tecknat en solidarisk borgen för Kommuninvests skulder. Kommunens andel av dessa skulder är 1 %.

Sammanfattning finansiell analys

2021 har likt föregående år präglats av den pågående pandemin. Den befarade lågkonjunkturen har inte fått den negativa effekt som befarades på kommunkoncernens ekonomi. I stället har hushållens inkomster och de skatteintäkter som det medfört, överträffat alla prognoser. Den redovisningsmässiga intäkt som uppstod när kommunen mottog Getteröbron från Trafikverket skapade en stor positiv avvikelse mot budget. Tillsammans med resterande överskott underlättar detta möjligheten att nå de långsiktiga finansiella målen. Det ekonomiska resultatet varierar inom kommunkoncernen och både socialnämnden och Arena Varberg AB visar underskott kopplade till pandemin.

Även om intresset för det ekonomiska utfallet enskilda år är stort är kommunkoncernens långsiktiga planering och utveckling det viktigaste. För att säkra långsiktigheten styr kommunfullmäktige verksamheten med ett aktivt arbete utifrån en styrmodell som utgår från vision, målområden, prioriterade mål och finansiella mål. Den sammantagna bilden är att Varbergs kommun utifrån ett långsiktigt perspektiv är en kommun och en koncern med god grundekonomi. Detta avspeglas bland annat i en god soliditet och budgetföljsamhet samt låg kommunalskatt.

Den finansiella analysen visar att den ekonomiska styrkan under de senaste åren har försämrats till följd av höga investeringsnivåer i relation till respektive års resultatnivå. Denna utveckling följer dock antagna planer men kräver ett fortsatt aktivt arbete för att hålla en balans mellan uppvisade resultat och investeringsvolym.

Det kommer krävas en fortsatt aktiv styrning i bolag och nämnder för att det finansiella läget inte ska försämrats mer än vad de finansiella målen anger.

Ett område som fortsatt kommer stå i fokus är utvecklingen av nämndernas nettokostnader. Samtliga nämnder står inför utmaningen att anpassa sina driftskostnader till de ramar som angetts i budget 2022–2026. Denna anpassning kommer att kräva omställning och effektivisering samt översyn av ambitionsnivåer och kvalitetsnivåer i verksamheterna.

Finansiella mål Måluppfyllelse 2017–2025

Finansiellt mål 1

Årets resultat ska i genomsnitt uppgå till minst 135 mnkr per år för perioden 2017–2025.

Avstämning

Resultatet för 2021 uppgår till 413,3 mnkr och beaktat tidigare års resultat och planerat resultat för 2022–2025 kommer målet att uppnås.

Finansiellt mål 2

Årets soliditet ska i genomsnitt uppgå till minst 60 % per år, exklusive pensionsåtaganden och interbankslån till kommunens bolag (2017–2025).

Avstämning

Soliditetsmålet för 2021 uppgår till 60 % och beaktat tidigare års soliditet och planerad soliditetsnivå för 2022–2025 kommer målet att uppnås.

Både resultat och soliditetsmätt för åren 2017 till 2021 underlättar det framtida arbetet med att anpassa resultat och investeringar till en nivå som är i samklang med de finansiella målen.

Foto: Natalie Greppi

Målredovisning

Under perioden 2020–2023 har kommunkoncernen fokus på fyra strategiska målområden och nio prioriterade mål, beslutade av kommunfullmäktige.

Målområdena och de prioriterade målen är långsiktiga och bygger på aktivt utvecklingsarbete över tid. Sammantaget är bedömningen att kommunkoncernen har kommit en bit på väg mot måluppfyllelse inom samtliga målområden och att det tagits steg framåt under året trots den rådande situationen med pandemin som försvårat vissa aktiviteter.

Under året presenterades också kommunens första renodlade hållbarhetsboksut med en utvärdering av koncernens hållbarhetsarbete. En återkommande spaning är behovet av att utveckla nya samarbetsformer i den egna organisationen men också mellan kommun, näringsliv, civilsamhälle och invånare för att gemensamt kraftsamla mot ett hållbart Varberg.

Mycket har hänt inom alla målområden under året, men allt går inte att berätta om i årsredovisningen. På kommande sidor ges en redovisning av utvalda delar av arbetet under året och en sammanfattande analys kring måluppfyllelsen och vilka resultat som uppnås så långt.

Bedömning av måluppfyllelse

Bedömning av måluppfyllelsen för varje målområde är gjord utifrån en tregradig skala:

1. **Stark utveckling** i målarbetet och på god väg mot måluppfyllelse

2. **Utveckling** inom vissa områden och på väg mot måluppfyllelse

3. **Svag utveckling** i målarbetet och i relation till målområdet

Bedömning av trend

Trenden för resultatindikatorerna baseras på en sammanvägd bedömning av resultatet de senaste fem åren om jämförelsedata finns tillgängligt. Trenden beskrivs utifrån en tregradig skala:

1. **Utvecklingen går åt rätt håll**

2. **Ingen tydlig förändring**

3. **Utvecklingen går åt fel håll**

Målområde 1: Ett samhälle för alla

Måluppfyllelse: Den samlade bedömningen är att vi är på väg mot måluppfyllelse och har kommit en bit på väg i relation till de prioriterade målen. Resultatutvecklingen är i stort enligt plan men det krävs ytterligare insatser av nämnder och bolag för att kunna nå måluppfyllelse. Det noteras också att framdriften i nämnder och bolag är ojämn.

Prioriterade mål

- Varberg ska vara en inkluderande kommun som präglas av tillit och social sammanhållning.
- Alla invånare ska genom delaktighet och valfrihet få de bästa förutsättningarna genom livet.

Bakgrund

Målområdet har sin bakgrund i att människors tillit till varandra och till samhällsinstitutioner är grundläggande för såväl ekonomisk utveckling som offentlig välfärd. Sambandet mellan hög tillit och välfärdsindikatorer som god hälsa, låg kriminalitet, hög grad av trygghet och uppskattad lycka är väl dokumenterad i forskningen. En polarisering i samhället riskerar att medföra ökade klyftor mellan olika grupper.

Årets arbete och resultat

Goda förutsättningar genom livet

Förskola, grundskola, särskola och gymnasieskola arbetar alla strukturerat för att utveckla kvalitet och likvärdighet i undervisningen, vilket är centralt för att kunna ge de allra bästa förutsättningarna genom livet. Inom samtliga skolformer pågår arbete med tillgängliga lärmiljöer och differentierad undervisning

för att skapa förutsättningar för alla barn och elever att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Pandemin har medfört ökad grad av fjärr- och distansundervisning främst i de äldre åldersgrupperna. Sammantaget är bedömningen att denna undervisning inte kunnat hålla samma kvalitet som närundervisningen och att elevernas förutsättningar för kunskapsutveckling därmed försämrats. Kvalitetsuppföljningar inom gymnasieskolan visar tendenser till utbildningstapp och ökad upplevelse av otrygghet och social oro. För att motverka utbildningstapp inom gymnasieskolan erbjuds eleverna stödinsatser, exempelvis att gå i lovskola under sommaren. Dessutom genomför skolorna stödundervisning.

Det pågår insatser för att utveckla och stärka vård och stöd till äldre. Fokuset ligger på psykisk hälsa och ett projekt har startats för att identifiera och behandla psykisk ohälsa inom målgruppen. För att minska ofrivillig ensamhet och isolering för äldre pågår också samverkan med Röda Korset och under året har ett nätverk för besöksverksamhet startats upp.

Arbete och egen försörjning

Att ha ett arbete och kunna försörja sig själv är en central del för inkludering i samhället. Under målperioden har kommunens arbetsmarknadsenhet omstrukturerat sin verksamhet med syftet att bättre kunna stödja varje individ till studier eller arbete. Under 2021 ses en positiv utveckling och statistik visar att andelen deltagare som börjat studera eller arbeta ökat successivt de senaste åren.

De kommunala bolagen bidrar också i arbetet med att skapa förutsättningar för arbete och egen försörjning. Exempel på insatser är feriejobb och praktikplatser. Varbergs Fastighets AB har inlett ett arbete med social hänsyn i upphandlingar, vilket innebär att bolaget i sina upphandlingar ställer krav på att leverantören erbjuder arbetsträning/praktik till arbetsmarknadsenhetens deltagare.

Social hållbarhet i fokus

Att stärka arbetet med social hållbarhet är prioriterat och en rad insatser pågår. Exempel på aktiviteter som inlett under året är implementering av aktiva åtgärder utifrån diskrimineringslagen samt aktiva åtgärder kopplat till våld i nära relationer. Inom skolan har det också under året inlett ett övergripande utvecklingsarbete med fokus på normkritiska perspektiv. En struktur för ett fortgående utvecklingsarbete har utarbetats i syfte att nå en ökad inkludering i skolans verksamheter.

Delaktighet och valfrihet

Inom vård och omsorg arbetar man för ökad delaktighet i relation till samtliga målgrupper. Till exempel utvecklas arbetssätten inom särskilt boende för äldre för att öka upplevelsen av delaktighet och trygghet. Det pågår även särskilda insatser för att öka barns delaktighet. Pandemin har i viss mån begränsat möjligheterna till fysiska möten och det finns en oro både i samhället och i den egna organisationen, för

att barns behov inte har blivit korrekt uppmärksam-
made på grund av detta.

Det pågår även en löpande dialog med kommu-
nens målgrupper för att skapa delaktighet kring
den verksamhet som erbjuds. Inom kultur- och
fritidsverksamheten sker ett intensivt och fokuserat
arbete med att definiera utsatthet och skapa kunskap
om hur och varför olika grupper exkluderas. Under
året har kunskapen om behov och önskemål hos olika
målgrupper ökat och verksamheten har genomfört
riktade insatser för att nå fler.

Varbergs Bostads AB arbetar för att skapa bra
boendemiljöer genom samspel och öppen dialog med
hyresgäster. Bland annat genomför bolaget dialogmö-
ten i samband med stora nybyggen eller förändringar
i utemiljön. Varbergs Fastighets AB arbetar också för
att skapa delaktighet både inför och under nybyggnad
genom dialog med intresseföreningar och olika
målgrupper.

Intensifierat arbete utifrån barnkonventionen

Kommunen har intensifierat arbetet kring barnkon-
ventionen i flera verksamheter. Exempelvis utvecklas
ett systematiskt arbete med barnperspektivet för
trygga och inkluderande offentliga miljöer. Inom
ramen för arbetet har en idébank tagits fram med
goda exempel, idéer och inspiration. Förskolan och
skolan har tagit steg i riktning mot en långsiktig
handlingsplan för implementering av barnkon-
ventionen. En arbetsgrupp har tillsatts för att
driva utvecklingsarbetet framåt och stärka barnens
rättigheter på alla nivåer i organisationen.

Under året har möjligheterna att genomföra
dialoger med barn och unga som en del i samhälls-
planeringen varit begränsade. Trots detta har ett
antal medborgardialoger med barn genomförts under
2021. Ett exempel där deltagarna kommer få stor
möjlighet att påverka den slutgiltiga utformningen är
dialogen med grundskolan kring utsiktsplatsen på
parkeringshuset Briggen.

Under året har en särskild insats för tryggare
miljö på Håsten genomförts med fokus på barn och
unga. Arbetet skedde inom ramen för kommunens
folkhälso- och trygghetsarbete.

Sammanfattande analys av utvecklingen inom målområdet

I Varbergs kommun ska samhället kännetecknas av
hög tillit, trygghet och stark social sammanhållning.
Inkludering, jämställdhet, delaktighet och stöttning
av civilsamhället är centrala begrepp i beskrivningen
av målområdet. Det finns långsiktiga strategier och
ett målinriktat arbete pågår. Samverkan mellan
nämnder och bolag samt systematik i arbetet ger
förutsättningar för styrka och effektivitet i målupp-
fyllelse. Målområdets resultatindikatorer visar en
stabil utveckling även om flera faktorer pekar på att
utvecklingen kommer bli mer utmanande framöver.
För att nå måluppfyllelse behövs ett fortsatt starkt
fokus på målområdet inom hela kommunkoncernen.

Det finns tydliga indikationer på att behovet av
särskilt stöd och individuella anpassningar ökar inom
samtliga skolformer och även inom vård och omsorg.
Det ökade behovet är en utmaning som ställer krav
på att stärka stödstrukturer och skapa likvärdiga
förutsättningar. För att på sikt nå måluppfyllelse är
det viktigt att kommunkoncernen hittar sätt för att
möta de alltmer komplexa behoven genom tidiga och
samordnade insatser.

Arbetsmarknaden har återhämtat sig väl efter
pandemin. I förhållande till riket har kommunen en
låg arbetslöshet, men samtidigt är arbetslösheten hög
bland utrikesfödda och långtidsarbetslösheten ökar.
Pandemin har medfört konsekvenser både i form av
tendenser till utbildningstapp inom gymnasieskolan
och risk för att barns behov inte blivit korrekt
uppmärksammade. Detta bedöms vara en viktig fråga
att sätta fokus på framöver.

För att bygga ett starkt demokratiskt samhälle som
kännetecknas av tillit och social sammanhållning,
krävs aktivt arbete för att motverka utanförskap
och mod att möta invånarna för att bygga tillitsfulla
relationer. Dessutom är det av avgörande betydelse
att vid dialog säkra representation utifrån olika
perspektiv, såsom ålder, kön och etnicitet. Här har
kommunen utvecklingspotential.

Den samlade bedömningen är att kommunen är
på väg mot måluppfyllelse och har kommit en bit på
vägen mot de prioriterade målen. Resultatutveckling-
en följer i stort sett planen, men det krävs ytterligare
insatser av nämnder och bolag för att nå måluppfyl-
lelse. Arbetet med social hållbarhet är synonymt med
uthållighet och långsiktigheten i arbetet är viktig för
att nå måluppfyllelse på sikt.

Resultatindikator för målområde 1: Ett samhälle för alla	Förväntad resultatnivå	Föregående mätning	Senaste mätning*	Trend, senaste fem åren
Resultat i medborgarundersökningen - Andel som känner sig trygga utomhus i området där de bor när det är mörkt ute. **	Ökning	-	85,3 %	-
Resultat i medborgarundersökningen - Andel som känner sig trygga utomhus i området där de bor när det är ljust ute. **	Ökning	-	98,7 %	-
Andel som lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar).	Bibehålla nuvarande resultat	36 % (2019)	43 % (2020)	↗
Andel av befolkningen som är långtidsarbetslösa i åldern 25–64 år.	Minskning	2,6 %	2,6 %	→
Andel av invånarna i åldern 16–84 år med avsaknad av tillit till andra.	Minskning	24 %	24 %	→
Kvinnors medianinkomst som andel av mäns medianinkomst.	Ökning	75,4 % (2019)	76,4 % (2020)	↗
Resultat i medborgarundersökningen - Andel av invånarna som anser att möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra. **	Ökning	-	19 %	-
Andel av invånarna i åldern 17–24 år som varken arbetar eller studerar.	Minskning	6,2 % (2018)	6,0 % (2019)	↗
Andel av eleverna i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram.	Ökning	86,6 %	87,7 %	→
Möjlighet till valfrihet – Andel grundskoleelever folkbokförda i kommunen som gick i en fristående grundskola eller annan kommuns skola.	Bibehålla nuvarande resultat	7,4 % (2019)	7,7 % (2020)	↗
Möjlighet till valfrihet – Andel externa utförare i särskilt boende i kommunen.	Bibehålla nuvarande resultat	36 %	34 %	→
Möjlighet till valfrihet – Andel externa utförare i hemtjänst i kommunen.	Bibehålla nuvarande resultat	29 %	28 %	→

*Senaste mätning avser 2021 om inget annat anges.

** Från 2021 har indexområden utgått ur medborgarundersökningen och i stället ersatts med frågor. Jämförelser över tid är därmed inte möjliga.

Målområde 2: Hela kommunen lever och utvecklas

Måluppfyllelse: Den samlade bedömningen är att kommunen har kommit långt i målarbetet och är på god väg mot måluppfyllelse. Det pågår ett målmedvetet arbete i nämnder och bolag som bidrar till starka resultat inom målområdet.

Prioriterade mål

- I Varberg ska det finnas goda och attraktiva livsmiljöer i hela kommunen.
- En variation av bostäder ska tillgodose invånarnas behov.
- Kommunen ska främja en god infrastruktur och ett hållbart resande.

Bakgrund

För kommunens fortsatta tillväxt och en god ekonomisk utveckling är det viktigt att det finns förutsättningar för utveckling i hela kommunen. Landsbygdens dragningskraft på turister har stärkts och efterfrågan på hållbar och närproducerad mat har ökat. Vidare bidrar teknikutvecklingen och bredbandsutbyggnaden till att knyta ihop samhället. Även tillgång till bostäder är en förutsättning för utveckling.

Årets arbete och resultat Hållbar samhällsutveckling

Hela kommunkoncernen är delaktiga i samhällsbyggnadsprocessen och tillsammans lägger nämnder och bolag grunden för kommunens framtida utveckling. I arbetet integreras planering av bostäder, arbetsplatser, infrastruktur och grönområden för en god livsmiljö för alla. Detta arbete presenteras nu på en ny webbplats om det växande Varberg.

Kommunen har inlett ett arbete med att ta fram en ny digital översiktsplan, vilket är ett arbete som kommer att pågå under flera år. Även arbete med digitala detaljplaner pågår. Efter beslut om läget för Värö station har arbetet med den fördjupade översiktsplanen för Väröbacka kommit i gång. Väröbacka är kommunens nästa stora utvecklingsområde för bostäder, service och näringsliv. För Västerport fortsätter planarbetet och de förberedande arbetena för den kommande stadsutvecklingen. Det pågår ett aktivt arbete med sanering, projektering och planering. Under året har det genomförts utredningar kring till exempel skyfallskartering och social konsekvensanalys.

Under 2021 blev 828 bostäder färdigställda, varav de flesta var lägenheter. Detta är rekordhögt för Varbergs kommun och intresset för detaljplanläggning i kommunen är fortsatt stort. I antagna detaljplaner finns cirka 720 byggrätter för bostäder. Under 2021 godkändes planprogram för Gamla Köpstad och östra Träslövsläge, vilket banar väg för nya bostäder, handel och kommunal service. Det pågår även arbete med planprogram för ett nytt verksamhetsområde i närheten av Himle med intilliggande bostadsutbyggnad.

Hållbar utveckling är centralt inom målområdet och i samhällsplaneringen. Under året har Varbergs Fastighets AB arbetat aktivt med att det ska finnas goda och attraktiva miljöer inom kommunen. I år blev bolaget en av de två första fastighetsbolagen i Sverige som miljöcertifierade en befintlig byggnad i drift, nämligen Arena Varberg.

Efterfrågan på stadsbyggnadskontorets tjänster är fortsatt stort och ärendemängden ökar. Under året har det skett en utökning av bygglovhandläggare och förrättningslantmätare för att möta behoven i det växande Varberg.

Attraktiva livsmiljöer utvecklas i hela kommunen

En attraktiv och hållbar livsmiljö handlar inte bara om att bygga nytt utan också om att vårda och underhålla det som redan finns.

När kommunen utvecklar nya verksamheter och offentliga miljöer arbetas det aktivt för att ta hänsyn till barnens perspektiv men även olika aspekter av hållbarhet.

Under året har Varbergs kommun antagit ett strategiskt dokument för landsbygdens utveckling, landsbygdsstrategin. Tillsammans med antagna ortsutvecklingsstrategier sätts fokus på kommunens roll i de mindre orternas utveckling.

För att Varbergs stadsmiljö ska vara så attraktiv som möjligt under genomförandet av olika samhällsbyggnadsprojekt, pågår flera insatser i form av kommunikation om vad som händer samt dialog och samråd. Dessutom arbetar kommunen med att erbjuda ett brett kultur- och fritidsutbud. Till exempel har den nya is- och simarenan Pingvinen öppnat och den nya bokbussen rullar över hela kommunen.

För att säkra bra livsmiljöer för nuvarande och framtida kommuninvånare pågår ett arbete med att utveckla naturområden och ett systematiskt arbete med ekosystemtjänster. Kommunen har dessutom infört återbruk av material i ett flertal projekt kopplade till offentliga platser.

Flera av de kommunala bolagen arbetar med att skapa attraktiva livsmiljöer som gynnar även ekologisk och social hållbarhet. Bolagen använder miljövänliga material och energieffektiva metoder samtidigt som de strävar efter att stötta biologisk mångfald i sina utemiljöer. Aktivt arbete sker mellan nämnder och bolag men också med näringslivet för att tillsammans skapa en hållbar utveckling.

God infrastruktur grundläggande för ett växande samhälle

Det görs stora infrastruktursatsningar runt om i kommunen, som till exempel råvattenledning och utbyggnad av fiberledningar. Det pågår även förbättring av vattentjänster och har initierats utredningar av kapaciteten i lokala reningsverk. Kommunen verkar för energiproduktion med minsta möjliga miljöpåverkan och i samband med fiberutbyggnaden erbjuds smarta IT-lösningar.

Bostäder för olika behov

Under hösten antogs riktlinjer för en hållbar bostadsförsörjning för Varbergs kommun. Riktlinjerna belyser de områden som kommunen kan påverka, till exempel genom markanvisning och samverkan med kommunala och privata hyresvärdar. Inom kommunen pågår ett fördjupat arbete i frågan om boende för äldre

Under året öppnade ett nytt särskilt boende med dagverksamhet. Sammantaget noteras en tydlig ökning av behovet av familjehemsplaceringar samt ett ökat behov av skyddat boende.

Insatser för att öka det hållbara resandet

En av nycklarna till ett hållbart resande är att den service som invånarna behöver finns nära bostaden, vilket genomsyrar hela kommunens planarbete.

Under året har flera viktiga insatser för hållbart resande genomförts. En cykelplan för perioden 2021–2025 har antagits, som främjar det hållbara resandet genom bland annat utbyggnad och breddning av cykelvägar. Mellan Bua och Limbacka har det byggts nya gång- och cykelvägar och nya busshållplatser. På landsbygden har det på flera ställen installerats cykelställ och cykelpumpar vid bytespunkten mellan cykel och kollektivtrafik. Arbetet med att tillgänglighetsanpassa busshållplatser har fortsatt.

Under året har antalet resor med kollektivtrafiken minskat vilket sammanfaller med den ökade graden av distansarbete.

Parkering är en viktig del av en hållbar stadsutveckling, både för att skapa förutsättningar för att öka det hållbara resandet samt genom prioritering och effektivisering av markanvändning. Under året togs ett nytt förslag på parkeringsstrategi för Varbergs kommun fram. Satsningen på förnyade och utbyggda laddstationer för hemtjänstens verksamheter har gjort att fler verksamheter kunnat utöka antalet elbilar.

Sammanfattande analys av utvecklingen inom målområdet

Tillsammans får organisationen hela kommunen att leva och utvecklas. Arbetet inom målområdet bygger på långsiktigt utvecklingsarbete för att möta samhällets och invånarnas skiftande behov.

Varbergs kommun har en god tillväxt med ett högt bostadsbyggande, vilket ställer krav på utbyggnad av infrastruktur och kommunal service. För att skapa en hållbar samhällsbyggnad krävs ett ökat fokus på åtgärder för att främja hållbar mobilitet och hantering av vatten i olika former. Vattenförsörjning liksom hantering av dagvatten och skyfall är frågor som kommer behöva prioriteras framöver.

För att hela kommunen ska leva är en fortsatt bredbandsutbyggnad central. Under året slog bostadsbyggandet rekord i Varbergs kommun, men det behövs fortsatt en bättre variation av bostäder för att säkerställa den sociala hållbarheten. De kommunala tomterna för småhus är slut samtidigt som efterfrågan på just småhus är hög.

Framöver är den största utmaningen inom målområdet att möjliggöra att kommunens tillväxt och utveckling sker på ett hållbart sätt, såväl socialt som ekonomiskt och ekologiskt.

Resultatindikator för målområde 2: Hela kommunen lever och utvecklas	Förväntad resultatnivå	Föregående mätning	Senaste mätning*	Trend, senaste fem åren
Resultat i medborgarundersökningen – Andel som anser att kommunen är en bra plats att bo och leva på. **	Ökning	-	97,6 %	-
Resultat i medborgarundersökningen – Andel som anser att kommunen sköter sina olika verksamheter bra. **	Ökning	-	84,7 %	-
Befolkningsstillväxt i Varbergs tätort, antal invånare.	Ökning	237	1 038	↻
Befolkningsstillväxt i serviceorterna, antal invånare.	Ökning	-25	-51	→
Resultat i medborgarundersökningen – Andel som kan rekommendera andra att flytta till kommunen. **	Ökning	-	78,4 %	-
Antal färdigställda bostäder i Varbergs tätort.	Ökning	338	743	↻
Antal färdigställda bostäder utanför Varbergs tätort.	Ökning	163	85	↻
Andel av kommunens hushåll som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s.	Ökning	83 % (2019)	86 % (2020)	↻
Antal resor per invånare med kollektivtrafik i kommunen.	Ökning	41 (2019)	33,5 (2020)	→

*Senaste mätning avser 2021 om inget annat anges.

** Från 2021 har indexområden utgått ur medborgarundersökningen och i stället ersatts med frågor. Jämförelser över tid är därmed inte möjliga.

Målområde 3: Livskraftigt näringsliv

Måluppfyllelse: Den samlade bedömningen är att kommunkoncernen är på väg mot måluppfyllelse och har kommit en bit på väg i relation till de prioriterade målen. Resultatutvecklingen är i stort enligt plan men det krävs ytterligare insatser av nämnder och bolag för att kunna nå måluppfyllelse. Framdriften i nämnder och bolag är ojämn.

Prioriterade mål

- Kommunen ska vara en möjliggörare som ger företag förutsättningar för etablering, expansion och utveckling.
- I kontakten med kommunen ska näringslivet få bästa möjliga bemötande och service.

Bakgrund

En allt viktigare framgångsfaktor för alla typer av organisationer är möjligheten att skapa goda nätverk mellan människor, organisationer och företag. I samverkan med varandra kan olika kunskaper och erfarenheter kombineras på ett kreativt sätt som bidrar till utveckling och framgång.

Årets arbete och resultat Varberg utmärks av utveckling, etablering och expansion

Kommunen växer fort. Näringslivets tillväxt i relation till befolkningsökningen är en viktig fråga för att kunna erbjuda arbetstillfällen och bibehålla en låg arbetslöshet. Under året har flera företagsetableringar skett genom inflyttning av nya verksamheter och försäljning av verksamhetsmark, men även genom nya etableringar i stadskärnan. Intresset från

näringslivet för att etablera sig och att exploatera i kommunen är fortsatt stort.

Stadskärnan i Varberg har klarat sig förhållandevis väl trots pandemin och en ökande e-handel. Ett gott samarbete med lokala fastighetsägare gör det möjligt för aktörer som vill etablera sig i Varberg att hamna på rätt plats och idag finns det få tomma lokaler i innerstaden. Varbergs Fastighets AB har som stor fastighetsägare haft fokus på att hjälpa detaljhandeln och arbeta för att det ska finnas förutsättningar för företagande och utveckling.

Varberg har stärkt sin attraktivitet som besöksdestination. I turistinformationen märks en ökning av besökare i digitala kanaler, vilket varit en tydlig trend de senaste åren. I utvecklingen av attraktiva offentliga miljöer har kommunkoncernen förutom arbetet med spårområdet i Apelviken arbetat för mötesplatser längs Västra Vallgatan och utsiktsplatsen på parkeringshuset Briggen.

Flera av kommunens verksamheter är under omställning, delvis påskyndat eller till följd av pandemin. Digitaliseringen och automatiseringen inom branscher och yrken ställer nya och förändrade krav på kompetenser. Inom utbildnings- och arbetsmarknadsområdet görs ändamålsenliga insatser för att kunna möta denna samhällsutveckling. Vuxenutbildningen är en betydelsefull resurs i den kommande omställningen på arbetsmarknaden.

Systematiskt förbättringsarbete ger resultat

För femte året i rad har näringslivets betyg på företagsklimatet i Varberg förbättrats. Det finns dock fortfarande utvecklingsområden avseende kommunikation och tydlig information till näringslivet. Dessutom upplevs handläggningstiderna fortfarande som ett hinder. En strategi för företagsklimatarbetet är antagen, som beskriver inriktningen för nästa steg i förbättringsarbetet.

Årets arbete inom målområdet har till stor del präglats av att förfinas och utveckla det förbättringsarbete som redan pågår. Inom samhällsbyggnadsområdet pågår arbete med interna och externa utbildningar, digitalisering och erfarenhetsgrupper. Bygglovsavdelningen utbyter erfarenheter i sin näringslivsgrupp och arbetar med att öka servicenivån samt uppföljning av kundnöjdheten. Hamn- och gatuförvaltningen arbetar med informationsinsatser för ett förbättrat bemötande och svarstider. Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen har utvecklat ett mer systematiskt och strukturerat arbete kring arbetsgivarkontakter för att möjliggöra fler kvalitativa arbetsträningsplatser samt öka intresset hos arbetsgivare att anställa arbets sökande. Ett område som näringslivet upplevt som byråkratiskt och svårt att hantera är offentlig upphandling. För att underlätta för näringslivet var detta område därför det centrala temat under den näringslivsdialog som anordnades under hösten.

Arbete för förbättrad kommunikation är påbörjat

Det förstärkta kommunikationsarbetet kring det växande Varberg skapar goda förutsättningar för transparent kommunikation och god service. Den nya webbplatsen *Varberg växer* är en viktig plattform för att redovisa byggprojekt från planeringsskede till byggnation. Detta är en viktig satsning för en positiv dialog och en god kommunikation med både näringsliv och invånare.

Ett flertal nya digitala system är under uppbyggnad eller planering. Eftersom det ännu inte lanserats så många tjänster via de digitala systemen är det i nuläget oklart vilken nytta kunderna upplever av systemen, men det är ett steg i rätt riktning. Det finns goda förutsättningar för en mer och utvecklad självservice, vilket kommer vara av stort värde för både näringsliv, invånare och medarbetare.

Under pandemin har flertalet dialogmöten med näringslivet blivit inställda, eftersom det varit svårt att genomföra dessa på andra sätt än genom fysiska möten. Elever och studenter har inte heller haft samma möjlighet att få möta företag och få information om olika utbildningsvägar genom till exempel mässor, branschdagar och öppna hus.

Sammanfattande analys av utvecklingen inom målområdet

Jämfört med föregående år har tillgången på verksamhetsmark minskat i Varbergs tätort och i serviceorterna. Tillgänglig verksamhetsmark på Holmagärde har lett till att många företag har valt att etablera sig. Ny verksamhetsmark kommer bli tillgänglig när detaljplanen för Östra Kvarnagården vinner laga kraft och det pågår arbete med planprogram i Himle. Brist på verksamhetsmark i strategiska lägen kan på sikt påverka företagets möjligheter till etablering och expansion i Varberg, vilket är en viktig fråga för framtiden.

Företagsklimatet blir lite bättre varje år. De senaste fem åren visar att systematiskt förbättringsarbete i

verksamheterna kan skapa varaktiga förbättringar. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen är ett bevis på att det går att nå en hög nivå på den kommunala servicen genom att arbeta med utbildningar och mentorskap.

Det pågår ett förbättringsarbete för en ökad serviceleverans inom verksamheterna. För att ge en önskvärd och bestående effekt är det viktigt att förbättringsarbetet både gör nytta för kunden och effektiviserar för personalen. Det förstärkta kommunikationsarbetet kring det växande Varberg bidrar till att förbättra arbetet med kommunikation och information till näringslivet, vilket är ett utvecklingsområde i företagsklimatarbetet. Den som har ett ärende hos kommunen blir generellt väl bemött och får en god service, men avseende tillgängligheten till rätt person och information finns det fortfarande förbättringspotential.

Näringslivet i Varberg står fortsatt starkt både inom besöksnäring, industri och bygg även om näringslivet inom olika branscher har drabbats hårt. Kompetensförsörjningen är fortsatt en nyckelfråga för företagets tillväxtpotentialer. En fungerande samverkan mellan kommunen, regionen och Arbetsförmedlingen är avgörande för en fortsatt god utveckling inom målområdet. De kommande förändringarna inom den statliga arbetsmarknadsverksamheten ställer krav på att kommunen aktivt arbetar med att utveckla och utforma rätt insatser för att komplettera Arbetsförmedlingens och de fristående aktörernas utbud.

Resultatindikator för målområde 3: Livskraftigt näringsliv	Förväntad resultatnivå	Föregående mätning	Senaste mätning*	Trend, senaste fem åren
Företagsklimat enligt Öppna jämförelser, totalt Nöjd-Kund-Index.	Ökning	72 (2019)	74 (2020)	↗
Andel i % av invånarna i åldern 25-64 år med eftergymnasial utbildning.	Ökning	39,6 (2019)	40,4 (2020)	↗
Tillgång till detaljplanlagd verksamhetsmark i Varbergs tätort.	Ökning	4 204 300 kvm	4 152 102 kvm	→
Tillgång till detaljplanlagd verksamhetsmark i serviceorterna.	Ökning	3 875 300 kvm	3 805 300 kvm	→
Företagsklimat enligt Svenskt Näringslivs mätning, %-nöjdhet.	Ökning	111	96	↗
Andel som anger att de fått ett gott bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen. **	Ökning	-	87,2 %	-

*Senaste mätning avser 2021 om inget annat anges.

** Från 2021 har indexområden utgått ur medborgarundersökningen och i stället ersatts med frågor. Jämförelser över tid är därmed inte möjliga.

Målområde 4: Organisation som utmärks av utveckling och förnyelse

Måluppfyllelse: Den samlade bedömningen är att kommunkoncernen är på väg mot måluppfyllelse och har kommit en bit på väg i relation till det prioriterade målen. Resultatutvecklingen är i stort enligt plan men det krävs ytterligare insatser av nämnder och bolag för att kunna nå måluppfyllelse.

Prioriterade mål

- Kommunen ska visa nytänkande och använda ny teknik och digitalisering för att utveckla verksamheter och arbetsmetoder.
- Kompetensförsörjningen ska tryggas genom fokus på gott ledarskap och ett hållbart arbetsliv.

Bakgrund

Kommuner och regioner står de närmaste åren inför stora pensionsavgångar, brist på utbildad personal och svårigheter att rekrytera vissa yrkesgrupper. En allt hårdare konkurrens om kompetens ställer krav på kommunen som arbetsgivare och på verksamhetens utformning. Samtidigt ger teknikutveckling ökade möjligheter till effektivisering. Genom digitalisering och artificiell intelligens (AI) sker omvälvande förändringar som påverkar alla organisationer.

Årets arbete och resultat

Digitalisering och utveckling av arbetssätt

I kommunkoncernen pågår en rad olika satsningar för att förbättra verksamheten med stöd av digitalisering och nya arbetssätt. Under de två senaste åren har förändringstakten varit hög med konkreta insatser och implementeringsprocesser. Det går redan att se effekter för såväl invånare och näringsliv som för organisationen även om resultat i flera fall förväntas först på längre sikt.

Den kommunala servicen kan förbättras på flera sätt genom digitalisering och kan bli enklare, mer träffsäker, transparent och mer administrativt effektiv. I flera fall innebär digitaliseringen ett bättre utbyte inom kommunkoncernen och mellan olika förvaltningar och bolag. Till exempel har e-tjänsten för pappersfri skolstart underlättat det administrativa arbetet för förskole- och grundskoleförvaltningen och förenklats för vårdnadshavare. Den har dessutom underlättat för serviceförvaltningen att hantera och beräkna specialkost i skolköken. Även den interna administrationen har underlättats genom användandet av e-tjänster.

En förutsättning för att utveckla arbetssätt är att kartlägga processer. Processkartläggning pågår på flera håll i organisationen och under året har ett kommunövergripande arbete kring värdeskapande processer inletts för att stödja utvecklingen framåt.

För att samordna organisationens digitala utveckling har ledningen för det övergripande digitaliseringsarbetet samlats och organiserats under kommunstyrelsens förvaltning. Detta bedöms vara viktigt både för att samordna insatser och säkerställa god informationssäkerhet.

En snabb digitaliseringstakt kräver en mottagningsförmåga i organisationen och att medarbetare ges förutsättningar att lära sig nya arbetssätt och verktyg. Kultur- och fritidsnämnden har under våren kartlagt medarbetarnas IT-kompetens och genomfört utbildningsinsatser. Inom socialförvaltningen har medarbetare erbjudits utbildningar i välfärdsteknik och förvaltningen deltar i projektet CareWare Nordic för att löpande få ta del av kunskap och erfarenheter från andra organisationer. Utöver detta har det genomförts andra projekt för att mer generellt öka den digitala fingerfärdigheten bland kommunens medarbetare.

Utveckling är mer än digitalisering och inom flera verksamheter pågår en omställning för att möta framtidens behov och uppdrag. Arbetsmarknadsenheten har utvecklat sin verksamhet avseende arbetsgivarkontakter. Ett annat exempel på detta är att Arena Varberg AB och Varbergs Fastighets AB genomfört utvecklingsprojekt för att ställa om och rusta verksamheten för framtiden.

Hållbart arbetsliv

Kommunens verksamhet är till största delen människonära och personalintensiv. Det gör att pandemin har haft negativ påverkan på arbetsbelastning, social arbetsmiljö, återhämtning, och frånvaro. Även om sjukfrånvaron har minskat sedan 2020 är den fortfarande på en högre nivå än den var före pandemin. Utöver problem med korttidsfrånvaro och svårlösta vikariebehov uttrycker medarbetare och chefer inom verksamheter med kontaktyrken en stor trötthet på grund av den ökade belastningen till följd av pandemin. Rekryteringsläget i samband med semesterperioder och perioder med hög smittspridning har varit mer ansträngt än tidigare. För att möta belastningen har organisationen vidtagit flera åtgärder, exempelvis stärkt arbetet med individuell rehabilitering och gjort en översyn av chefers förutsättningar och möjlighet till chefstöd.

Samtidigt är bilden komplex. I vissa verksamheter har sjukfrånvaron minskat. Man har tagit lärdom av den första halvan av året, vilket har gett förutsättningar för att göra arbetslivet mer flexibelt. För att stödja detta antogs en ny riktlinje för distansarbete under hösten.

Under året har ett koncernövergripande kulturarbete inletts och implementeringen av det kommungemensamma dokumentet för ledarskap, medarbetarskap och samarbetskap har påbörjats bland koncernens chefer. Arbetet är ett viktigt steg för att arbeta aktivt med värdegrundsfrågor inom kommunkoncernen och stärka den gemensamma kulturen i riktning mot visionen.

Kommunens jämställdhetsstrategi har konkretiserats under året. Arbetsgrupper med deltagare från olika verksamheter och de fackliga organisationerna har startats upp. Inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har analyser av verksamheten utifrån ett könsperspektiv fördjupats. Det index som kommunen använder för att följa upp jämställdheten inom organisationen visar dock att utvecklingen i kommunen gått i fel riktning under den senaste mätperioden.

Sammanfattande analys av utvecklingen inom målområdet

Två års pandemi har lett till en bred och snabb digitalisering som inte visar tecken på att avta. Kommunkoncernen arbetar aktivt för att hitta nya arbetssätt med hjälp av digitalisering. Nya arbetssätt och tekniker befasts, justeras och utvecklas, även om det under övergångsperioden kommer finnas gamla och nya arbetssätt parallellt. Även om antalet nya e-tjänster minskat jämfört med föregående år så har det totala antalet tjänster utförda i e-format ökat med över 14 000 jämfört med föregående år. Digitaliseringen kännetecknas av viljan att förenkla och effektivisera administrationen och göra kommunens arbete mer transparent. På längre sikt är det avgörande att lyckas med dessa ambitioner, både utifrån vad invånare förväntar sig att en kommun ska leverera och vad befintliga och potentiella medarbetare förväntar sig av en arbetsgivare. Under kommande år bedöms det finnas en god möjlighet att följa upp de förväntade effekterna av digitaliseringen, såväl kortsiktiga som långsiktiga.

För att nå måluppfyllelse är det viktigt att arbeta för ett hållbart arbetsliv, speciellt med tanke på den ökade arbetsbelastningen som pandemin inneburit i vissa verksamheter. Det behövs åtgärder för att säkerställa bra förutsättningar för både chefer och medarbetare. Det bedöms vara viktigt att ta lärdom både av pandemins positiva och negativa effekter. Detta gäller för samtliga verksamheter. Samtidigt kräver det växande Varberg ett fokus på att skapa hållbara förutsättningar för befintliga medarbetare och attrahera nya medarbetare i takt med att den kommunala servicen byggs ut.

Det fokus som finns inom jämställdhetsområdet har ännu inte visat några konkreta resultat. Kommunens jämställdhetsindex visar fortsatt en nedåtgående trend. Pandemin har förstärkt vissa könsskillnader, men förklarar inte att kommunens resultat är sämre jämfört med andra kommuner. Det finns positiva anslag, men kommunen behöver fortsätta kraftsamla för att nå måluppfyllelse inom detta område.

Resultatindikator för målområde 4: Organisation som utmärks av utveckling och förnyelse	Förväntad resultatnivå	Föregående mätning	Senaste mätning*	Trend senaste fem åren
Antal införda e-tjänster	Ökning	85	73	➔
Antal genomförda digitaliseringsprojekt	Ökning	62	66	↗
Kommunens resultat avseende Hållbart Medarbetarengagemang (HME), totalindex	Ökning	76 (2018)	78 (2020)	↗
Jämställdhet inom kommunens organisation, totalt jämställdhetsindex (Jämix)	Ökning	95 (2019)	88 (2020)	↘
Den totala sjukfrånvaron i % bland de kommunalt anställda	Minskning	8,2%	7,7%	↗

*Senaste mätning avser 2021 om inget annat anges.

** Från 2021 har indexområden utgått ur medborgarundersökningen och i stället ersatts med frågor. Jämförelser över tid är därmed inte möjliga.

Foto: Natalie Greppi

Balanskravsresultat

Enligt kommunallagens balanskrav måste kommunen ha sin ekonomi i balans och varje räkenskapsår redovisa högre intäkter än kostnader efter att realisationsvinster har räknats bort. Ett positivt resultat krävs för att säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar. Varbergs kommun har uppfyllt balanskravet sedan det infördes år 2000 och har därmed inga negativa balanskravsresultat att reglera från tidigare år.

Resultatutjämningsreserv

Varbergs kommun har ett, av fullmäktige antaget, regelverk för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR). Detta regelverk ger kommunen möjlighet att reservera delar av positiva resultat. Tidigare års överskott kan sedan användas för att jämna ut minskade skatteintäkter enskilda år vid lågkonjunktur. Ingående RUR uppgår till 361 mnkr och för 2021 kan ytterligare avsättning göras i och med att balanskravsresultatet är högre än 1 % av skatter och generella statsbidrag (som enligt beslut av kommunfullmäktige är maximal nivå för RUR), utgående RUR uppgår därmed till 382 mnkr. Den totala avsättningen får maximalt motsvara 10 % av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag.

Balanskravsutredning, mnkr	2021
Årets resultat enligt resultaträkning	413,3
Realisationsvinster	-38,3
Årets resultat efter balanskravsjustering	375,0
Medel till resultatutjämningsreserv	-20,8
Balanskravsresultat	354,2

Väsentliga personalförhållanden

Varbergs kommun är den största arbetsgivaren i Varberg. Tillsammans med de kommunala bolagen ska kommunen möta invånarnas behov av service genom hela livet. Många av uppdragen är personaltäta och medarbetarna har en avgörande betydelse för att samhället ska fungera.

Insatser under pandemin

Precis som förra året har pandemin satt sin prägel inom de flesta verksamheter. Kommunens medarbetare har varit på plats för att ge vård och omsorg, skolgång, barnomsorg, el- och vattenförsörjning och annan samhällsviktig service trots smittspridning i samhället. Samtidigt har de som inte behövt vara på plats fysiskt fortsatt upprätthålla sina verksamheter genom att ställa om till distansarbete. Sammantaget har kommunkoncernen fortsatt leverera en god verksamhet till kommunen och dess invånare.

Pandemin har under året lett till omställningar och anpassningar. Engagemanget har varit stort för att hitta lösningar och utveckla arbetet, men situationen har även inneburit påfrestningar. I perioder har det varit mycket svårt att tillsätta vikarier och behovet av övertid har varit större än tidigare. I nuläget är det svårt att bedöma eventuella långsiktiga negativa effekter av denna belastning. Som arbetsgivare behöver organisationen därför nogsamt följa utvecklingen kring medarbetarnas hälsa, engagemang och motivation.

Kommunkoncernens medarbetare

I december 2021 hade kommunkoncernen 5 000 tillsvidareanställda. Av dessa var cirka 4 700 anställda vid nämnderna, vilket är 150 fler än förra året. Den största procentuella ökningen finns inom vård- och omsorgsarbete och köks- och måltidsarbete. Detta beror bland annat på att nya enheter öppnat för att möta den växande kommunens behov.

De flesta av kommunens medarbetare är tillsvidareanställda med månadslön. Det är fortsatt flest kvinnor anställda, men andelen män har ökat något. Medelåldern bland medarbetarna har sjunkit. Det beror på att flera medarbetare gått i pension under året samtidigt som fler personer under 30 år har rekryterats.

Även om kommunen arbetat aktivt med att öka grundbemanningen finns ett visst behov av timavlönade medarbetare. Andelen timavlönad tid har ökat något, men är fortsatt låg jämfört med andra kommuner. Det beror framför allt på ett större behov av timvikarier inom vård och omsorg.

Producerad tid och kostnad	2021	2020	2019
Producerad tid, tusen timmar	7 512	7 067	6 987
Personalkostnad, mnkr	2 724	2 546	2 431

Timavlönad tid av producerad tid, %	2021	2020	2019
Andel timmar utförda av timavlönade	4,3	4,1	4,0

Genomsnittlig sysselsättningsgrad deltidssamarbetande tillsvidareanställda, %	2021	2020	2019
Kvinnor	77,3	77,1	77,3
Män	68,7	68,0	68,0
Totalt	76,6	76,3	76,7

Genomsnittlig sysselsättningsgrad samtliga tillsvidareanställda, %	2021	2020	2019
Kvinnor	93,9	94,1	94,4
Män	96,6	96,6	97,4
Totalt	94,4	94,6	94,9

Andel heltid tillsvidareanställda, %	2021	2020	2019
Kvinnor	73,0	74,9	75,0
Män	89,4	89,5	91,7
Totalt	76,2	77,7	78,1

Antal anställda	2021	2020	2019
Antal tillsvidareanställda	4 720	4 568	4 388
därav män, %	19,3	19,2	19,1
därav kvinnor, %	80,7	80,8	80,9

Total sysselsättning utifrån grundanställning omräknad till heltidsårsarbetare, tillsvidareanställda	2021	2020	2019
	4 457	4 334	4 171
därav män, %	19,8	19,6	19,6
därav kvinnor, %	80,2	80,4	80,4

Total sysselsättning utifrån faktisk tjänstgöringsgrad omräknad till heltidsårsarbetare, tillsvidareanställda	2021	2020	2019
	4 336	4 183	4 017
därav män, %	20	20	20
därav kvinnor, %	80	80	80

Genomsnittsålder, tillsvidareanställda	2021	2020	2019
	46,1	46,4	46,3
Genomsnittlig pensionsålder	64,6	64,2	64,5

Tidsbegränsad anställning med månadslön	2021	2020	2019
	583	597	543
därav män, %	31,7	27,6	24,9
därav kvinnor, %	68,3	72,4	75,1

Personal- och kompetensförsörjning

För att möta aktuella och kommande behov av personal och kompetens har kommunen arbetat aktivt med olika insatser, både på central och lokal nivå i förvaltningar och bolag. I flera förvaltningar har arbetet med strategiska kompetensförsörjningsplaner intensifierats. Under året har skolförvaltningarna och kultur- och fritidsförvaltningen samarbetat med de fackliga parterna för att hitta strategier för att attrahera och behålla målgruppen lärare.

Det största rekryteringsbehovet beror på personalrörlighet, det vill säga att medarbetare byter tjänst inom kommunen (intern rörlighet) eller lämnar kommunen (extern rörlighet). Under året har den externa rörligheten varit på samma låga nivå (6,0 %) som föregående år. Det är fler som gått i pension under året, vilket kan förklaras av den ändrade pensionsåldern. Det gör att den genomsnittliga pensionsåldern har ökat jämfört med föregående år. Sammantaget har behovet av ersättningsrekryteringar varit större jämfört med 2020.

I en växande kommun utgörs rekryteringsbehovet även av bemanning av ny eller utökad verksamhet. Under året har dessutom rekryteringsbehovet till följd av frånvaro (sjukdom, vård av barn eller smitta i hushållet) varit mycket hög. Dessa faktorer gör att rekryteringsläget i flera verksamheter varit ansträngt trots en låg personalomsättning. Inom vård och omsorg har det till exempel varit svårare att rekrytera personal med rätt kompetens. Samtidigt har kommunen fortsatt kunna attrahera till exempel behöriga lärare och medarbetare med önskad kompetens inom samhällsbyggande verksamheter.

I takt med att det blivit svårare att rekrytera medarbetare med rätt kompetens och önskad erfarenhet har flera verksamheter arbetat med intern kompetensutveckling. Inom socialförvaltningen utbildas vårdbiträden till undersköterskor och förvaltningen har tagit fram ett särskilt traineeprogram för att anställa nyexaminerade sjuksköterskor. Flera förvaltningar arbetar med jobbskuggning och mentorskap. För Hallands Hamnar AB och Arena Varberg AB har pandemin inneburit möjligheter att utbilda befintliga medarbetare i ny och efterfrågad kompetens.

Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Under året har arbetsmiljöarbetet till stor del handlat om att minska risken för smittspridning på arbetsplatserna. Man har hanterat risker och vidtagit åtgärder på både individ- och arbetsplatsnivå.

På grund av hög smittspridning och en god följsamhet till att anmäla tillbud vid smitta har antalet anmälda tillbud och arbetsskador ökat från 1 077 till 1 515 händelser. Utöver detta har det anmälts fler tillbud som handlar om psykisk överbelastning. Enligt de berörda verksamheternas analyser kan detta bero på kombinationen av bemanningssvårigheter och en hög personalförbrukning.

Under året minskade sjukfrånvaron med 0,5 %. Det är den korta sjukfrånvaron som har minskat, medan den långa sjukfrånvaron är på samma nivå som 2020.

Den totala sjukfrånvaron har minskat bland både män och kvinnor. Minskningen har varit större bland män, vilket gör att skillnaden mellan könen ökat. Skillnaden beror framför allt på att den långa sjukfrånvaron minskat bland män och ökat bland kvinnor.

Det finns flera mer eller mindre påverkbara faktorer som styr sjukfrånvaron. En positiv faktor till minskningen är den höga vaccinationsgraden inom vård- och omsorgsverksamheten. En annan positiv faktor är stödet från rehabiliteringssamordnare som gjort det möjligt för långtidssjuka medarbetare att arbeta.

Andel sjukfrånvaro av tillgänglig tid, %	2021	2020	2019
Samtliga anställda			
29 år eller yngre	7,2	7,0	6,1
30-39 år	7,4	8,0	6,5
40-49 år	6,8	7,4	5,7
50-59 år	8,2	9,1	7,2
60-67 år	8,9	9,4	6,9
Totalt samtliga anställda	7,7	8,2	6,5
Kvinnor			
29 år eller yngre	7,7	7,6	7,3
30-39 år	8,3	8,7	6,9
40-49 år	7,6	8,2	6,2
50-59 år	9,3	10,1	7,5
60-67 år	9,0	9,3	7,2
Totalt kvinnor	8,4	8,9	6,9
Män			
29 år eller yngre	6,4	5,7	3,5
30-39 år	4,3	5,4	5,0
40-49 år	4,0	4,5	3,7
50-59 år	3,4	4,9	5,6
60-67 år	8,4	9,5	5,7
Totalt män	4,9	5,7	4,7
Längd på sjukfrånvaron			
Sjukfrånvaro 1-14 dagar, samtliga	3,9	4,4	2,9
Sjukfrånvaro 15-59 dagar, samtliga	1,1	1,2	1,0
Sjukfrånvaro >60 dagar, samtliga	2,6	2,6	2,5
Sjukfrånvaro >60 dagar som andel av total sjukfrånvaro, samtliga	34,1	31,7	38,6

Jämställdhet

Kommunen deltar årligen i ett externt sammanställt jämställdhetsindex (JÄMIX). I den senaste sammanställningen från 2020 noterades en försämring, som bland annat berodde på skillnaden mellan män och kvinnor när det gällde lång sjukfrånvaro. Uppföljningen av jämställdhetsarbetet kommer fördjupas i det kommande personal- och hälsobokslutet för 2021.

Under året har flera verksamheter haft större fokus på jämställdhetsfrågor ur ett arbetsgivarperspektiv. Förutom det centralt samordnade arbetet utifrån den politiskt beslutade jämställdhetsstrategin pågår arbete inom förvaltningar och bolag. Till exempel arbetar serviceförvaltningen aktivt med sin mångfaldsplan med flera aspekter på arbetsgivarfrågor. Arbetet har bland annat lett till att sysselsättningsgraden bland kvinnor ökat, till skillnad mot kommunen i övrigt. Inom till exempel kultur- och fritidsförvaltningen och Vivab, har det genomförts dialoger rörande jämställdhet, jämlikhet och mångfald på arbetsplats-träffar och interna kompetensutvecklingsinsatser. För att nå resultat på sikt krävs fortsatt fokus och aktiva insatser.

Förväntad utveckling

Konjunkturinstitutet skriver i *Hållbarhetsrapport 2022 för de offentliga finanserna* att pandemin på kort sikt inneburit en betydande belastning för de offentliga finanserna, men att institutet trots detta bedömer att finanserna för offentlig sektor är långsiktigt hållbara.

I rapporten framgår att nuvarande skatteregler bedöms vara tillräckliga för att finansiera det stigande behovet av välfärdstjänster som uppstår när befolkningens ålderssammansättning ändras med fler äldre. Analysen vilar på flera antaganden, bland annat på att befolkningens hälsa förbättras i takt med att medellivslängden ökar och att fler därigenom väljer att arbeta längre upp i åldrarna.

Även om Konjunkturinstitutet bedömer att de offentliga finanserna som helhet är hållbara belyser rapporten att det krävs en omfördelning av resurser mellan staten och kommunsektorn för att kommunsektorn ska uppnå god ekonomisk hushållning. De individuella välfärdstjänsterna, såsom vård, skola och omsorg, utförs i all väsentlighet i kommuner och regioner. Det är i första hand också här som effekterna av den demografiska sammansättningen syns. Konjunkturinstitutets analys visar att antagandet om ett bibehållet välfärdsåtagande och en oförändrad genomsnittlig kommunalskatt innebär att statsbidragen behöver öka något snabbare än BNP för att uppnå god ekonomisk hushållning.

Landets kommuner står således inför ökat demografiskt tryck med ökade kostnader som följd. Osäkerheten kring statsbidragen utveckling gör att det krävs en god planering och styrning för att upprätthålla resultatnivåerna.

SKR och fackföreningarna kom i december 2021 överens om ett nytt omställnings- och pensionsavtal, AKAP-KR.

Det nya avtalet innebär att kommuner och regioner från och med 2023 kommer att öka avsättningen till den premiebestämda pensionen från 4,5 till 6 % av den pensionsgrundande lönen upp till avgiftstaket som är 7,5 inkomstbasbelopp. På de lönedelar som överstiger basbeloppen kommer kommuner och regioner att öka avsättningen från 30 till 31,5 %. Det nya avtalet kommer de närmsta åren att medföra ökade kostnader för kommunsektorn.

Förutsättningar för Varbergs kommun

Varbergs kommunkoncern står inför fortsatt höga investeringsnivåer kommande år, bland annat för att möta det ökade antalet invånare i kommunen. De höga investeringsnivåerna innebär en ökad belåning och påverkar därmed resurserna till löpande drift inom verksamheterna. Låneskulden för kommunkoncernen förväntas öka från 5,6 mdkr 2021 till 8,4 mdkr 2026. En ständig avvägning måste därför göras mellan önskvärd storlek på resultat och storlek på planerade investeringar.

För att klara de ekonomiska utmaningarna har Varbergs kommun antagit långsiktiga finansiella mål för perioden 2018–2026. Budgeten för planperioden 2022–2026 är upprättad i enlighet med de riktlinjer som kommunen antagit för god ekonomisk hushållning och kommunen beräknas nå de finansiella målen och även balanskravet. I budgeten ingår såväl årliga effektiviseringskrav på samtliga nämnder som koncernövergripande anpassningsåtgärder. Genom budgeten har på så vis hänsyn tagits till den osäkerhet som råder och ett visst handlingsutrymme har skapats. Mindre förändringar i exempelvis skatteunderlagets utveckling eller befolkningens tillväxt kan då hanteras inom ramen för de finansiella målen och utan alltför stora konsekvenser för kommunens nämnder.

Tillägg efter årsredovisningens färdigställande, 2022-03-07

Invasjonen i Ukraina

I slutet av februari 2022 förändrades säkerhetsläget i Europa genom Rysslands invasion i Ukraina, vilket kan komma att få konsekvenser för ekonomin i Sveriges kommuner. SKR har kommenterat situationen och skriver att Sverige som land har ett marginellt handelsutbyte med Ryssland, men att vissa branscher ändå kan drabbas. På råvarumarknaden har priset på olja, gas och kol ökat kraftigt, vilket påverkar de företag som har stora behov av energi för sin verksamhet. SKR bedömer att även livsmedelspriserna kommer att stiga. När energi- och livsmedelspriser stiger pressar det inflationen och räntorna uppåt vilket påverkar kommunernas kostnader.

När det kommer till skatteunderlagsutvecklingen menar SKR att antalet arbetade timmar inte kommer att påverkas märkbart till följd av kriget, eftersom Sveriges export till Ryssland är liten. Däremot kan skatteintäkterna öka långsammare beroende på hur andra länders ekonomier och världsekonomin påverkas av kriget.

I början av mars 2022 fattade EU:s ministerråd beslut om att aktivera det så kallade massflyktsdirektivet. Flyktingar från Ukraina kommer därmed att ges ett tillfälligt uppehållstillstånd i minst ett år med möjlighet till förlängning i ytterligare två år. De har då rätt att bland annat gå i skola och arbeta. Migrationsverket har meddelat att de kommer att finansiera kommuners och regioners kostnader till följd av beslutet.

Foto: Natalie Greppi

Foto: Nathalie Greppi

Drifts- och investeringsredovisning

Driftsredovisning

Driftsredovisningen är den del av kommunens ekonomi som är avsedd för den löpande verksamheten. I november 2020 fattade kommunfullmäktige beslut om nämndernas ekonomiska ramar för 2021. Efter fullmäktigebeslutet fördelade respektive nämnd ut ramen på verksamhetsgrenar utifrån nämndens prioriteringar. Under året har nämnderna lämnat en redogörelse för nettoutfall för perioden och prognos för helåret vid fyra tillfällen utöver bokslutet. Ett flertal beslut har fattas under året som påverkat nämndernas ramar.

Årets budget

Vid sitt sammanträde i november 2020 fastställde kommunfullmäktige driftsramen för 2021 till 3 636 mnkr. Av dessa reserverades 29 mnkr för att kompensera nämnderna för ökade drifts- och kapitalkostnader i samband med nyinvesteringar och 10 mnkr för att hantera oförutsedda händelser. Under året beslutade kommunstyrelsen att omfördela medel för att kunna möta tillfälliga kostnadsökningar och genomföra kommunala satsningar till följd av pandemin. Genom beslutet var det möjligt att använda 24 mnkr för att kompensera nämnderna för kostnadsökningar i samband med driftsättning av nya investeringar och 15 mnkr för oförutsedda händelser. För att hantera kostnadsökningar i samband med driftsättning av nya investeringar har nämnderna kompenseras med 19 mnkr. Av de reserverade medlen för att hantera oförutsedda händelser har 7 mnkr använts.

Lönerörelsen för 2020 påverkades av pandemin och avtalsförhandlingarna försköts till hösten för några av de fackliga organisationerna. Vid fullmäktiges beslut i november 2020 om budget för år 2021 var därför lönerörelsen för 2020 ännu inte avslutad. De medel om 74 mnkr som reserverades i budgeten för att kompensera nämnderna för ökade lönekostnader, avsåg därför lönerörelserna för del av 2020 och för hela 2021. Efter fullmäktiges budgetbeslut har medel fördelats till nämnderna vid två tillfällen, dels i december 2020, dels i maj 2021. Totalt 69 mnkr har nyttjats.

Under året har kommunfullmäktige beslutat om att skjuta till ytterligare 0,4 mnkr till servicenämnden i samband med ett beslut om en ny kostpolicy. Kultur- och fritidsnämnden beslutade att nyttja nämndens resultatreserv från tidigare år och har med det ökat sin ram med 0,8 mnkr. Besluten avsåg Veddige simhall samt särskild satsning för barn, unga och seniorer.

När riksdagen fattade beslut om budget för 2021 avsatte de 1 mdkr, och senare ytterligare 350 mnkr, för att skapa förutsättningar för kommunerna att bland annat kunna erbjuda ökad undervisningstid i skolan, samt 4 mdkr för ökad kvalitet inom äldreomsorgen.

Under året mottog Varbergs kommun totalt 37,3 mnkr från dessa statsbidrag. Efter rekommendation från Rådet för kommunal redovisning (RKR) har dessa medel hanterats som generella statsbidrag i kommunens ekonomiska redovisning och budgeten har justerats. Posten generella statsbidrag har utökats med 37,3 mnkr samtidigt som driftsramarna för förskole- och grundskolenämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden samt socialnämnden har justerats med motsvarande belopp.

Förändring budget, mnkr	2021
Beslutad driftsram 17 november 2020	-3 636,3
Beslut i KF om ramtillskott under året	-0,4
Nyttjande av resultatreserv	-0,8
Tillkommande generella statsbidrag	-37,3
Driftsram 31 december 2021	-3 674,7

Årets uppföljningar

Under året har nämndernas ekonomi följts upp efter utgången av februari, april, augusti, oktober och december. Årets prognoser har påverkats av osäkerheten kring de verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenserna av pågående pandemi men också av exploateringsintäkternas utveckling samt kommunens övertagande av den nya Getteröbron från Trafikverket. Budgeten för 2021 baserades på ett övertagande av bron under 2020. Slutbesiktningen drog emellertid ut på tiden och övertagandet skedde först i december 2021. När bron övergick i kommunens ägo blev den en anläggningstillgång och intäktsfördes enligt gällande redovisningsprinciper.

Uppföljningen efter februari visade ett överskott med drygt 125 mnkr för året, främst beroende på ett förväntat övertagande av Getteröbron i slutet av 2021. Tidsförskjutningar i kommunstyrelsens exploateringsprojekt, tillsammans med ekonomiska utmaningar i socialnämndens verksamheter till följd av pandemin påverkade prognosen negativt.

Tertialrapporten avseende de första fyra månaderna indikerade ett överskott mot budget på 133 mnkr. Socialnämnden signalerade ett ytterligare försämrat resultat och lämnade en prognos på -50 mnkr för året. Socialnämndens försämrade prognos uppvägdes av en förbättrad prognos för kommunens exploateringsverksamhet. I årets efterföljande rapporter, delårsrapporten och oktoberrapporten, låg den förväntade budgetavvikelsen för verksamhetens nettokostnader relativt stabil på cirka 135 mnkr.

Uppföljningsrapporter, mnkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Februari	-3 672,7	-3 547,4	125,3
April	-3 673,2	-3 539,9	133,3
Augusti	-3 645,5	-3 511,0	134,4
Oktober	-3 674,8	-3 539,4	135,5

Nämndernas resultat

Nämndernas drift resulterade för året i ett budgetöverskott på 213 mnkr. Nära 206 mnkr av avvikelsen mot budget förklaras av engångsintäkter i form av gåvor och försäljning av mark. Till detta kommer pandemin som påverkat nämndernas verksamhet och ekonomi på flera olika sätt. Respektive nämnds utfall redogörs för mer ingående i verksamhetsberättelsen.

Kommunstyrelsen är den nämnd som visar störst avvikelse mot budget. Det är inom kommunstyrelsen som den redovisningsmässiga intäkten på 170 mnkr för Getteröbron bokförts och det är även här som kommunens exploateringsverksamhet och markreserv hanteras. Årets resultat från exploateringsverksamheten översteg budget med 19 mnkr och nettointäkterna från markförsäljningen blev 17 mnkr högre än förväntat. Pandemin påverkade kommunstyrelsens verksamhet och ekonomi även 2021 med såväl lägre kostnader för färdtjänst, som lägre verksamhetskostnader än beräknat.

Skolnämnderna visar båda ett överskott mot budget. Inom förskole- och grundskolenämnden var personalkostnaderna lägre än budgeterat under året. Detta förklaras dels av pandemin med ökad frånvaro på grund av sjukdom och vård av barn, dels av vakanta tjänster. Nämnden har även haft lägre kostnader för skolskjuts än förväntat. Överskottet för utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden förklaras av färre elever hos annan huvudman än budgeterat, statsbidrag som inte nyttjades fullt ut samt att vissa planerade insatser inte var möjliga att genomföra på grund av pandemin. Båda skolnämnderna har även haft lägre måltidskostnader än beräknat under året då färre elever har varit på plats i verksamheterna som en konsekvens av pandemin.

Socialnämnden signalerade i samband med tertialrapporten om ett högt kostnadsläge och

lämnande en prognos på -50 mnkr, vilket också blev årets budgetavvikelse för nämnden. Det höga kostnadsläget och avvikelsen mot budget förklarades främst av direkta merkostnader till följd av pandemin, 27 mnkr. Pandemin medförde även ökade behov av sociala insatser under året, såsom familjehem och skyddat boende. I samband med fullmäktiges beslut om kommunens tertialrapport meddelades socialnämnden att merkostnader till följd av pandemin kommer att avskrivas i samband med årets bokslut. Fullmäktige menade dock att nämnden hade att hantera övriga obalanser i enlighet med kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Högre intäkter än beräknat för upplåtelse av offentlig plats samt lägre hyreskostnader än beräknat för den nystartade bad- och simanläggningen Pingvinen är de främsta förklaringarna till de positiva avvikelserna mot budget för hamn- och gatunämnden respektive kultur- och fritidsnämnden.

Vakanser och annan frånvaro som under pandemin inte behövt lösas med vikarier är en förklaring till den positiva budgetavvikelsen för servicenämnden.

För att få fram det totala driftsresultatet vägs de kommungemensamma avräkningarna in och de ej fördelade budgetmedlen som tillsammans avviker positivt mot budget med 19 mnkr. I de kommungemensamma avräkningarna finns de externa poster som bland annat fördelas ut på nämnderna i form av personalomkostnadspålägg och internränta. Eftersom nivåerna på dessa beräknas inför året och sedan schabloniseras ut i verksamhet uppstår det avvikelser mot faktiskt utfall. Den positiva avvikelsen för övriga kommungemensamma poster förklaras till största delen av att avsatta medel för oförutsedda händelser inte använts fullt ut och av att driftskostnaderna för nya investeringar blev lägre än beräknat.

Driftsredovisning, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Budgetavvikelse
Kommunfullmäktige	0,0	-3,7	-3,7	-3,8	-3,4	-0,3
Kommunrevisionen	0,0	-1,8	-1,8	-1,8	-1,9	0,1
Valnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,1
Överförmyndarnämnden	3,5	-9,0	-5,5	-5,1	-5,7	0,2
Kommunstyrelsen	407,6	-374,1	33,4	-212,7	-203,7	237,1
Förskole- och grundskolenämnden	155,5	-1 559,9	-1 404,3	-1 353,6	-1 412,1	7,8
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	112,1	-457,6	-345,6	-333,1	-351,8	6,2
Socialnämnden	243,1	-1 548,3	-1 305,2	-1 191,6	-1 255,6	-49,6
Byggnadsnämnden	49,1	-71,8	-22,7	-21,3	-22,7	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	10,1	-21,2	-11,1	-10,8	-12,2	1,1
Hamn- och gatunämnden	115,7	-257,4	-141,6	-131,1	-143,0	1,4
Kultur- och fritidsnämnden	20,6	-184,1	-163,5	-158,7	-167,2	3,8
Servicenämnden	685,5	-716,5	-31,0	-28,2	-35,9	5,0
Summa nämndernas drift	1 802,9	-5 205,4	-3 402,4	-3 451,8	-3 615,4	212,9
Övriga kommungemensamma poster						
Kommungemensamma avräkningar	726,2	-767,0	-40,8	-44,2	-40,7	-0,1
Ofördelade budgetmedel	0,0	0,0	0,0	0,0	-18,7	18,7
Summa övriga kommungemensamma poster	726,2	-767,0	-40,8	-44,2	-59,4	18,6
Verksamhetens nettokostnad	2 529,1	-5 972,3	-3 443,2	-3 496,0	-3 674,7	231,5

Investeringsredovisning

Varberg växer och utvecklas och med en ökande befolkning kommer ett allt större behov av både bostäder och verksamhetslokaler. Investeringsplanen för 2021 rymde flera investeringsprojekt för att öka kapaciteten i förskolor, skolor och boenden. Till detta kom investeringar i bland annat infrastruktur för en hållbar stadsutveckling och nya idrotts- och fritidsanläggningar.

Årets investeringsbudget uppgick till drygt 776 mnkr. Av dessa var 605 mnkr beslutade och tillförda vid årets början, medan knappt 2 mnkr beslutades och tillfördes under året. De tillkommande posterna avsåg parkeringsplatser inom kvarteret Renen samt utökning av investeringsramen för lokalanpassning av Kyrkskolan i Tvååker. Resterande 170 mnkr var överförda från föregående års investeringsbudget.

Den samlade nettoutgiften för året var 408 mnkr, vilket är 265 mnkr eller 39 % lägre än föregående år. Under året användes 52,5 % av det budgeterade investeringsutrymmet, vilket även det är lägre än förra årets upparbetningsgrad. Det finns flera orsaker till det relativt låga utfallet och upparbetningsgraden. Bland annat påverkade pandemin framdriften i flera projekt under året. I några projekt var det problem med materielleveranser och i andra projekt lägre framdrift från projekterande konsulter än förväntat. Även dialoger med exempelvis närboende och andra intressenter försvårades av pandemin. Till detta kommer lägre byggtgifter för Farehamnen än beräknat. Tilldelningsbeslut fattades i september och därefter har fokus i projektet varit projektering och val av tekniska lösningar. Byggtgifter kommer därmed i ett senare skede. En annan förklaring till årets låga upparbetningsgrad är omstart i projektet för ny förskola i Väröbacka.

Skolfastigheter

Investeringsbudgeten för 2021 innefattade medel för kapacitetshöjande åtgärder och verksamhetsanpassningar av lokaler på grundskolor och på gymnasieskolan. Under året har åtgärder bland annat genomförts på Blåshammar skola och på Peder Skrivares gymnasieskola.

Förskolor

Under året färdigställdes och invigdes två nya förskolor: Klapperstenens förskola på Breared och Stenens förskola i Tvååker. I början av 2022 kommer även Bua förskola stå klar. Tillsammans erbjuder de tre förskolorna 320 förskoleplatser. Vissa utgör ersättning för platser som försvinner när andra förskolor stängs, men totalt sett har antalet förskoleplatser ökat i kommunen.

Omsorgsverksamheter

Den 1 mars 2021 öppnade det nya särskilda boendet Midsommargården, sin verksamhet. Utfallet för projektet förväntas att bli omkring 25 mnkr lägre än projektkalkylen. En förklaring till avvikelsen är att kommunen under året har mottagit statliga bidrag på 12 mnkr för det nya boendet.

Idrotts- och fritidsanläggningar

Den nya bad- och simanläggningen på Håsten (Pingvinen), färdigställdes under året och invigdes i början av september. Prognosen för projektet som helhet är nästan 13 mnkr lägre än beräknat. Avvikelsen mot årets budget beror på att en större del av projektbudgeten har nyttjats tidigare år. Under 2021 levererades en ny bokbuss, även den invigdes i september.

Övriga förvaltningsfastigheter

I gruppen övriga förvaltningsfastigheter ingår bland annat om- och nybyggnation av räddningsstationer samt ombyggnation av kommunens stadshus. Ombyggnationen av Varbergs räddningsstation påbörjades under 2020 och stora delar av projektet är nu avslutat.

Offentlig plats

Flera projekt pågår för utveckling av kommunens offentliga platser. Bland annat har Utflyktslekplats Håsten och Veddige mötesplats blivit klara under året. Projekten blev något dyrare än beräknat. Motionsspåret i Brunnsberg har fått ny belysning och underlaget har förbättrats. Det pågår även en utveckling av Apelviken. Projektet syftar till att skapa en ledande surfdestination genom att förstärka surf- och badprofilen samt utveckla möjligheterna för rekreation i Apelviken året runt.

Gång- och cykelvägar

Flera insatser genomförs för att främja hållbart resande. Exempel på detta är cykelvägar, kollektivtrafikåtgärder samt beläggning och belysning av gång- och cykelvägar. Under året har arbetet med bland annat byggnation av gång- och cykelväg mellan Bua och Limabacka och byggnation av ett inre tvärstråk för cyklister mellan Lassabackaområdet och Ranelidsrondellen, påbörjats. Kattegattleden är ännu inte helt färdigställd. Trafikverket ansvarar för utbyggnaden, men Varbergs kommun medfinansierar projektet.

Gator och vägar

Ombyggnation av korsningar och gator pågår på olika håll i kommunen för att uppnå ett bättre trafikflöde, ökad säkerhet för oskyddade trafikanter och bättre miljö. Under året har bland annat den nya cirkulationsplatsen i korsningen Västkustvägen/ Strandbackavägen blivit färdigställd.

Inventarier och IT

De medel som i budget avsätts för inköp av inventarier och IT ska dels användas till färdigställda anläggningar och mindre verksamhetsinvesteringar, dels till IT-utrustning såsom datorer och mobiltelefoner.

Hamnanläggningar

Inom ramen för kommunens stadsutvecklingsprojekt kommer Farehamnen att byggas ut med nya kajplatser för att ersätta den äldre handelshamnen som försvinner i samband med att Västerport byggs. Kommunens del av projektet omfattar muddring, bankpålning och markuppfyllnad. Hamnbolaget ansvarar för järnväg, gata, terminalyta, kajer, skogspir samt utrustning och installationer.

Mark- och fastighetsförvärv

Kommunfullmäktige avsätter årligen medel till förvärv av strategisk mark, för framtida exploateringar eller för inlösen vid infrastrukturella projekt. Under 2021 förvärvades motorbanan i Trönninge.

Reinvesteringar i fastigheter

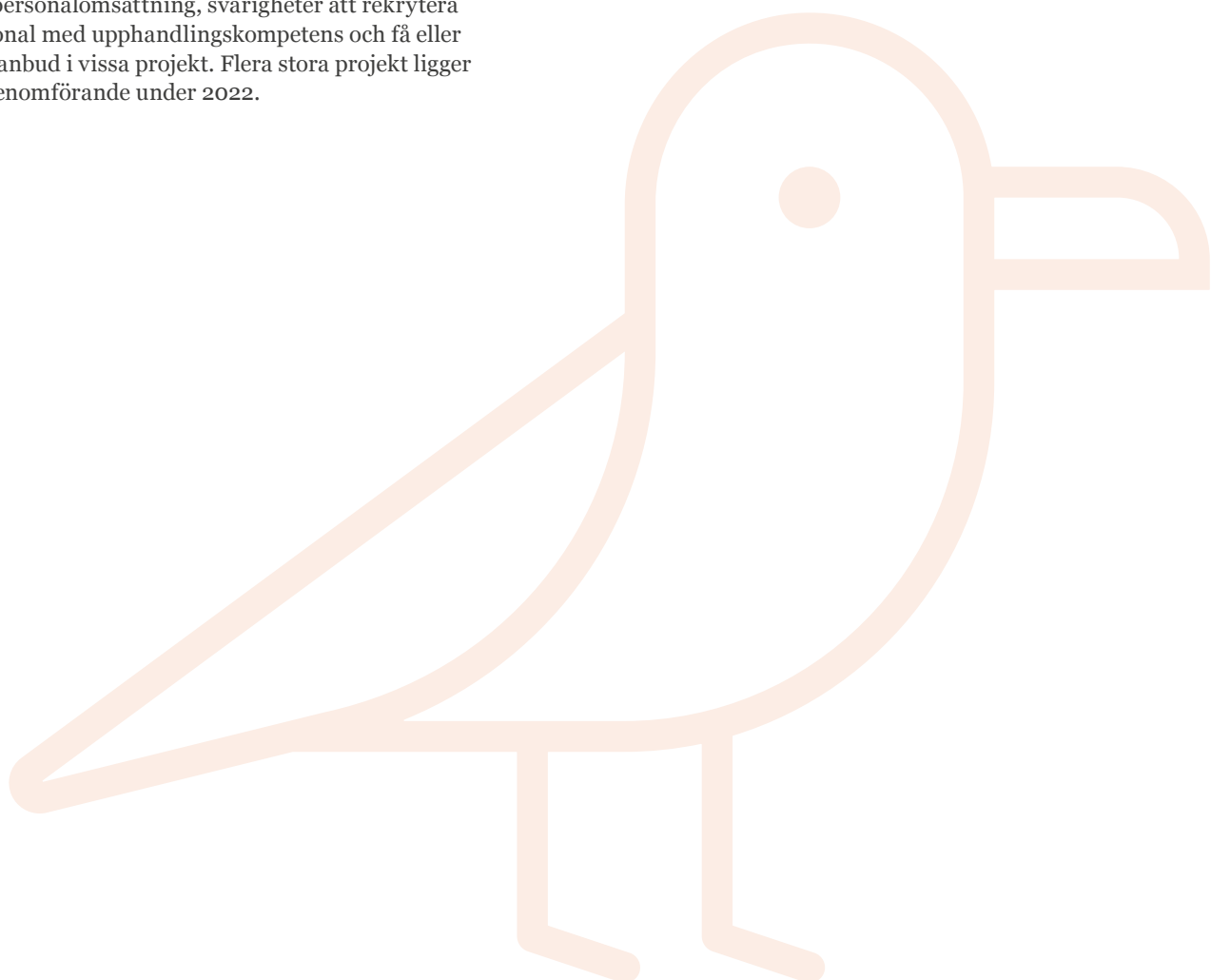
Från och med 2018 redovisas periodiskt underhåll av fastigheter som reinvesteringar. I investeringsbudgeten har därför en årlig utgiftspost om cirka 70 mnkr avsatts under planperioden. Upparbetaingsgraden har under året varit låg, bland annat beroende på hög personalomsättning, svårigheter att rekrytera personal med upphandlingskompetens och få eller inga anbud i vissa projekt. Flera stora projekt ligger för genomförande under 2022.

Förstudier

Årets utgifter för förstudier till kommande investeringar uppgick till totalt 2,2 mnkr. De mest omfattande förstudierna under året avsåg förskolan Borgsgård och en ny gruppbostad i Limabacka.

Uppföljning av fleråriga projekt och beslutade projektbudgetar

Många av kommunens större investeringsprojekt löper över flera år. Även om projekten ibland tidsmässigt förskjuts och då avviker från årets budgeterade utgift, så är följsamheten till beslutade projektbudgetar över lag god. Årets uppföljning av pågående och avslutade fleråriga projekt visar en positiv avvikelse på cirka 55 mnkr. Förskolorna Stenen och Klapperstenen, det särskilda boendet Midsommargården och is- och simarenan Pingvinen är några projekt med lägre utgifter än planerat. Några projekt inom gång och cykel samt gator och vägar visar mindre negativa avvikelser mot framtagna projektkalkyler.

Investeringsområde, mnkr	Netto- utgift 2021	Budget 2021	Budget- avvikelse	Projekt- prognos	Projekt- kalkyl	Projekt- avvikelse
Skolfastigheter	7,0	43,4	36,4	78,4	78,4	0,0
Förskolor	73,1	127,4	54,4	219,0	233,7	14,7
<i>varav Klapperstenens förskola, Breared</i>	17,9	24,2	6,3	54,3	61,1	6,8
<i>varav Stenens förskola, Tvååker</i>	17,3	27,2	9,9	59,8	68,0	8,2
<i>varav Bua förskola</i>	34,8	37,8	3,0	58,1	61,4	3,3
Omsorgsverksamheter	19,0	34,2	15,2	193,4	218,9	25,5
<i>varav särskilt boende Träslöv</i>	14,7	30,7	16,0	177,9	202,4	24,5
Idrotts- och fritidsanläggningar	86,5	101,6	15,1	524,7	536,7	12,0
<i>varav bad- och simanläggning Håsten</i>	72,0	71,1	-1,0	443,0	455,8	12,8
Övriga förvaltningsfastigheter	41,7	50,4	8,6	123,2	130,4	7,3
<i>varav Varbergs Räddningsstation</i>	35,4	34,3	-1,1	67,7	73,7	6,0
Offentlig plats	36,7	62,4	25,6	142,4	141,6	-0,8
<i>varav Apelviken</i>	16,8	26,6	9,7	36,1	36,1	0,0
<i>varav Utformning Lassabackadeponin</i>	4,6	3,6	-1,0	33,0	33,0	0,0
Gång- och cykelvägar	17,3	48,0	30,8	97,8	95,1	-2,7
Gator och vägar	31,7	66,3	34,7	157,0	155,6	-1,4
Hamnanläggningar	8,0	73,4	65,4	223,3	223,3	0,0
<i>varav Farehamnen</i>	7,6	59,9	52,3	203,8	203,8	0,0
Inventarier	25,2	34,2	9,0			
IT	18,0	38,7	20,7			
Mark- och fastighetsförvärv	7,5	16,0	8,5			
Reinvesteringar i fastigheter	33,6	80,2	46,7			
Förstudier	2,2	0,0	-2,2			
Totalt nettoinvesteringar	407,5	776,3	368,8	1 759,2	1 813,8	54,6

Exploateringsredovisning

Exploatering innebär att omvandla råmark till färdiga bostads- eller verksamhetsområden. De senaste åren har kommunens exploateringsverksamhet haft högt tryck eftersom efterfrågan på bostads- och verksamhetstomter är hög.

Kommunens exploateringsverksamhet är en viktig del i arbetet för att öka antalet bostäder i kommunen och möjliggöra fler företagsetableringar. Processen börjar med att kommunen utarbetar ett övergripande programområde och därefter enskilda detaljplaner. Efter samråd, granskning och antagande kan anläggningsarbetet starta. Om markområdena ägs av kommunen avslutas processen med markanvisning och/eller tomtförsäljning. I övriga fall avslutas processen med besiktning, uppföljning och slutreglering av avtal med privat exploatör.

Att budgetera och prognostisera resultatet av exploateringsverksamheten är förknippat med osäkerhet eftersom överklagande, försenade upphandlingar, oförutsedda markförhållanden eller lägre efterfrågan påverkar utfallet med stora belopp.

Påverkan på resultatet

Exploateringsverksamheten påverkade kommunens resultat för 2021 med 86,8 mnkr. Intäkterna består av markförsäljning 94,1 mnkr och exploateringsersättningar 18,2 mnkr. Avdragna kostnader uppgår till 25,6 mnkr, varav sanering av mark vid Falkenbäck 4,4 mnkr och Kvarnliden 1,6 mnkr. Resultatet inkluderar upplupna saneringskostnader för Falkenbäck 2,6 mnkr samt upplupna intäkter för Holmagärde 22,2 mnkr. För de tomter i Holmagärde som såldes strax innan årsskiftet har endast handpenning fakturerats. Redovisningsmässigt har dock hela köpeskillingen intäktsförts 2021 då tillträdet har skett.

Sammantaget översteg exploateringsverksamheten budgeterat resultat med 18,5 mnkr.

Den största enskilda positiva posten är den genomförda försäljningen av kvarteret Falkenbäck på 23,5 mnkr (inklusive upplupen saneringskostnad på 2,6 mnkr). Kvarteret Falkenbäck har legat som en negativ budgetavvikelse i flera år, men då såväl förhandlingar som bygglovsprocess fortfarande var osäkra i samband med budgetarbetet var intäkten inte budgeterad 2021.

Ytterligare ett tillskott i förhållande till budget är fastighetsregleringen i detaljplanen för Tärnan på 14,8 mnkr som var budgeterad först år 2022. Andra tillskott är exploateringsersättning avseende Trönningenäs inre delen på 7,9 mnkr, fler sålda tomter i området Stenen på 6,2 mnkr och försäljning av mark i samband med genomförande av detaljplanen för Rektorn på 2,1 mnkr.

Det negativa resultatet för Göingegården har förbättrats med 4 mnkr (från -8 mnkr till -4 mnkr)

då allmän plats och naturområden förs mot anläggningstillgångar, vilket inte räknades med i kalkylen som gjordes för över 10 år sedan.

Den största negativa avvikelsen mot budget är fördröjningen av detaljplanen för Västerport etapp 1 som medförde att budgeterade intäkter inte kom in under året. Detaljplanen antogs i juni, blev överklagad i juli och överklagandeprocessen har pågått sedan dess. De utgifter som belastar exploateringen under året har blivit lägre än vad som budgeterats eftersom kajarbeten, markhöjning och ledningsarbeten blivit fördröjda. Förfrågningsunderlaget för dessa arbeten annonserades under december. Utgifterna under 2021 avsåg förberedande arbeten som sanering, rivning och ledningsomläggningar. Totalt ger detta en negativ budgetavvikelse på 35,2 mnkr. Fördröjningen kommer även medföra att hela byggnationen kommer att förskjutas framåt och att de intäkter som beräknats för nästa år förskjuts.

Tomtförsäljningen i Holmagärde pågår men nådde inte riktigt upp till budget. Resultatet blev 7,3 mnkr lägre än budgeterat.

Därtill har flera äldre exploateringsobjekt avslutats, varav vissa har bidragit med positivt resultat och andra med negativt resultat.

Vissa exploateringsintäkter har tidigare lagts till 2021, vilket innebär att prognosen för 2022 understiger budget.

Påverkan på balansräkningen

Förändringen mellan ingående och utgående värde inom bostadsmark beror till stor del på att flera stora utbyggnader av gator och offentlig plats är färdigställda i exploateringsområden och överförda till kommunens anläggningstillgångar. Detta gäller bland annat Trönningenäs inre delen, Göingegården och Trönninge Norr om pilgatan.

För exploatering av verksamhetsmark har flera tomter i Holmagärde sålts under 2021 och köparna har tillträtt under året. Däremot har endast handpenning fakturerats i de fall då tillträde skett i nära anslutning till årsskiftet. Redovisningsmässigt har hela köpeskillingen intäktsförts 2021 då tillträdet har skett.

Två exploateringsområden har avslutats och kvarvarande tomter har förts över till tomtlagret.

Kassaflödesmässigt är de största posterna försäljning av Falkenbäck på 26,1 mnkr, fastighetsreglering av Tärnan på 14,8 mnkr, ersättning för Göingegården på 12,6 mnkr samt tomtförsäljning i Stenen på 11 mnkr och Holmagärde på 9,3 mnkr.

Exploateringsredovisning, mnkr	Ingående balans	Inkomster	Utgifter	Avslutat mot resultaträkning	Avslutat mot balansräkning	Utgående balans
Bostadsmark	-135,8	85,5	-45,4	-59,1	35,9	-119,0
Verksamhetsmark	-77,1	9,9	-2,9	-8,2	2,0	-76,3
Tomtlager	-8,5	0,4	-	0,1	-0,3	-8,3
Totalt	-221,4	95,7	-48,4	-67,2	37,6	-203,6
Upplupna intäkter Holmagärde				-22,2		
Upplupna saneringskostnader Falkenbäck				2,6		
Totalt				-86,8		

Foto: Natalie Greppi

Foto: Nathalie Greppi

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

Resultaträkning, mnkr	Not	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Verksamhetens intäkter	1	2 847,6	2 105,6	1 074,8	804,8
Verksamhetens kostnader	2,3,10	-5 629,6	-4 935,9	-4 271,2	-4 074,4
Avskrivningar	4	-498,3	-445,0	-225,1	-203,1
Verksamhetens nettokostnader		-3 280,3	-3 275,3	-3 421,6	-3 472,7
Skatteintäkter	5	3 122,7	2 942,1	3 122,7	2 942,1
Generella statsbidrag och utjämning	6	699,3	672,1	699,3	672,1
Verksamhetens resultat		541,7	338,9	400,3	141,5
Finansiella intäkter	7	62,1	4,3	53,4	73,4
Finansiella kostnader	8	-40,8	-62,9	-40,5	-61,6
Resultat efter finansiella poster		563,0	280,3	413,3	153,3
<i>Varav extraordinära poster</i>		-	-	-	-
<i>Varav jämförelsestörande poster</i>	9	170,0	-	170,0	-
ÅRETS RESULTAT	11	563,0	280,3	413,3	153,3

Balansräkning

Tillgångar, mnkr	Not	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	12	2,9	3,6	0,9	1,1
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	13	8 337,8	7 534,5	4 532,8	4 167,5
Maskiner och inventarier	14	2 530,7	2 489,3	239,3	209,7
Finansiella anläggningstillgångar	15,16	70,2	67,2	4 172,1	4 044,5
Summa anläggningstillgångar		10 941,5	10 094,6	8 945,1	8 422,8
Bidrag till statlig infrastruktur	3	210,5	228,0	210,5	228,0
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	17	224,9	229,5	203,6	221,4
Fordringar	18	680,9	428,0	457,8	346,7
Kortfristiga placeringar		-	-	-	-
Kassa och bank	19	358,8	313,6	356,4	311,6
Summa omsättningstillgångar		1 264,6	971,1	1 017,9	879,6
Summa tillgångar		12 416,6	11 293,7	10 173,5	9 530,5
Eget kapital					
Årets resultat		563,0	280,3	413,3	153,3
Resultatutjämningsreserv		382,2	361,4	382,2	361,4
Övrigt eget kapital		3 767,9	3 508,4	2 986,3	2 853,8
Summa eget kapital	20	4 713,1	4 150,1	3 781,8	3 368,5
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	21	228,0	193,8	228,0	193,8
Andra avsättningar	22	321,2	325,8	38,0	65,1
Summa avsättningar		549,2	519,6	266,0	258,9
Skulder					
Långfristiga skulder	23	5 329,9	4 899,6	4 530,6	4 167,4
Kortfristiga skulder	24	1 824,4	1 724,3	1 595,1	1 735,7
Summa skulder		7 154,3	6 624,0	6 125,7	5 903,1
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		12 416,6	11 293,7	10 173,5	9 530,5
Panter och ansvarsförbindelser					
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser	25,26,27	1 044,8	1 068,1	1 044,8	1 068,1
Övriga ansvarsförbindelser	28,29	61,2	62,1	557,4	558,4
Företagsinteckningar	30	11,8	11,8	-	-

Kassaflöde

Kassaflöde, mnkr	Not	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Löpande verksamhet					
Årets resultat		563,0	280,3	413,3	153,3
Justering för ej likviditetspåverkande poster	31	423,6	575,8	109,5	240,9
Övriga likviditetspåverkande poster	32	-28,9	-57,0	-28,3	-19,0
Poster som redovisas i annan sektion	33	-157,9	-19,3	-45,2	-2,6
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		799,7	779,8	449,2	372,6
Förändring periodiserade anslutningsavgifter		-	-	-	-
Förändring kortfristiga fordringar		-252,9	48,6	-111,1	2,2
Förändring förråd och varulager		4,6	-8,3	17,7	-7,8
Förändring kortfristiga skulder		100,1	-147,3	-98,7	29,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten		651,5	672,8	257,2	397,0
Investeringsverksamhet					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-	-3,8	-	-1,1
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		-	-	-	-
Investering i materiella anläggningstillgångar		-1 191,5	-1 423,1	-451,2	-756,9
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		73,5	19,3	45,2	4,1
Investering i kommunkoncernföretag		-	-	-0,1	-
Försäljning av kommunkoncernföretag		84,5	-	-	-
Förvärv av finansiella tillgångar		-3,0	-	-177,5	-206,4
Avyttring av finansiella tillgångar		-	-0,0	50,0	30,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 036,5	-1 407,6	-533,6	-930,0
Finansieringsverksamhet					
Nyupptagna lån		421,8	635,3	335,7	449,4
Amortering av skulder för finansiell leasing ¹		8,4	2,7	-14,4	-13,1
Amortering av långfristiga skulder		-	-23,9	-	-23,9
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		430,3	614,1	321,3	412,4
Bidrag till infrastruktur					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		-	-	-	-
Årets kassaflöde		45,2	-120,7	44,9	-120,6
Likvida medel vid årets början		313,6	434,2	311,6	432,2
Likvida medel vid årets slut		358,8	313,6	356,4	311,6
Förändring likvida medel		45,2	-120,6	44,9	-120,6

¹Omräkning av 2020 års siffror är gjorda efter eliminering av koncernintern finansiell leasing. Det avser bostadspaviljonger som kommunen hyr av Varbergs Fastighets AB.

Noter resultaträkning

NOT 1	Koncernen	Koncernen	Kommunen	Kommunen
Verksamhetens intäkter, mnkr	2021	2020	2021	2020
Försäljningsintäkter	1 278,9	824,1	83,8	71,0
Taxor och avgifter	376,7	351,2	162,9	159,5
Hyror och arrenden	412,1	393,3	90,4	87,4
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	495,7	349,4	494,9	351,0
Bidrag och gåvor från privata aktörer ¹	2,9	3,3	2,9	3,3
EU-bidrag	4,3	4,5	4,3	4,5
Övriga bidrag ¹	32,0	36,8	34,8	36,8
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	37,4	29,4	37,4	29,4
Intäkter från exploateringsverksamhet	121,2	57,4	124,0	57,4
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	47,7	19,3	38,3	4,1
Övriga verksamhetsintäkter	38,6	36,9	1,1	0,3
Summa verksamhetens intäkter	2 847,6	2 105,6	1 074,8	804,8

¹Omräkning av 2020 års siffror är gjorda efter uppdelning av "Övriga bidrag" till "Bidrag och gåvor från privata aktörer" samt "Övriga bidrag".

NOT 2	Koncernen	Koncernen	Kommunen	Kommunen
Verksamhetens kostnader, mnkr	2021	2020	2021	2020
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-2 715,2	-2 549,3	-2 533,8	-2 373,2
Pensionskostnader	-204,4	-187,3	-190,5	-172,7
Aktiverat eget arbete	64,1	56,2	50,5	44,8
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial ²	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter ²	-36,6	-3,7	-36,6	-3,7
Köp av huvudverksamhet	-719,7	-706,9	-719,7	-706,9
Lämnade bidrag	-116,8	-119,7	-119,6	-124,6
Lokal- och fastighetskostnader ³	-191,5	-237,8	-193,8	-217,8
Bränsle/Energi	-34,1	-16,8	-60,2	-52,5
Förbrukningsmaterial	-163,1	-159,7	-163,2	-159,7
Transport och resor	-58,9	-61,2	-59,1	-61,3
Handelsvaror	-872,8	-377,9	0,0	0,0
Övriga kostnader	-534,4	-515,4	-219,4	-224,8
Skattekostnader och uppskjuten skatt	-25,3	-34,0	0,0	0,0
Förändring av avsättning	-0,9	-0,2	-0,9	-0,2
Realisationsförluster och utrangeringar av anläggningstillgångar	-1,2	-3,6	-6,3	-3,4
Summa verksamhetens kostnader	-5 612,0	-4 918,4	-4 253,7	-4 056,9

²Omräkning av 2020 års siffror är gjorda efter uppdelning av "Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial" till "Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter samt" "Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial".

³Omräkning av 2020 års siffror är gjorda efter eliminering av koncerntintern finansiell leasing. Det avser bostadspaviljonger som kommunen hyr av Varbergs Fastighets AB.

NOT 3 Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Beslutad medfinansiering	391,0	391,0	391,0	391,0
Upplöst tidigare år	-163,0	-145,4	-163,0	-145,4
Årets upplösning	-17,5	-17,5	-17,5	-17,5
Återstår att lösa upp	210,5	228,0	210,5	228,0

Upplösningen avser den av Kommunfullmäktige, med stöd av lag 2009:47, beslutade medfinansieringen av järnvägstunnel under Varberg på västkustbanan. Medfinansieringsbeloppet som beslutades 2009, uppgår till 290 mnkr och löses upp under 25 år. Under 2017 beslutade Kommunfullmäktige om ett tillägg till medfinansieringen på 100 mnkr. Tillägget löses upp på 17 år för att få samma sluttid som det ursprungliga beloppet.

NOT 4 Av- och nedskrivningar, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Immateriella tillgångar ⁴	-0,8	-0,2	-0,2	0,0
Byggnader och tekniska anläggningar ⁵	-287,5	-264,3	-173,0	-156,0
Maskiner och inventarier ⁴	-194,1	-173,0	-51,0	-42,2
Nedskrivningar	-15,9	-7,4	-0,9	-4,9
Summa av- och nedskrivningar	-498,3	-445,0	-225,1	-203,1

⁴Omräkning av 2020 års siffror är gjorda efter uppdelning av avskrivningar på maskiner och inventarier till immateriella tillgångar respektive maskiner och inventarier.

⁵Omräkning av 2020 års siffror är gjorda efter eliminering av koncernintern finansiell leasing. Det avser bostadspaviljonger som kommunen hyr av Varbergs Fastighets AB.

NOT 5 Skatteintäkter, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Preliminär kommunalskatt	3 037,4	3 003,7	3 037,4	3 003,7
Preliminär slutavräkning innevarande år	74,6	-46,1	74,6	-46,1
Slutavräkningsdifferens föregående år	10,6	-15,5	10,6	-15,5
Summa skatteintäkter	3 122,7	2 942,1	3 122,7	2 942,1

NOT 6 Generella statsbidrag och utjämning, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Inkomstutjämningsbidrag	500,6	474,9	500,6	474,9
Regleringsbidrag/avgift	194,1	66,0	194,1	66,0
Kommunal fastighetsavgift	146,9	139,4	146,9	139,4
Kostnadsutjämning	-132,8	-128,0	-132,8	-128,0
Införandebidrag	19,8	47,7	19,8	47,7
LSS-utjämning	-66,5	-57,3	-66,5	-57,3
Övriga generella bidrag från staten ⁶	37,3	129,4	37,3	129,4
Summa generella statsbidrag och utjämnings	699,3	672,1	699,3	672,1

⁶Posten övriga generella bidrag från staten består av följande poster:
Skolmiljarden 7,9 mnkr
Statsbidrag för god vård och omsorg 29,4 mnkr

NOT 7 Finansiella intäkter, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Ränteintäkter	0,9	0,1	32,1	51,3
Utdelningar på aktier och andelar	1,8	3,6	1,8	3,4
Borgensavgift	0,0	0,0	19,0	18,7
Övriga finansiella intäkter	59,4	0,6	0,5	0,0
Summa finansiella intäkter	62,1	4,3	53,4	73,4

NOT 8 Finansiella kostnader, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Räntekostnader ¹	-36,3	-57,0	-34,6	-54,1
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar ¹	-3,3	-4,8	-3,3	-4,8
Övriga finansiella kostnader ²	-1,2	-1,1	-2,5	-2,7
Summa finansiella kostnader	-40,8	-62,9	-40,5	-61,6

¹Omräkning av 2020 års siffror är gjorda efter uppdelning av "Räntekostnader" till "Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar" samt "Räntekostnader".

²Omräkning av 2020 års siffror är gjorda efter eliminering av koncernintern finansiell leasing. Det avser bostadspaviljonger som kommunen hyr av Varbergs Fastighets AB.

NOT 9 Jämförelsestörande poster, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Getteröbron, gåva från Trafikverket	170,0	-	170,0	-
Summa jämförelsestörande poster	170,0	0,0	170,0	0,00

Under 2021 mottog Varbergs kommun Getteröbron av Trafikverket i gåva. Gåvans värde uppgår till 170 mnkr.

NOT 10 Kostnad för räkenskapsrevision, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Sakkunnigt biträde	-1,0	-0,9	-0,2	-0,2
Förtroendevalda revisorer	-0,1	-0,1	0,0	0,0
Summa kostnad för räkenskapsrevision	-1,1	-1,0	-0,2	-0,2

Kostnaderna för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning för angivet år.

NOT 11 Kommunens resultat mot budget, mnkr	Redovisning	Budget	Avvikelse
Verksamhetens nettokostnad	-3 421,6	-3 674,2	252,6
Skatteintäkter	3 122,7	3 013,7	109,0
Generella statsbidrag och utjämnings	699,3	697,2	2,1
Finansnetto	12,9	35,5	-22,6
Årets resultat	413,3	72,2	341,1

Följande särredovisningar är upprättade enligt lag

El-, gas- och fjärrvärmensättsverksamhet

Finns tillgänglig hos Varbergs Energi AB, tel 0340-62 88 11, kundservice@varbergsenergi.se

Vatten, avlopp och avfallsverksamhet

Finns tillgänglig hos Vatten och miljö i Väst AB, tel 0757-27 40 00, vivab@vivab.info

Noter balansräkning

NOT 12 Immateriella tillgångar, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Redovisat värde vid årets början	3,6	0,0	1,1	0,0
Investeringar	0,0	3,8	0,0	1,1
Redovisat värde av avyttrat eller uttrangerat	0,0	0,0	0,0	0,0
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Återförda nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	-0,8	-0,2	-0,2	0,0
Överföring till eller från annat slag av tillgång	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga förändringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående balans	2,9	3,6	0,9	1,1
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod</i>	<i>4,7</i>	<i>11,9</i>	<i>5,0</i>	<i>5,0</i>

NOT 13 Mark, byggnader och tekniska anläggningar, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Redovisat värde vid årets början ³	7 534,5	6 847,5	4 167,5	3 636,6
Investeringar	953,7	1 212,7	369,7	695,7
Redovisat värde av avyttrat eller uttrangerat	-29,6	-22,6	-14,1	-3,5
Nedskrivningar ⁴	-15,5	-7,4	-0,5	-4,9
Återförda nedskrivningar	0,1	1,8	0,1	0,0
Avskrivningar ³	-287,5	-263,9	-173,0	-155,9
Överföring till eller från annat slag av tillgång	12,0	-233,4	13,2	-0,5
Övriga förändringar	170,0	-0,1	170,0	-0,1
Utgående balans	8 337,8	7 534,5	4 532,8	4 167,5
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod</i>	<i>26,2</i>	<i>25,5</i>	<i>24,1</i>	<i>23,3</i>

³Omräkning av 2020 års siffror är gjorda efter eliminering av koncernintern finansiell leasing. Det avser bostadspaviljonger som kommunen hyr av Varbergs Fastighets AB.

⁴Nedskrivningen på 15 mnkr för Varbergs Bostads AB avser det pågående projektet på Kattegattsvägen för Varbergs Bostads AB. Nedskrivningen på 0,5 mnkr för kommunen avser utgifter från 2013 och 2015 kopplat till bullerutredningar som inte lett till några praktiska åtgärder.

Leasing

Kommunen hyr sex bostadspaviljonger som klassificeras som finansiell leasing. 59,6 mnkr av beloppet på raden "Redovisat värde vid årets början" består av ingående balans avseende paviljongerna.

Avskrivningar under året uppgick till 7,1 mnkr och ingår som en del av raden "Avskrivningar". I koncernkolumnerna är den finansiella leasingen avseende paviljongerna eliminerad.

NOT 14 Maskiner och inventarier, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Redovisat värde vid årets början	2 489,3	2 222,0	209,7	191,2
Investeringar	237,7	210,4	81,5	61,2
Redovisat värde av avyttrat eller uttrangerat	-2,8	-0,3	-0,4	0,0
Nedskrivningar	-0,5	0,0	-0,5	0,0
Återförda nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	-194,1	-173,4	-51,0	-42,3
Överföring till eller från annat slag av tillgång	1,1	231,0	0,0	0,0
Övriga förändringar	0,0	-0,5	0,0	-0,5
Utgående balans	2 530,7	2 489,3	239,3	209,7
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod</i>	<i>12,8</i>	<i>12,8</i>	<i>4,1</i>	<i>4,5</i>

Leasing

Kommunen har på balansdagen 183 leasade fordon som är klassificerade som finansiell leasing. 26,9 mnkr av beloppet på raden "Redovisat värde vid årets början" består av ingående balans avseende fordonen. Nya leasingavtal avseende fordon med ett värde på 15,7 mnkr ingår i beloppet på raden "Investeringar". Avskrivningar under året uppgick till 7,3 mnkr och ingår som en del av raden "Avskrivningar".

Nedskrivningen på 0,5 mnkr avser tidigare års utgifter för konstnärlig gestaltning som inte bedöms vara balansgilla.

NOT 15 Aktier och andelar, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Aktier				
Varbergs Stadshus AB	0,0	0,0	269,7	269,7
Ettapp 1 i Varberg AB	0,0	0,0	0,1	0,0
Inera AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Andelar				
Kommuninvest Ekonomisk Förening	44,3	44,3	44,3	44,3
Kommunassurans syd	2,3	2,3	2,3	2,3
Övriga andelar	12,5	12,5	0,6	0,6
Summa aktier och andelar	59,2	59,2	317,0	316,9

NOT 16 Långfristiga fordringar, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
VA-lån	0,1	0,1	0,1	0,1
Varbergs Bostads AB	0,0	0,0	1 169,2	1 119,2
Varberg Energi AB	0,0	0,0	720,7	770,7
Varbergs Fastighets AB	0,0	0,0	707,3	707,3
Varberg Vatten AB	0,0	0,0	1 250,4	1 130,4
Ettapp 1 i Varberg AB	0,0	0,0	7,5	0,0
Övriga långfristiga fordringar	10,9	8,0	0,0	0,0
Summa långfristiga fordringar	11,0	8,0	3 855,1	3 727,6

NOT 17 Förråd, lager och exploateringsfastigheter, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Förråd och lager				
Förråd och lager	13,7	8,2	0,0	0,0
Exploateringsfastigheter				
Bostadsmark	119,0	135,8	119,0	135,8
Verksamhetsmark	83,8	77,1	76,3	77,1
Färdigexploaterad mark	8,3	8,5	8,3	8,5
Pågående arbete	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter	224,9	229,5	203,6	221,4

NOT 18 Kortfristiga fordringar, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Kundfordringar	88,9	70,1	53,4	72,5
Fordran på staten avseende fastighetsavgift	129,9	115,8	129,9	115,8
Momsavräkning	36,2	39,4	36,2	39,4
Kommunalskattfordringar	74,6	0,0	74,6	0,0
Förutbetalda kostnader	103,4	95,9	87,8	79,1
Upplupna intäkter	230,7	84,2	55,2	24,6
Fordran koncernkonto	0,0	0,0	15,7	6,0
Övriga kortfristiga fordringar	17,1	22,6	5,1	9,4
Summa kortfristiga fordringar	680,9	428,0	457,8	346,7

Från och med 2020 ändrades redovisningsprincipen för kassa/bank. Eftersom bolagen inte har någon direkt kontobehållning, utan ingår i Varbergs kommun, redovisas samtliga likvida medel i kommunens balansräkning. Det innebär också att kommunen antingen har en kortfristig fordran på, eller en kortfristig skuld till, bolagen i kommunkoncernen.

NOT 19 Kassa och bank, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Kassa och bank	358,8	313,6	356,4	311,6

Kommunen och de kommunala bolagen har avtal om finansiella tjänster med Varbergs Sparbank AB, avtalet omfattar sedvanliga banktjänster inklusive hantering av likvida medel via koncernkonto. Från och med 2020 ändrades redovisningsprincipen för kassa/bank. Eftersom bolagen inte har någon direkt kontobehållning, utan ingår i Varbergs kommun, redovisas samtliga likvida medel i kommunens balansräkning.

NOT 20 Eget kapital, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Årets resultat	563,0	280,3	413,3	153,3
Resultatutjämningsreserv	382,2	361,4	382,2	361,4
Övrigt eget kapital	3 767,9	3 508,4	2 986,3	2 853,8
Summa eget kapital	4 713,1	4 150,1	3 781,8	3 368,5

NOT 21 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser inklusive särskild löneskatt, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Pensionsavsättning^{1,2}				
Ingående avsättning	193,8	168,0	193,8	168,0
<i>Varav exklusive ÖK-SAP</i>	142,3	122,2	142,3	122,2
ÖK-SAP	0,0	0,2	0,0	0,2
OPF-KL	2,5	1,8	2,5	1,8
PBF	11,3	10,9	11,3	10,9
Särskild löneskatt	37,8	32,8	37,8	32,8
Nya förpliktelser under året	39,6	31,2	39,6	31,2
<i>Varav nyintjänad pension</i>	17,6	20,9	17,6	20,9
<i>Ränte- och basbeloppsuppräknig</i>	3,3	4,8	3,3	4,8
<i>Pension till efterlevande</i>	1,0	1,1	1,0	1,1
Övrigt ³	10,6	-0,7	10,6	-0,7
Särskild löneskatt	7,1	5,1	7,1	5,1
Årets utbetalningar	-5,4	-5,3	-5,4	-5,3
Utbetalningar	-4,4	-4,3	-4,4	-4,3
Särskild löneskatt	-1,1	-1,0	-1,1	-1,0
Utgående pensionsavsättning	228,0	193,8	228,0	193,8
<i>Varav exklusive ÖK-SAP</i>	163,9	142,3	163,9	142,3
ÖK-SAP	0,8	0,0	0,8	0,0
OPF-KL	3,0	2,5	3,0	2,5
PBF	15,8	11,3	15,8	11,3
Särskild löneskatt	44,5	37,8	44,5	37,8
Aktualiseringsgrad	97%	97%	97%	97%
Antal politiker med visstidsförordnande	4	4	4	4
Antal tjänstemän med visstidsförordnande	0	0	0	0

¹Förpliktelsen är genom försäkring minskad med 24,4 mnkr. Försäkringen avser delar av 119 anställdas förmånsbestämda pension. Försäkringen sades upp 2011. Överskottsfonden i försäkringen uppgår till 5,2 mnkr.

²En uppdelning har gjorts 2021 i noten avseende särskild löneskatt som nu har egna rader. Omräkning av övriga rader har därför skett för 2020 års siffror.

³Förändrat livslängdsantagande medförde en ökning av pensionsavsättningen.

NOT 22 Andra avsättningar, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Avsättning för återställande av deponier⁴				
Ingående avsättning	44,4	55,8	44,4	55,8
Avsättning	0,0	0,0	0,0	0,0
Indexering	0,9	0,2	0,9	0,2
lanspråktaga avsättningar	-22,7	-11,6	-22,7	-11,6
Utgående avsättning	22,6	44,4	22,6	44,4
Avsättning parkeringsplatser⁵				
Ingående avsättning	7,6	9,7	7,6	9,7
Avsättning	0,0	-2,1	0,0	-2,1
lanspråktaga avsättningar	-0,2	0,0	-0,2	0,0
Utgående avsättning	7,5	7,6	7,5	7,6
Avsättning sanering kvarteret Renen⁶				
Ingående avsättning	12,9	26,4	12,9	26,4
Avsättning	0,0	26,5	0,0	26,5
lanspråktaga avsättningar	-12,9	-40,1	-12,9	-40,1
Utgående avsättning	0,0	12,9	0,0	12,9
Avsättning uppskjuten skatt på obeskattade reserver				
Ingående avsättning	242,1	209,1	0,0	0,0
Avsättning	23,0	32,9	0,0	0,0
Utgående avsättning	265,1	242,1	0,0	0,0
Övriga avsättningar				
Ingående avsättning	18,8	18,3	0,1	0,1
Avsättning	7,8	0,5	7,8	0,0
lanspråktaga avsättningar	-0,6	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	26,0	18,8	7,9	0,1
Summa andra avsättningar	321,2	325,8	38,0	65,1

⁴För att kunna möta framtida åtaganden för återställande av deponierna i Tjärby, Karl-Gustav, Lassabacka och Veddige har avsättningar gjorts. Vatten och Miljö i Väst AB, som ansvarar för återställandet, kommer successivt avropa de avsatta medlen under tiden arbetet fortlöper

⁵Fastighetsägare som inte kan ombesörja parkering på egen tomt, utan vill använda kommuns parkering, betalar en parkeringsavlösen till kommunen. Denna avlösen betalas tillbaka om fastighetsägaren vid senare tillfälle ordnar med parkering inom den egna tomten.

⁶Omklassificerat till konto för förutbetalda intäkter.

NOT 23 Långfristiga skulder, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Lån i banker och kreditinstitut ¹				
Kommuninvest	4 452,2	4 008,2	3 952,2	3 508,2
Nordiska investeringsbanken	450,0	550,0	450,0	550,0
Övriga långgivare	351,8	291,8	0,0	0,0
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år ²				
Investeringsbidrag ³	40,6	22,7	40,6	22,7
Långfristig leasingsskuld ^{4,5}	35,4	26,9	87,8	86,5
Summa långfristiga skulder	5 329,9	4 899,6	4 530,6	4 167,4
² Återstående antal år (vägt snitt)	17 år	19 år	17 år	19 år
Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut				
Genomsnittlig ränta, inklusive derivat	0,7%	1,1%	0,7%	1,2%
Genomsnittlig ränta, exklusive derivat	0,2%	0,4%	0,2%	0,4%
Genomsnittlig räntebindningstid, inklusive derivat	2,4 år	2,1 år	2,5 år	2,2 år
Genomsnittlig räntebindningstid, exklusive derivat	0,3 år	0,3 år	0,2 år	0,2 år
Utestående derivat	4 292,0	3 070,0	4 292,0	3 070,0
Marknadsvärde derivat	24,7	-37,3	24,7	-37,3
Lån som förfaller inom:				
1 år	16%	15%	13%	15%
1-3 år	37%	41%	38%	40%
3-5 år	34%	35%	34%	37%
5-10 år	13%	9%	15%	8%
Leasingavgifter				
Operationell leasing				
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	32,8	34,4	18,7	19,3
Senare än 1 år men inom 5 år	44,3	41,8	10,9	9,7
Senare än 5 år	0,0	1,2	0,0	0,0
Summa leasingavgifter	77,0	77,3	29,6	29,0
Leasing				
Finansiella leasingavtal vars avtalstid överstiger 3 år				
Totala minimileaseavgifter	36,0	27,5	94,0	93,9
Framtida finansiella kostnader	-0,6	-0,5	-6,1	-7,4
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	35,4	26,9	87,8	86,5
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	8,3	5,8	15,6	12,8
Senare än 1 år men inom 5 år	27,0	21,2	55,7	51,3
Senare än 5 år	0,0	0,0	16,6	22,4

¹Beskrivning av ränteläge, räntebindningstid m.m. återfinns i förvaltningsberättelsen.

³Investeringsbidrag periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.

⁴Den finansiella leasingen avser sex bostadspaviljonger och 183 fordon. 18 % förfaller till betalning inom ett år. 63 % förfaller till betalning inom 2-5 år och resterande efter 5 år.

⁵Omräkning av 2020 års siffror är gjorda efter eliminering av koncernintern finansiell leasing. Det avser bostadspaviljonger som kommunen hyr av Varbergs Fastighets AB.

NOT 24 Kortfristiga skulder, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Leverantörsskulder	321,5	304,6	221,8	257,7
Personalens skatter och avgifter	40,0	42,5	40,0	42,5
Kortfristig del av långfristiga skulder	665,0	689,0	665,0	689,0
Upplupna kostnader	331,7	167,3	116,0	111,1
Förutbetalda intäkter ^{6,7}	103,8	88,7	70,5	42,7
Kommunalskatteskuld ⁶	35,5	88,9	35,5	88,9
Semesterlöneskuld	161,0	158,1	161,0	158,1
Upplupen pensionskostnad	81,8	77,8	81,8	77,8
Koncernkonto	0,0	0,0	163,8	218,4
Övriga kortfristiga skulder	84,2	107,6	39,8	49,5
Summa kortfristiga skulder	1 824,4	1 724,3	1 595,1	1 735,7

⁶Omräkning av 2020 års siffror är gjorda efter uppdelning av "Förutbetalda intäkter" till "Kommunalskatteskuld" samt "Förutbetalda intäkter".

⁷De förutbetalda intäkterna består till stora delar av socialförvaltningens erhållna statsbidrag som ej utnyttjats. Skillnaden i belopp mellan 2020 och 2021 förklaras till största delen av statsbidraget Äldreomsorgslyftet (2,7 mnkr år 2020 jämfört med 17,8 mnkr år 2021).

Från och med 2020 ändrades redovisningsprincipen för kassa/bank. Eftersom bolagen inte har någon direkt kontobehållning, utan ingår i Varbergs kommun, redovisas samtliga likvida medel i kommunens balansräkning. Det innebär också att kommunen antingen har en kortfristig fordran på, eller en kortfristig skuld till, bolagen i kommunkoncernen.

NOT 25 Ålderspension från före 1998 som ansvarsförbindelse, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Ingående ansvarsförbindelse	1 057,1	1 094,4	1 057,1	1 094,4
Aktualisering	0,0	0,0	0,0	0,0
Ränteuppräknig	7,0	7,2	7,0	7,2
Basbeloppsuppräknig	11,8	26,1	11,8	26,1
Bromsen	0,0	0,0	0,0	0,0
Ändring av diskonteringsränta	0,0	0,0	0,0	0,0
Ändrat livslängdsantagande i RIPS	29,6	0,0	29,6	0,0
Övrig post	2,5	-2,2	2,5	-2,2
Årets utbetalningar	-71,8	-68,5	-71,8	-68,5
Utgående ansvarsförbindelse	1 036,2	1 057,1	1 036,2	1 057,1
Aktualiseringsgrad	97 %	97 %	97 %	97 %

NOT 26 Visstidspension för politiker som ansvarsförbindelse, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Ingående ansvarsförbindelse	8,9	3,8	8,9	3,8
Ränteuppräknig	0,1	0,1	0,1	0,1
Basbeloppsuppräknig	0,0	0,1	0,0	0,1
Övrig post	-1,2	4,1	-1,2	4,1
Årets nyintjänande	0,8	0,9	0,8	0,9
Utgående ansvarsförbindelse	8,6	8,9	8,6	8,9
Aktualiseringsgrad	100 %	100 %	100 %	100 %

NOT 27 Ålderspension före 1998 för politiker som ansvarsförbindelse, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Ingående ansvarsförbindelse	2,2	0,0	2,2	0,0
Ränteuppräknig	0,0	0,0	0,0	0,0
Basbeloppsuppräknig	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig post	0,0	0,0	0,0	0,0
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Överfört till ordinarie beräkning	-2,2	0,0	-2,2	0,0
Årets nyintjänande	0,0	2,1	0,0	2,1
Utgående ansvarsförbindelse	0,0	2,2	0,0	2,2
Aktualiseringsgrad	100 %	100 %	100 %	100 %

NOT 28 Borgensförbindelser, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Riksbyggen (avser förhyrda gruppbestäder)	30,9	31,1	30,9	31,1
Varbergs Stadshus AB	0,0	0,0	500,0	500,0
Övriga borgensåtaganden	29,2	30,0	26,5	27,3
Summa borgensförbindelser	60,1	61,1	557,4	558,4

NOT 29 Övriga ansvarsförbindelser, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Garantieförbindelser FPG och Fastigo	1,1	1,0	0,0	0,0

NOT 30 Ställda säkerheter, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Företagsinteckningar	11,8	11,8	0,0	0,0

Varbergs kommun har i maj 1993 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och regioner som per 2021-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Varbergs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2021-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 510 966,1 mnkr och totala tillgångar till 518 679,7 mnkr. Varbergs kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 5 333,1 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 5 424,3 mnkr.

Noter kassaflöde

NOT 31 Justering för ej likviditetspåverkade poster, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Avskrivningar ¹	482,3	437,6	224,2	198,2
Nedskrivningar	15,9	7,4	0,9	4,9
Utrangeringar och bokfört värde vid försäljning	32,3	0,0	14,6	2,0
Bokfört värde vid försäljning	0,0	0,0	0,0	0,0
Gjorda avsättningar	71,3	89,2	48,3	57,9
Återförda avsättningar	-12,9	0,0	-12,9	-40,1
Intäktsförda ej likvida gåvor	-170,0	0,0	-170,0	0,0
Upplösning av infrastrukturellt bidrag	17,5	17,5	17,5	17,5
Övriga ej likviditetspåverkade poster	-13,0	24,0	-13,2	0,5
Summa justering för ej likviditetspåverkade poster	423,6	575,8	109,5	240,9

¹Omräkning av 2020 års siffror är gjorda efter eliminering av koncernintern finansiell leasing. Det avser bostadspaviljonger som kommunen hyr av Varbergs Fastighets AB.

NOT 32 Övriga likviditetspåverkade poster som tillhör den löpande verksamheten, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Utbetalning av avsättning för pensioner	-5,4	-5,3	-5,4	-5,3
Utbetalning av övriga avsättningar	-23,5	-51,7	-22,9	-13,7
Summa övriga likviditetspåverkade poster som tillhör den löpande verksamheten	-28,9	-57,0	-28,3	-19,0

NOT 33 Poster som redovisas i annan sektion, mnkr	Koncernen 2021	Koncernen 2020	Kommunen 2021	Kommunen 2020
Försäljning av anläggningstillgångar	-157,9	-19,3	-45,2	-2,6
Summa poster som redovisas i annan sektion	-157,9	-19,3	-45,2	-2,6

Redovisnings- principer

Kommunens redovisning följer lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och de rekommendationer som ges ut av Rådet för kommunal redovisning (RKR) i all väsentlighet. Vissa avsteg från rekommendationerna har gjorts och dessa beskrivs vid respektive redovisningsprincip.

Intäkter och kostnader

Skatteintäkter

Vid beräkning av de preliminära skatteintäkterna för 2021 har SKR:s decemberprognos använts.

Gåvor

Under 2021 mottog Varbergs kommun en gåva från Trafikverket i form av Getteröbron. Värdet av bron har till sin helhet bokförts som en intäkt under 2021 då förutsättningarna för det anses vara uppfyllda. Eftersom överlämningen av gåvan är gjord och bronns värde är redovisat av Trafikverket, anses de ekonomiska fördelarna ha tillfallit kommunen.

Periodisering

Intäkter och kostnader periodiseras till den period de avser då de uppgår till väsentligt belopp. Vad som är ett väsentligt belopp prövas mot verksamhetens omslutning.

Avsteg från RKR:s rekommendationer

Periodisering av timlöner görs inte, då beloppen inte varierar så mycket mellan åren.

Sedan 2018 har Varbergs kommun i januari betalat ut timlöner för december månad föregående år. Beloppet har varit på mellan 3,4 och 4,1 mnkr. I januari 2022 uppgick utbetalningen av timlöner för december 2021 till 4,5 mnkr. Under 2021 var timlönerna högre än under 2018–2020, men bedömningen är att en rättvisande bild av resultatet 2021 ändå uppnås med nuvarande hantering.

Kostnadsföring av semester-, ferie- och uppehållslön

Semester-, ferie- och uppehållslön beräknas i personalsystemet och belastar den aktuella verksamheten den månad som intjänandet sker, och tillgodogörs balansräkningens skuldsida. Uttagen och inrapporterad ledighet/semester, inklusive personalomkostnadspålägg, belastar semesterlöneskulden.

Avskrivningar

För samtliga anläggningstillgångar, förutom hamnanläggningarna, används linjär avskrivning vid beräkning av kapitalkostnaderna. Nya anläggningstillgångar som består av flera komponenter med olika nyttjandetid delas upp och skrivs av var för sig. Det finns inga schabloniserade avskrivningstider utan varje tillgång får en avskrivningstid utifrån bedömd

nyttjandeperiod. Hamnanläggningarna skrivs av som annuiteter på mellan 20–50 år.

Avsteg från RKR:s rekommendationer

Avskrivningar för större färdigställda investeringar i verksamhetslokaler påbörjas löpande under året. Under 2021 har färdigställda investeringar för äldreboendet Midsommargården, förskolorna Stenen och Klapperstenen samt bad- och simanläggningen på Håsten (Pingvinen) börjat skrivas av under innevarande år.

Vid inköp av datorer och mobiltelefoner, aktiveras investeringarna löpande en gång per månad.

I övriga fall påbörjas avskrivningar först året efter att en investering slutförts.

Jämförelsestörande poster

Redovisning av jämförelsestörande poster görs vid händelser eller transaktioner som är viktiga att uppmärksamma när en jämförelse görs med andra perioder.

Tillgångar

Anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod på minst tre år klassificeras som en anläggningstillgång om beloppet överstiger ett halvt prisbasbelopp.

Kommunens IT-infrastruktur i form av servrar och nätverk värderas som en enhet med respektive lagringsyta och accesspunkt som delar av en helhet. Datorer och telefoner värderas också som delar av en helhet.

I balansräkningar har anläggningstillgångarna upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för genomförda avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Det görs en årlig översyn av samtliga anläggningstillgångar där en omprövning görs avseende eventuellt nedskrivningsbehov eller utrangeringsbehov. Översynen görs av den förvaltning som ansvarar för anläggningen.

Statliga investeringsbidrag

Anläggningstillgångar som anskaffades före 2010 är upptagna till anskaffningsvärdet, minus investeringsbidrag och avskrivningar.

Sedan 2010 periodiseras statliga investeringsbidrag, över anläggningstillgångens beräknade nyttjandetid.

Leasing av fordon och lokaler

Kommunens hyresavtal av fordon klassificeras som finansiell leasing i balansräkningen, då avtalen är längre än tre år eller nuvärdet av minimileasingavgifterna motsvarar tillgångens verkliga värde. Vid utgången av 2021 hade kommunen 183 avtal av den karaktären.

Kommunens hyresavtal av lokaler som är längre än tre år och där kommunen garanterar att hyresgivaren går skadeslös vid avtalsslut, redovisas som finansiell

leasing i balansräkningen. Vid årets slut 2021 hade kommunen sex sådana avtal rörande bostadspaviljonger.

Hiresavtal som är tre år eller kortare betraktas som operationella och tas inte upp som anläggnings-tillgångar.

Bidrag till statlig infrastruktur

Av LKBR framgår att bidrag till statlig infrastruktur antingen kan redovisas som en kostnad i resultaträkningen eller tas upp i balansräkningen under posten "Bidrag till statlig infrastruktur".

Kommunen beslutade 2009 och 2017 att medfinansiera Trafikverkets projekt att placera Väst kustbanan i en tunnel under Varbergs stad. Medfinansieringen beslutades att lösas upp på 25 respektive 17 år och belastar resultatet med cirka 17,5 mnkr årligen fram till 2033. Under 2019 betalades de sista avsatta medlen ut till Trafikverket.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp var med de beräknas inflyta. Kundfordringar som är äldre än ett år kostnadsförs som befarade kundförluster.

En exploateringsfastighet redovisas som omsättningstillgång när en detaljplan har vunnit laga kraft. Då förs det eventuella markvärdet över från markreserv till exploateringsobjektet. Vid försäljning av en exploateringsfastighet redovisas intäkten i enlighet med RKR:s rekommendation för intäkter, och kostnaden redovisas vid samma tidpunkt.

Eget kapital och skulder

Avsättningar

Pensionsskulden redovisas enligt blandmodellen. Det innebär att pension intjänad till och med verksamhetsåret 1997 behandlas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen.

Avgiftsbestämda pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen och som en kortfristig skuld i balansräkningen. Förmånsbestämda pensionsförmåner redovisas som en avsättning för personer födda före 1986 och som en kostnad och kortfristig skuld för personer födda 1986 och senare.

Både avsättning och pensionskostnad har belastats med löneskatt på 24,26 procent. Pensionsavsättningen är nuvärdesberäknad med gällande RIPS-ränta.

Övriga avsättningar är upptagna till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen.

Finansiella skulder

Finansiella skulder som förfaller till betalning inom 12 månader och saknar överenskommelse om refinansiering räknas som kortfristig skuld.

Kommunen innehar räntederivat för att säkra exponering för ränterisk. Derivatet kvalificerar för säkringsredovisning och därmed redovisas inte någon skuld för derivat som har ett negativt

verkligt värde. Då ränteswapparna innehåller i syfte att säkra ränterisk i kommunens upplåning, redovisas räntekuponger på swapparna som en del av räntekostnaderna.

Sammanställda räkenskaper

Den kommunala årsredovisningen ska utöver en sammanställning över de kommunala räkenskaperna även innehålla sammanställda räkenskaper för koncernkoncernen. Den sammanställda redovisningen är gjord enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Det innebär att eget kapital i det förvärvade bolaget elimineras vid förvärvstidpunkten. I redovisningen ingår därefter endast kapital intjänat efter förvärvet. Med proportionell konsolidering menas att det i redovisningen endast ingår så stor del av bolagets resultat- och balansräkning som motsvarar kommunens ägarandel.

De kommunala bolagen samt moderbolaget upprättar års- och koncernredovisningarna i all väsentlighet i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Koncernredovisning har upprättats i enlighet med Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 med följande undantag: Vid förvärv av Varbergs Bostads AB har inte övervärden på förvaltningsfastigheter redovisats i koncernen och inte heller den negativa goodwill som motsvarar dessa övervärden. Om den negativa goodwillen redovisats i koncernen skulle den ha återförts i takt med avskrivning av övervärden på förvaltningsfastigheterna.

Samtliga leasingavtal där företaget är leasetagare redovisas som operationell leasing oavsett om avtalen är finansiella eller operationella. Leasingavgiften redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden. Uthyrning av kontorslokaler klassificeras som operationell leasing. Leasingintäkterna redovisas linjärt under leasingperioden.

Interna mellanhavanden

Samtliga mellanhavanden inom koncernkoncernen elimineras i samband med att de sammanställda räkenskaperna upprättas.

Förändrade redovisningsprinciper

Från och med 2020 ändrades redovisningsprincipen för kassa/bank. Eftersom bolagen inte har någon direkt kontobehållning utan ingår i Varbergs kommun, redovisas samtliga likvida medel i kommunens balansräkning. Det innebär också att kommunen antingen har en kortfristig fordran eller skuld till bolagen i koncernkoncernen.

Foto: Natalie Greppi

Verksamhetsberättelse

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Här sitter 61 folkvalda politiker som fått invånarnas förtroende att bestämma vilka mål och riktlinjer kommunen ska arbeta efter. De fattar beslut om budget, kommunalskatt och avgifter, godkänner årsredovisningen och beslutar om ledamöter i de politiska nämnderna.

Följ kommunfullmäktiges sammanträden på [varberg.se/kf](https://www.varberg.se/kf)

Hänt i verksamheten

Under året har kommunfullmäktige bland annat beslutat om budget, läge för Värö station, landsbygdsstrategi, bostadsförsörjningsstrategi och ortsutvecklingsstrategi för Sibbarp samt antagit detaljplan för Västerport etapp 1. Kommunfullmäktige har haft tio sammanträden under året. Under våren genomfördes sammanträdena med endast presidiet på plats i lokalen medan övriga ledamöter deltog på distans. På sammanträdet i december användes för första gången ett nytt närvaro- och voringssystem.

Framtid

Den 11 september 2022 är det val till kommunfullmäktige. Utbildningar av förtroendevalda kommer att ske 2022-2023.

Ekonomi

Kommunfullmäktige redovisar en nettokostnad om 3,7 mnkr för 2021, vilket var 0,3 mnkr högre än budget.

Den negativa budgetavvikelsen beror främst på högre IT-kostnader och högre arvodeskostnader till följd av längre sammanträden. Även andra verksamhetskostnader har varit högre under året.

Driftsredovisning, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Budgetavvikelse
Kommunfullmäktige	0,0	-3,7	-3,7	-3,8	-3,4	-0,3

Kommunrevisionen

Kommunrevisionen kontrollerar att kommunens verksamhet sköts utifrån invånarnas intressen och att skattepengarna förvaltas på ett säkert och effektivt sätt. Varje år gör revisorerna en löpande oberoende granskning av all verksamhet inom kommunstyrelsen och övriga nämnder. Granskning sker på uppdrag av kommunfullmäktige och redovisas delvis genom revisionsberättelsen som ingår i årsredovisningen.

Hänt i verksamheten

Kommunrevisionen har under året bland annat genomfört uppföljning efter granskning av:

- resursfördelning till grundskola
- det systematiska arbetsmiljöarbetet inom äldreomsorgen med inriktning på organisatorisk och social arbetsmiljö
- socialnämndens hantering av orosanmälningar
- grundskolans ledningsfunktion
- vuxenutbildningen inklusive SFI
- miljö- och hälsoskyddsnämndens organisation och resurser.

Kommunrevisionen har även prioriterat ytterligare tre granskningar inom ramen för budget. De har granskat socialnämndens åtgärder för budget i balans, kommunens post- och kundtjänstfunktion Varberg direkt samt investeringsprojektet Pingvinen, Varbergs is- och simarena.

Ekonomi

Kommunrevisionen redovisar en nettokostnad på 1,8 mnkr. Det motsvarar 95 % av årsbudgeten på 1,9 mnkr och ger därmed ett överskott på 0,1 mnkr.

Överskottet beror på att inga kurser kunnat genomföras under året på grund av pandemin samt att förrättningsarvoden varit betydligt lägre än beräknat. Dessutom löper ett av de beslutade granskningsuppdragen även in på 2022 och halva kostnaden kommer därför att belasta 2022 års budget i stället för 2021.

Resultatet för 2021 ligger på samma nivå som resultatet för 2020 och innebär därmed ingen nettokostnadsökning.

Driftsredovisning, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Budget-avvikelse
Kommunrevisionen	0,0	-1,8	-1,8	-1,8	-1,9	0,1

Valnämnden

Valnämnden ansvarar för planering och genomförande av val och folkomröstningar. Enligt vallagen ska varje kommun ha en valnämnd.

Hänt i verksamheten

Inför de allmänna valen 2022 har valnämndens kansli genomfört en översyn av valdistrikten. I maj tog valnämnden beslut om förslag till en ny valdistriktsindelning, vilket fastställdes av kommunfullmäktige i juni. Förslaget innebär att de flesta valdistrikten ändras och att antalet valdistrikt ökar från 36 till 41.

Valnämnden har haft tre sammanträden under året.

Framtid

Den 11 september 2022 är det val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige och planeringen inför dem pågår. I utredningen "Säkerhet och tillgänglighet vid val" (SOU 2021:96) har förslag till ändringar i lagstiftning på området lagts fram, vilket kan påverka nämndens verksamhet.

År 2024 är det val till Europaparlamentet och år 2026 är nästa val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige.

Ekonomi

Valnämnden redovisar en nettokostnad på 33 tkr av budget på 179 tkr, vilket ger ett överskott på 146 tkr mot budget.

Överskottet beror dels på att valnämnden avvaktat med att köpa in ett valdatasystem 2021, vilket nämnden hade fått tillskott i ram för med 115 tkr. Valnämnden har beslutat att avvakta i frågan tills vidare.

Överskottet förklaras också av att planerade inköp har skjutits upp till 2022.

Driftsredovisning, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Budgetavvikelse
Valnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,1

Överförmyndar- nämnden

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet med uppdrag att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Tillsynen ska tillgodose kommuninvånarnas behov av rättssäkerhet och service samt motverka rättsförluster för barn och vuxna personer som inte själva kan tillvarata sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person. I uppdraget ingår också att ge förordnade ställföreträdare utbildning samt råd och stöd i sina uppdrag. Varbergs kommun och Falkenbergs kommun har en gemensam överförmyndarnämnd

Hänt i verksamheten

Under året har verksamheten bedrivits som planerat, med fokus på att färdigställa granskningen av ställföreträdare årsräkningar inom sex månader. Med hjälp av tillfällig extrapersonal har verksamheten färdigställt granskningen. Förvaltningen har vidtagit åtgärder för att effektivisera granskningsarbetet, vilket har gett goda resultat.

Övriga handläggningstider har inte påverkats nämnvärt och verksamheten har trots fokus på granskningsarbetet nått flertalet övriga verksamhetsmål under 2021.

Personal

Under 2021 har verksamhetens sjukfrånvaro fortsatt minska och är nu nere på en förhållandevis låg nivå. Sjukfrånvaron för 2021 ligger på 3,6 %, jämfört med 11 % för 2019 och 9 % för 2020. Nämndens mål ligger på 3,5 % och verksamheten ligger därmed nära målet. Årets sjukfrånvaro handlar näst intill bara om korttidsfrånvaro.

Nämndens mål

Nämnden har haft ett bra verksamhetsår och nått flertalet av sina mål 2021. De mål som uppnåtts är: granskning av årsräkningar och framtagandet av en rekryteringsplan. Samtidigt har verksamheten haft kontinuerliga utbildningsinsatser för ställföreträdare, haft en god tillgänglighet och service, hållit handläggningstider och tagit kliv framåt gällande digitalisering. Framöver behöver verksamheten fortsätta arbeta med att få in bättre granskningsunderlag från ställföreträdarna samt, utöver ekonomin, kontinuerligt ganska ställföreträdarnas uppdrag.

Framtid

Falkenbergs och Varbergs kommuner har tillsammans med Marks kommun enats om att ta fram förslag för att samverka i överförmyndarfrågor. Detta samverkansarbete föreslås starta under våren 2022. Förslaget innebär en gemensam tjänstemannaorganisation med säte i Varberg, med mål om en gemensam överförmyndarnämnd för de tre kommunerna från och med 2023.

Utöver detta föreslås i den statliga Ställföreträdareutredningen en rad förändringar som förväntas påverka verksamheten om de blir verklighet.

Ekonomi

För 2021 redovisar överförmyndarnämnden en nettokostnad på 5,5 mnkr, vilket motsvarar en förbrukning på 96 % av årsbudgeten på 5,7 mnkr. Totalt ger det ett överskott på 0,2 mnkr.

Jämfört med 2020 är utfallet för 2021 0,4 mnkr högre, vilket framför allt beror på högre personalkostnader. Under 2021 har förvaltningen haft full personalstyrka, till skillnad från 2020 då en del av personalen var deltidslediga och det fanns vakanta tjänster som inte kunde täckas upp fullt ut.

Driftsredovisning, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Budgetavvikelse
Överförmyndarnämnden	3,5	-9,0	-5,5	-5,1	-5,7	0,2

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens angelägenheter och bevakar frågor som kan påverka kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen har det övergripande ansvaret för att mål och riktlinjer som kommunfullmäktige beslutat om följs.

Kommunstyrelsen har även tillsyn över kommunens övriga nämnder och styrelser. Det är kommunstyrelsen som ser till att kommunen utför de uppgifter som kommunen har som plikt att sköta. Kommunstyrelsen uttalar sig även i alla frågor som ska beslutas av kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen ansvarar för att lämna förslag till budget och leder kommunens budgetarbete. Andra ansvarsområden är personalfrågor, ekonomistyrning och redovisning samt övergripande samordning och planering.

Hänt i verksamheten

Verksamheten har på olika sätt påverkats av pandemin. Under året har förvaltningen fokuserat på ledning och samordning av kommunens gemensamma pandemi- och vaccinationsarbete, arbetsgivarrelaterade frågor och det ökade kommunikationsbehovet internt och externt. Trots pandemin har en del av förvaltningens utvecklingsarbete fortsatt. Exempel på utvecklingsarbeten som initierats och genomförts är digitalisering av kommunens chefsutbildningar, större fokus på kommunkoncernen i planeringsarbetet, implementering av kommunens jämställdhetsstrategi och utveckling av fastighetsorganisationen.

Kommunens större exploateringsprojekt löper i stort enligt plan. Arbetet med projekt Västerport fortsätter och planering pågår för en ny tågstation i Värö. I december beslutade kommunfullmäktige om Värö stations läge och nu inleds arbetet med den fördjupade översiktsplanen för Väröbacka.

Personal

Den totala sjukfrånvaron har ökat något jämfört med föregående år, vilket i första hand förklaras av att den långa sjukfrånvaron stigit. Den korta sjukfrånvaron är däremot lägre än tidigare, vilket tros hänga ihop med att stora delar av förvaltningen arbetade helt eller delvis på distans under året.

Förvaltningen har fortfarande ett högt medarbetarengagemang, vilket visas i den medarbetarenkät som genomfördes under året. Samtidigt framgår det av svaren att distansarbetet har medfört utmaningar rörande motivation och sociala kontakter.

Varbergs kommun är en attraktiv arbetsgivare. Rekryteringsläget är gott inom många av förvaltningens verksamheter, även om vissa specialkompetenser är något svårrekryterande.

Nämndens mål

Kommunstyrelsen har beslutat om fyra långsiktiga nämndsmål som bygger på aktivt utvecklingsarbete över tid. Den sammantagna bedömningen kring målpuppfyllnaden är att målarbetet till stora delar löper enligt plan och att det tagits steg framåt inom ramen för samtliga mål. Ett målmedvetet arbete pågår som på olika sätt bidrar till resultat men för att nå full målpuppfyllelse krävs fortsatta insatser under målperioden. Utvecklingen för resultatindikatorerna följer i stort sett förväntad resultatnivå.

Framtid

Varberg är i en expansiv fas med flera stora samhällsutvecklingsprojekt, samtidigt som kommunen möter en demografisk utmaning med fler barn, unga och äldre. Detta ställer ökade krav på ledning och samordning från kommunstyrelsens förvaltning.

Ekonomi

Pandemin påverkade kommunstyrelsens verksamhet och ekonomi även 2021, bland annat genom lägre kostnader för färdtjänst och lägre verksamhetskostnader än förväntat. År 2021 redovisade kommunstyrelsen en nettointäkt på 33 mnkr, vilket är 237 mnkr högre än budget och 246 mnkr högre än 2020. Detta kan till största del förklaras av kommunens övertagande av Getteröbron som medförde en resultatmässig påverkan på 170 mnkr. Till detta kommer högre intäkter än beräknat från exploateringsverksamhet och försäljning av mark.

Driftsredovisning, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Budgetavvikelse
Kommunstyrelsen	407,6	-374,1	33,4	-212,7	-203,7	237,1

Förskole- och grundskolenämnden

Förskole- och grundskolenämnden ansvarar för förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem. Nämndens förvaltning, förskole- och grundskoleförvaltningen, arbetar bland annat med att leda och samordna strategisk planering, uppföljning och bereda beslutsunderlag inom olika områden som ekonomi, personal, lokaler, kvalitet och utveckling samt IT. På förvaltningen finns också stöd i form av specialisttjänster, expedition och nämndadministration. Verksamheternas ansvar är att utbilda barn och elever och stärka deras självförtroende så att de lämnar sin skolgång med de rätta förutsättningarna för att uppnå sina drömmar.

Hänt i verksamheten

Förskole- och grundskolenämndens verksamheter är fortsatt påverkade av covid-19. Trots pandemin har verksamheterna kunnat bedrivas och har fungerat som en viktig mötesplats för barn och elever. Elever i årskurs 7–9 har haft en kombination av när- och fjärrundervisning i syfte att minimera smittspridningen.

På grund av covid-19 gav regeringen ett statligt stöd till grundskolan på 5,8 mnkr under 2021. Varberg fortsätter växa och verksamheten har utökats under året. I augusti öppnade Klapperstenens och Stenens förskolor, vilket gav fler förskoleplatser. Under hösten öppnade Björkedalsskolan, en ny resursskola för elever med särskilda behov. Dessutom har förskole- och grundskolenämnden beslutat om en ny skolorganisation, vilket på sikt möjliggör en mer hållbar och likvärdig organisation.

Resultat visar på en lägre måluppfyllelse för eleverna i årskurs 9 än tidigare år. Elevernas mående, trygghet och trivsel upplevs vara stabila över tid.

Personal

Förskole- och grundskoleförvaltningens personal har ett stort engagemang och hög kompetens. En stor andel av dem är behöriga.

Året har precis som 2020 påverkats av pandemin och periodvis har personalfrånvaron varit hög, vilket lett till en ansträngd arbetssituation. I arbetsmiljöarbetet har nämnden lagt ett stort fokus på att bedöma risken för smittspridning och vidta relevanta åtgärder.

Nämndens mål

Förskole- och grundskolenämnden arbetar intensivt för att uppnå sina mål. För att hantera den ansträngda arbetssituationen har dock flera insatser fått skjutas upp. Nämndens resultatindikatorer visar över lag på en stabil utveckling även om vissa indikatorer har en nedåtgående trend.

Den samlade bedömningen är att nämnden kommit en bit på vägen i arbetet med att uppnå sina nämndsmål som är: skola för alla, motivation för lärande och tillit för förbättring. De insatser som pågår eller är planerade framåt förväntas bidra till en ökad måluppfyllelse.

Framtid

Ett växande Varberg medför ett ökat antal barn och elever, vilket skapar möjligheter för förskole- och grundskolenämndens verksamheter att fortsätta utveckla utbildningen. Samtidigt medför det nya behov av lokaler och utmaningar med undervisningen.

Omvärldsfaktorer kan komma att påverka nämndens ansvarsområden framöver. I nuläget är det osäkert hur pandemin kommer påverka barn, elever och medarbetare på längre sikt. Nämndens ansvarsområden påverkas också av den nationella styrningen.

Ekonomi

Förskole- och grundskolenämnden har nyttjat 1 404,3 mnkr av budgeten på 1 412,1 mnkr, vilket motsvarar en nyttjandegrad på 99,4 %. År 2021 redovisar nämnden en positiv budgetavvikelse på 7,8 mnkr. Av de 7,8 förklaras 1,6 mnkr av att nämnden har haft lägre måltidskostnader som en följd av pandemin. Det kvarvarande överskottet på 6,2 mnkr motsvarar 0,44 % av tilldelad budgetram. Nämndens positiva resultat är framför allt kopplat till lägre personalkostnader än budgeterat till följd av den ökade personalfrånvaron under pandemin, statsbidrag samt en återbetalning från Hallandstrafiken.

Statsbidrag från Skolverket har ökat med 2 mnkr från 2020 och genererat ett tillskott på totalt 74 mnkr.

Driftsredovisning, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Budgetavvikelse
Förskole- och grundskolenämnden	155,5	-1 559,9	-1 404,3	-1 353,6	-1 412,1	7,8

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde omfattar skolformerna gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna samt det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar. Nämnden är även verksamhetsansvarig för Campus Varberg som omfattar yrkeshögskolan, högre utbildning i samarbete med andra lärosäten (högskola/ universitet) samt Alexandersoninstitutet. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde omfattar arbetsbefrämjande åtgärder och integrationsfrågor som ingår i det kommunala uppdraget.

Hänt i verksamheten

Nämndens verksamheter har liksom övriga samhället påverkats av pandemin. Undervisning har under stora delar av året bedrivits på distans och planerat arbete har fått ställas in eller ställas om till digitala former. I början av året drabbades gymnasieskolan Peder skrivares skola av en skolattack. På grund av detta har förvaltningen sett över sina säkerhetsrutiner och krisplaner.

Nämnden har fattat beslut om att starta en förstudie kring framtida gymnasieplatser för Peder Skrivares skola. Byggstarten är beräknad till 2024.

Personal

Under 2021 har utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen fortsatt utveckla organisationen. Vilket bland annat har resulterat i en omorganisation av Campus Varberg som från januari 2022 har två enhetschefer.

Efter beslut om utbyggnad av den kommunala gymnasieskolan har förvaltningen påbörjat ett arbete med en ny intern organisation. En projektledare har tillsatts för att samordna arbetet med att bygga om Peder Skrivare skola.

Förvaltningens totala sjukfrånvaro låg på 4,68 %. Målsättningen är att ligga under 5 %.

Nämndens mål

Som en följd av pandemin har planerat arbete fått stå tillbaka och förvaltningen har identifierat nya fokusområden som viktiga i arbetet för en god målpuppfyllelse.

Den samlade bedömningen är att arbetet med nämndens mål under förutsättningarna har bedrivits på ett ändamålsenligt vis med en god resultatutveckling. Samtidigt finns det tendenser som pekar på att elevers och studenters kunskapsutveckling blivit negativt påverkade av distansundervisningen. Detta medför ökade behov av särskilt stöd och anpassningar. Nämnden bedömer att det krävs ytterligare insatser för att på sikt nå en god målpuppfyllelse.

Framtid

Arbetsförmedlingens reformering innebär förändringar i ansvarsfördelningen mellan stat och kommun, vilket kommer påverka arbetet med arbetsmarknadsfrågor.

Framöver förväntas staten ta ett större ansvar för skolans utveckling, med syfte att motverka regionala skillnader.

Liksom övriga kommuner i Sverige står Varbergs kommun inför en utmaning med att rekrytera behöriga lärare.

Ekonomi

År 2021 redovisar utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden en budgetavvikelse på 6,2 mnkr. År 2020 var avvikelserna 4,3 mnkr.

Under 2021 har nämndens kostnader varit lägre än beräknat eftersom vissa insatser som planerats inte kunde utföras fullt ut på grund av pandemin. Dessutom har kostnaderna för köp av huvudverksamhet minskat. Utöver detta har intäkterna genom statsbidrag och försäljning av verksamhet ökat jämfört med föregående år.

Under en stor del av året undervisades gymnasieeleverna hemifrån. Därmed minskade antalet serverade måltider. Mot bakgrund av detta har nämnden mottagit en återbetalning från service-nämnden motsvarande 1,3 mnkr.

Driftsredovisning, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Budgetavvikelse
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	112,1	-457,6	-345,6	-333,1	-351,8	6,2

Socialnämnden

Socialnämndens uppdrag är att hjälpa invånare som av olika skäl behöver stöd i sin vardag. Social och ekonomisk trygghet, jämlika villkor och möjlighet att delta aktivt i samhällslivet ska främjas genom omsorg, assistans, rådgivning och andra insatser från nämndens förvaltning, socialförvaltningen. Socialnämndens verksamhetsområde är mångfacetterat och omfattar bland annat äldreomsorg, hälso- och sjukvårdsinsatser och insatser för personer med funktionsnedsättning. Dessutom ansvarar nämnden för stöd, rådgivning och andra insatser till barn, ungdomar och vuxna.

Hänt i verksamheten

Under årets första månader var socialnämndens verksamheter starkt påverkade av pandemin. Det ökade behovet av vård och omsorg och en hög sjukfrånvaro innebar en ökad arbetsbelastning. Det påverkade både arbetsmiljön och det ekonomiska resultatet negativt. I takt med att fler vaccinerade sig minskade smittspridningen, vilket i sin tur minskade påverkansgraden i verksamheterna. Under våren fick en del verksamheter, såsom daglig verksamhet och dagverksamhet, pausas eller ställas om och började successivt öppnas upp igen under hösten.

I mars öppnade det nya särskilda boendet, Midsommargården, som består av 60 lägenheter och dagverksamhet. De flesta av platserna och hela dagverksamheten är riktade mot personer med demenssjukdom. En av avdelningarna har en särskild inriktning på yngre personer med demenssjukdom.

För att möta det ökade behovet av bostäder med särskild service och personer med samsjuklighetsproblematik har nämnden fattat beslut om att skapa en gruppbostad och ett samsjuklighetsboende.

Nämnden ser även ett ökat behov av familjehemsplaceringar och skyddade boenden.

Personal

Pandemin har haft en betydande påverkan på personalförhållandena och är den faktor som utmärker personalområdet mest. Sjukfrånvaron följer tydligt pandemins utveckling men har gått ner något sedan 2020. Förvaltningen har svårt att rekrytera rätt kompetens inom flera yrkeskategorier. Trots ett utmanande år finns positiva inslag. Medvetna satsningar ger en successivt sänkt sjukfrånvaro. Pandemin har också bidragit till nya insikter och en förmåga att snabbt ställa om och anpassa verksamheten.

Nämndens mål

Den samlade bedömningen är att nämnden är på god väg mot målpuppfyllelse. Av nämndens fem mål har ett mål nåtts och tre bedöms vara på god väg, medan ett mål inte uppfylls. Insatser som är en del av grunduppdraget har fortsatt trots pandemin, vilket gör att nämnden är på väg mot målpuppfyllelse. Däremot har en del utvecklingsarbeten inom ramen för målarbetet delvis begränsats. Detta medför att målpuppfyllelsen inte är lika stark som den hade varit utan pandemin.

Framtid

Nämnden påverkas av flera faktorer. Den demografiska utvecklingen ställer krav på ytterligare kapacitet i verksamheten samtidigt som kompetensförsörjningen är utmanande. Målgruppernas behov blir mer komplexa och förväntningarna förändras, inte minst till följd av digitaliseringen. Digitaliseringen är en väsentlig möjlighet att både genomföra och utveckla verksamheten. Förvaltningen har startat en utvecklingsresa för att möjliggöra att framtiden möts på bästa sätt.

Ekonomi

De senaste åren har kostnadsutvecklingen varit hög för flera av socialnämndens verksamheter. Det beror bland annat på ökade behov av individuella lösningar. En annan bidragande faktor är att kommunerna får ta ett allt större ansvar för samhällets hälso- och sjukvård.

För 2021 redovisar socialnämnden ett underskott mot budget på 49,6 mnkr. Verksamheten har påverkats kraftigt av pandemin och netto beräknas merkostnaderna uppgå till 27 mnkr. Det ökade behovet av familjehemsplaceringar och skyddade boenden har också lett till ökade kostnader. Kostnadsutvecklingen inom hälso- och sjukvård har varit fortsatt hög vilket gett en negativ ekonomisk avvikelse. Dock ses lägre kostnader för försörjningsstödet för 2021.

Driftsredovisning, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Budgetavvikelse
Socialnämnden	243,1	-1 548,3	-1 305,2	-1 191,6	-1 255,6	-49,6

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden ansvarar för stadsbyggnadsfrågor och fullgör kommunens skyldigheter enligt plan- och bygglagen, förutom översiktlig planering. Nämnden tar beslut om hur kommunens markområden ska användas och hur bebyggelse ska uppföras, förändras eller bevaras. Nämndens förvaltning, stadsbyggnadskontoret, arbetar bland annat med detaljplanering, bygglovsfrågor, kontroll och tillsyn enligt plan- och bygglagen, rådgivning kring bebyggelse och gestaltning, mätning och framställning av kartor, 3D-bilder och modeller. I organisationen ingår också den kommunala lantmäterimyndigheten, som bland annat ansvarar för fastighetsbildning och förändringar i fastighetsbeståndet.

Hänt i verksamheten

Antalet lovansökningar och tillsynsärenden har ökat. Verksamheten har därför utökat antalet handläggare med ytterligare en tjänst.

Det kommunala lantmäteriet arbetar med stora infrastrukturärenden och har fortfarande ett stort inflöde av nya ärenden. Under året har personalstyrkan utökats med ytterligare en förrättningslantmätare.

Under 2021 har byggnadsnämnden godkänt planprogram för Gamla Köpstad och östra Träslövsläge samt antagit detaljplanen för första etappen av Västerport. Det pågår även en övergång till digitala detaljplaner.

Stadsbyggnadskontoret arbetar med processkartläggning i alla arbetsmoment. Verksamheten håller på att byta ärendehanteringssystem.

Digital och återanvändbar geodata är tillgängliga för tjänstepersoner via KommunGIS.

Personal

Eftersom antalet ärenden har ökat och arbetsbelastningen är hög, har byggnadsnämnden förstärkt sin verksamhet med ytterligare tjänster under 2021.

En stor del av året har byggnadsnämndens medarbetare arbetat på distans vilket har fungerat bra. Sjukskrivningstalen är låga och den största arbetsmiljöfrågan är den höga arbetsbelastningen.

Under året har alla medarbetare flyttat till stads- hus C och övergått till aktivitetsbaserat arbetssätt (ABW).

Nämndens mål

Det pågår ett arbete med att öka servicenivån och externa undersökningar visar att nöjdheten hos sökanden ökar. Flera stora arbeten har gått i mål under perioden, detta visar på ett helhetstänkande i planeringen.

Under kommande år inför verksamheten ett nytt ärendehanteringssystem med integrerade e-tjänster. Därför har verksamheten avvaktat med att utveckla fler e-tjänster för lovsökande. Det nya systemet kommer att erbjuda fler tjänster och är ett nödvändigt steg för att uppnå byggnadsnämndens mål.

Under året genomförde förvaltningen en medarbetarundersökning. Den visar på en hög arbetsbelastning men även en förbättrad arbetsmiljö och trivsel.

Nämnden arbetar för att uppfylla sina mål och rör sig i rätt riktning.

Framtiden

Det utökade uppdraget och det fortsatta stora inflödet av ärenden medför ökning av antalet medarbetare på alla avdelningar.

För att nyttja den pågående digitaliseringen är målet en obruten digital samhällsbyggnadsprocess. Digitala detaljplaner och översiktsplaner är steg på vägen, som även ger grund för arbete med öppna data.

Nämndens arbete med att utveckla sina processer och tjänster pågår ständigt.

Ekonomi

Byggnadsnämnden redovisar en nettokostnad på 22,7 mnkr för år 2021. Nettokostnaden för föregående år var 21,3 mnkr.

Skillnaden mellan åren kan spåras till ökade intäkter på grund av ett ökat antal ärenden samt en lägre nettokostnadsutveckling på grund av att verksamhetskostnader för resor, kurser och utbildningar inte har kunnat nyttjas på grund av pandemin.

Under 2021 hade förvaltningen fler anställda i jämförelse med föregående år, därför har också personalkostnaden ökat.

Årets intäkter ligger något lägre än budget. Även nettokostnaderna ligger lägre än budget, vilket ger ett resultat i balans

Driftsredovisning, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Budget-avvikelse
Byggnadsnämnden	49,1	-71,8	-22,7	-21,3	-22,7	0,0

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrag är att utöva tillsyn inom främst miljöbalkens och livsmedelslagens område. Nämnden har även ansvar för tillsynsvägledning och rådgivning i viss utsträckning inom samma områden. Nämnden ska på olika sätt stödja och underlätta för enskilda, föreningar, kommunala verksamheter och näringsliv att bedriva verksamhet och skapa betenden som främjar en långsiktig hållbar utveckling. Utöver grunduppdraget är nämnden en aktiv part i samverkansprojekt inom ämnesområdena miljöskydd, hälsoskydd och livsmedel där målet är en långsiktig hållbar utveckling inom dessa områden. Nämnden deltar även i många nationella tillsynsprojekt som initieras och leds av statliga myndigheter. Vidare sker ett aktivt deltagande i kommunens samhällsbyggnadsarbete.

Hänt i verksamheten

Även i år påverkade pandemin verksamhetsplaneringen och möjligheterna att utöva tillsyn. Mycket av tillsynen fick genomföras på distans, vilket har skapat en tillsynsskuld som behöver arbetas in under 2022.

Stadsutvecklingsprojektet och tillsyn avseende tunnelbygget krävde fortsatt mycket arbete.

Förvaltningen har prioriterat att klara återkommande tillsyn och lagreglerade anmälnings- och tillståndsärenden, detta har verksamheten klarat enligt uppsatta mål.

En del övrig tillsyn och vägledning har inte kunnat genomföras som planerat. Projekt inom miljösamverkan Halland och miljösamverkan Västra Götaland, stadsutvecklingsprojektet, samhällsbyggnadsprocessen och förbättrat näringslivsklimat har prioriterats under året.

Personal

Det är fortfarande hög konkurrens om miljö- och hälsoskyddsinspektörer på arbetsmarknaden. Det har varit mycket svårt att rekrytera ny personal samtidigt som befintlig personal erbjuds förmånliga villkor från externa aktörer. Förvaltningen arbetar därför hårt med att skapa en attraktiv arbetsplats.

Sjukfrånvaron har sjunkit markant sedan 2020 och ligger även på en lägre nivå än 2019. Under året har majoriteten av medarbetarna enbart haft korttidssjukfrånvaro.

Förvaltningen arbetar aktivt med kunskapsutveckling inom områden som är viktiga för samhällsbyggnadsprocessen och har goda samarbeten över kommun- och regiongränser.

Nämndens mål

Under 2022 planerar förvaltningen att intensifiera arbetet med att utveckla tillsyn och samarbete för att skydda vattenområden. Övriga insatser följer den förväntade utvecklingen.

Genom nyanställningar har verksamheten fått en ökad kompetens för att utveckla integrerade e-tjänster i ärendehanteringssystemet ECOS 2.

Förvaltningen fortsätter att utveckla sitt interna samarbete inom tillitsbaserad styrning och ledarskap. Det sker också en ständig intern och extern utbildning, mentorskap och aktiviteter för att utveckla samhörighet.

Nämnden har en hög målsättning när det gäller bemötande, verksamheten ska på ett positivt och motiverade sätt ge vägledning och råd. Detta ska dock ske utan att det påverkar verksamhetens myndighetsutövning med krav på rättelse enligt gällande regelverk och lagstiftning.

Framtid

Framöver kommer nämnden möta relativt stora förändringar inom sitt ansvarsområde. År 2020 beslutade regeringen om skärpta regler för miljötillsyn i syfte att stärka och effektivisera tillsynen samt göra tillsynen mer enhetlig i hela landet.

Även Livsmedelsverket ökar sin centrala styrning genom införandet av en ny kontrollförfordning som innebär stramare styrning av hur kommunerna ska utföra sina tillsynsuppdrag.

Ekonomi

Miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisar ett nettoutfall på 11,1 mnkr av budgeten på 12,2 mnkr, vilket resulterar i ett överskott på 1,1 mnkr. Detta beror bland annat på att förvaltningen har tagit emot bidrag från Länsstyrelsen och Kammarkollegiet på 0,8 mnkr för projekt Industrizink och tillsynsuppdrag av trängsel kopplade till pandemin. På grund av konkurrens inom branschen har förvaltningen haft svårigheter att rekrytera personal, vilket innebär att förvaltningen kunnat utföra mindre tillsyn är normalt. Det ger ett intäktsunderskott på 0,7 mnkr. Personalkostnaderna understiger budget med 1,4 mnkr, vilket är 0,5 mnkr lägre än 2020.

Driftsredovisning, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Budgetavvikelse
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	10,1	-21,2	-11,1	-10,8	-12,2	1,1

Hamn- och gatunämnden

Hamn- och gatunämnden ansvarar för frågor gällande kommunala gator, vägar, parker och grönområden, hamnar samt Varbergs flygplats. I ansvaret ingår utveckling, planering, anläggning och drift. Nämnden säkerställer att infrastrukturen möjliggör säkra, effektiva och hållbara resor och transporter, bland annat genom utveckling och underhåll av kommunala gator, vägar samt gång- och cykelvägar. Nämnden sköter även övervakning av parkeringsplatser samt fattar myndighetsbeslut inom trafikområdet. I nämndens ansvar ingår också utveckling, gestaltning och drift av kommunens parker, grönområden, lek- och badplatser, motionsspår och andra offentliga rum. I nämndens uppdrag ingår även ansvar för Varbergs och Träslövläges hamn och farleder samt gästverksamhet för båt och husbil.

Hänt i verksamheten

Likt förra året har det varit högt tryck på förvaltningens anläggningar och offentliga platser. Som en följd av pandemin utökade förvaltningen städningen av offentliga platser under sommaren. Den sista helgen i juli flöt det i land stora mängder tång som fick transporteras direkt till deponi, vilket medförde höga kostnader. I slutet av året föll det mycket snö vilket satte stor press på vinterväghållningen. Det ökade trycket på förvaltningens anläggningar och offentliga platser har lett till ett ökat behov av upplagsytor och ökade kostnader för nämnden.

Under 2021 slutfördes upphandlingen av totalentreprenaden för byggnation av Farehamnen, den nya handelshamnen. Projektet beräknas vara klart årsskiftet 2023/2024 och är nämndens största och mest omfattande projekt.

Personal

Sjukfrånvaron på förvaltningen ligger på 5,7 % i jämförelse med förra årets 5,4 %. Det är tydligt att sjukfrånvaron har påverkats av pandemin men den ligger ändå under genomsnittet för kommunen.

Hamn- och gatuförvaltningen står inför utmaningar när det gäller kompetensförsörjning. Förvaltningen behöver göra kontinuerliga kompetensanalyser för att identifiera vilka kompetenser som finns och vilka kompetenser som behövs framöver.

Nämndens mål

Sammantaget bedöms målpuppfyllelsen för hamn- och gatunämndens mål under 2021 vara god. I fyra av de sex nämndsmålen har arbetet kommit långt. Pandemin har dock påverkat utvecklingsarbetet inom flera mål där restriktioner har begränsat möjligheterna att samverka och samarbeta med andra aktörer.

Under året har förvaltningen bland annat utökat e-tjänsten för markupplåtelse och foodtrucks, byggt nya cykelvägar och gjort tillgänglighetsåtgärder vid busshållplatser. Nu finns även en webbplats om det växande Varberg som informerar allmänheten om de olika stadsutvecklingsprojekten som pågår inom kommunen.

Framtid

En av nämndens största utmaningar för de kommande åren är det ökade behovet av drift och underhåll av nämndens anläggningar. En annan utmaning kommer vara att förvalta och drifta de nya anläggningarna.

Frågan om upplagsytor och i förlängningen en masshanteringsstation är avgörande för nämndens möjlighet att bedriva en effektiv verksamhet. Andra fokusområden kommer vara arbetssätt rörande vinterväghållning och tånghantering.

Ekonomi

Hamn- och gatunämndens positiva budgetavvikelse på 1,4 mnkr kan förklaras av fortsatt höga intäkter för ett antal större byggbelamringar.

Verksamheten redovisar ett överskott på 3,7 mnkr jämfört med budget när det gäller upplåtelse av offentlig plats. Justerat för detta överskott redovisar den löpande verksamheten ett underskott.

Något som varit kostnadsdrivande är tånghantering, bland annat till följd av bristen på upplagsytor. Som en följd av nya avtal var det även höga kostnader för offentliga torrtoaletter. Dessutom överskreds vinterväghållningsbudgeten på grund av vädret i december. Nämnden har dessutom haft engångskostnader för en vagnurspårning på industrispåret.

Driftsredovisning, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Budgetavvikelse
Hamn- och gatunämnden	115,7	-257,4	-141,6	-131,1	-143,0	1,4

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för det kommunala kultur- och fritidsutbudet i Varberg. Till området hör bland annat föreningsverksamhet, bibliotek, utställningar, inköp av konst och konstnärlig gestaltning, kulturarrangemang samt kulturskolan och ungdomsgårdar. I nämndens ansvar ingår att stödja föreningar med bidrag och information, erbjuda anläggningar att driva verksamhet i och organisera olika aktiviteter för barn, unga, seniorer och personer med funktionsnedsättningar. Nämndens förvaltning, kultur- och fritidsförvaltningens huvuduppdrag är att hjälpa människor att ta vara på och utveckla sina intressen inom kultur, fritid och idrott.

Hänt i verksamheten

Kultur- och fritidsförvaltningen har under 2021 varit starkt påverkad av pandemin. Under årets första månader höll delar av verksamheten stängt på grund av myndigheternas restriktioner. Besöksantalen har påverkats och delar av verksamheten har bedrivits via digitala plattformar. I början av april öppnades inomhusanläggningarna upp för alla åldrar igen under smittsäkrade former. Under sommaren lättade restriktionerna stegvis och början av hösten var mer normal. Även konsthallar har stegvis öppnats upp och föreställningar och arrangemang har börjat hållas igen.

I september invigdes kommunens nya is- och simarena, Pingvinen. Badverksamheten drivs av den externa driftoperatören Medley AB. Varbergs nya bokbuss är på plats och rullar i kommunen och kommer att ge många kommuninvånare möjlighet att ta del av bibliotekets utbud.

Under året har nämnden fastställt en ny biblioteksplan. Förvaltningen har även arbetat med en kulturplan för barn och unga.

Personal

År 2021 har sjukfrånvaron varit lägre än de två senaste åren. Under hösten genomfördes en arbetsmiljöenkät som visade att majoriteten av medarbetarna har ett högt engagemang och tycker att arbetet känns meningsfullt. Enkäten visade även att det fortfarande finns utmaningar med återhämtning och att ha energi kvar efter en arbetsdag.

Förvaltningen har tagit fram nya lönekriterier som kommer implementeras under 2022. Förvaltningen har även tillsammans med de fackliga organisationerna arbetat fram en ny samverkansöverenskommelse. Överenskommelsen är uppdaterad utifrån de behov som uppstod efter omorganisationen 2020.

Under året påbörjade förvaltningen en förvaltningsövergripande fortbildningsinsats gällande jämlikhet på samtliga enheter.

Nämndens mål

Kultur- och fritidsnämnden bedöms vara på god väg att uppfylla sina nämndsmål. Förvaltningen har arbetat engagerat och systematiskt med de aktiviteter som är kopplade till nämndsmålen. Pandemin har fortsatt påverka verksamheten men utgångspunkten har varit att ställa om istället för att ställa in. För att upprätthålla en god service till kommuninvånarna har flera arrangemang och aktiviteter erbjudits digitalt. Under vissa perioder under året har dock myndigheternas restriktioner och föreskrifter lett till att delar av verksamheten stängt, vilket påverkat utvecklingen.

Framtid

Kultur- och fritidssektorn fyller en viktig funktion för ett attraktivt och välmående Varberg, vilket blivit extra tydligt i tider av nedstängning och distansering. Kulturaktörer, föreningsliv och arenor för folkhälsa och gemenskap har blivit hårt drabbade under pandemin. Kultur- och fritidsverksamheten har en viktig roll att fylla i återstarten av samhället. Ett växande Varberg innebär att nämndens målgrupper ökar i antal, vilket kan leda till ökande behov av lokaler och personal.

Det ökade samarbetet inom ramen för barn- och ungaplanen innebär ett utökat samarbete med skolan och socialtjänsten och ett större fokus på riktade insatser. Denna typ av insatser vänder sig ofta till mindre grupper eller till individer. Det kan i sin tur innebära nya arbets sätt för förvaltningen och behov av ny kompetens. Detta nya fokus kan på sikt påverka förutsättningarna att bibehålla det främjande och förebyggande arbetet.

Ekonomi

Kultur- och fritidsnämnden redovisar en positiv avvikelse mot budget på 3,8 mnkr, vilket är 2,6 mnkr bättre än föregående år. Resultatet innehåller dock ett hyresöverskott för Pingvinen på 2,5 mnkr och vid avräkning av hyresöverskottet blir avvikelsen 1,3 mnkr.

Resultatet för året är starkt kopplat till de restriktioner och föreskrifter som påverkat verksamheten. Under året har intäkter för uthyrning av idrotts- och fritidsanläggningar samt kulturlokaler minskat och intäkterna för biljetter gått ner. Restriktioner har påverkat möjligheterna att genomföra aktiviteter och arrangemang vilket lett till minskade kostnader. Resultatet påverkas även av uteblivna personalkostnader då tjänster varit vakanta under rekryteringstiden.

Driftsredovisning, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Budgetavvikelse
Kultur- och fritidsnämnden	20,6	-184,1	-163,5	-158,7	-167,2	3,8

Servicenämnden

Servicenämndens uppdrag är att leverera interna tjänster som behövs i kommunens verksamhet. På förvaltningen finns knappt 500 anställda som servar alla nämnder med tjänster inom IT, telefoni, kost, städ, fordon och fastighetskötsel.

Hänt i verksamheten

Servicenämnden har haft en markant ökad frånvaro på grund av covid-19. Kost- och städavdelningen har klarat sin leverans trots hög frånvaro eftersom delar av grundskolan och gymnasiet hade distansundervisning under våren.

På fastighetsavdelningen har ett antal vakanser samt ett flertal svårrekryterade tjänster påverkat både resultat och verksamhet.

I juni fick Varbergs kommun en ny telefonlösning via Microsoft Teams. Arbetet med Teamstelefonti har krävt stort fokus och mycket resurser från IT-avdelningen.

Nyttjandet av kommunens bilpool är fortsatt lågt och förvaltningen har minskat antalet bilar. För att öka användningen har förvaltningen bland annat erbjudit långtidsuthyrning och lånat ut bilar till vaccinationssamordningen.

Personal

Förvaltningen arbetar med olika strategier för att tillgodose behovet av personal; tar emot praktikanter och praoelever, genomför valideringar och fortbildningar. Den önskade sysselsättningsgraden har tillgodosetts och andelen timvikarier är låg. På grund av pandemin har sjukfrånvaron ökat markant.

Fastighetsavdelningen har lagt mycket tid på att rekrytera personal, men på grund av konkurrensen med den privata sektorn är vissa yrkesroller svåra att rekrytera. Kost- och städavdelningen har utökat sin personalstyrka med cirka 25 nya medarbetare i samband med öppningen av nya kök.

Nämndens mål

Servicenämnden har över lag nått sina mål 2021, även om pandemin påverkat vissa mål negativt. Det gäller framför allt uppgifter som behöver utföras fysiskt på plats. En del arbete har blivit fördröjt eller fått prioriteras om.

Att Varberg direkt löser fler samtal vid den första kontakten har resulterat i längre samtal. Som en följd av detta är det fler personer som lägger på telefonen innan de kommit fram.

Målet med en fossilfri fordonsflotta har inte nått önskade resultat under 2021, utan legat kvar på samma nivå som 2020.

Framtid

Kommunen vill ha en ökad öppenhet och tillhandahålla mer data utåt. Samtidigt rapporterar nyheterna nästan dagligen om företag och organisationer som drabbats av intrång, läckt information eller utpressning. För att kunna tillhandahålla mer data utåt krävs det därför ökade satsningar på IT-säkerhet, vilket kommer leda till betydligt högre kostnader.

Beslutet att bygga om stadshus C till en aktivitetsbaserad arbetsplats (ABW) kommer att kräva resurser från servicenämnden framöver.

Ekonomi

Servicenämnden redovisar en positiv avvikelse med 5 mnkr mot budgeten för 2021.

Arbetet med ständiga förbättringar har fortsatt under pandemin inom samtliga verksamheter, vilket bidragit till det positiva resultatet. Bytet till teamstelefonti, effektivare nyttjande av servrar och kompetensökning hos IT-avdelningen har bidragit med 2,5 mnkr.

Större förskolor, fler gymnasieelever och effektivare hantering av fordonsflottan bidrar med nästan 1 mnkr till det positiva resultatet.

Resultatet ligger i nivå med föregående år.

Driftsredovisning, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Budgetavvikelse
Servicenämnden	685,5	-716,5	-31,0	-28,2	-35,9	5,0

Varbergs Stadshus AB

Varbergs Stadshus AB har i uppdrag att äga och förvalta aktier i Varbergs kommuns bolag. I koncernen ingår Varberg Energi AB, Varbergs Bostads AB, Varbergs Fastighets AB, Hallands Hamnar Varberg AB, Arena Varberg AB och Varberg Vatten AB. De kommunala bolagen har till uppgift att erbjuda service och tjänster till invånarna. Bolagen har tillkommit för att tillgodose kommunala behov och utgör därför en del av den kommunala organisationen.

Verksamhet

Moderbolaget har ingen egen verksamhet utan fungerar endast som ägare till dotterbolagen i syfte att uppnå samordning och effektivisering inom kommunkoncernen. I bolaget finns ett externt lån som finansierade förvärvet av aktierna i dotterbolagen från Varbergs kommun. På lånet betalar moderbolaget en borgensavgift på 0,92 % till kommunen.

Dotterbolagen finansierar sin verksamhet via kommunens internbank och kommunen lånar upp motsvarande belopp på den externa marknaden. I samband med utlåningen tar kommunen ut en administrationsavgift från bolagen.

Ekonomi

År 2021 blev rörelseresultatet för Varbergs Stadshus-koncernen 160,7 mnkr, jämfört med 230,7 mnkr år 2020. Resultatet efter finansiella poster blev 167,7 mnkr, jämfört med föregående års 158,7 mnkr. Respektive bolag presenterar förklaringar till resultatet i sina avsnitt.

Moderbolaget finansierar sig via koncernbidrag från dotterbolagen. För 2021 har moderbolaget mottagit koncernbidrag på 35,4 mnkr från Varberg Energi AB, 1,5 mnkr från Hallands Hamnar Varberg AB, 8,5 mnkr från Varbergs Fastighets AB och 69,5 mnkr från Varbergs Bostads AB. Moderbolaget har även lämnat koncernbidrag på 72,7 mnkr till Varberg Vatten AB och 13,3 mnkr till Arena Varberg AB.

I vinstdispositionen har hänsyn tagits till respektive bolags ägarvillkor och Allvillagen (Lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag).

Bolagen som lämnat icke likvida koncernbidrag återfår aktieägartillskott på motsvarande del. Varbergs Bostads AB har erhållit ovillkorade aktieägartillskott på 55,1 mnkr. Varbergs Fastighets AB och Hallands Hamnar Varberg AB har båda erhållit 1,1 mnkr i villkorade aktieägartillskott.

Moderbolaget har en negativ budgetavvikelse på totalt 14,3 mnkr, vilket förklaras av att bolaget inte kommer erhålla den anteciperade utdelningen som var budgeterad till 15 mnkr.

Balansomslutningen i koncernen ökade med 491 mnkr och det egna kapitalet ökade med 125 mnkr. Soliditeten låg på 19,1 %, vilket är en ökning med 0,8 procentenheter.

Resultaträkning Varbergs Stadshus AB koncernen, mnkr	2021	2020	2019
Intäkter	2 177,9	1 992,5	1 842,3
Kostnader	-1 734,8	-1 510,7	-1 426,6
Avskrivningar	-282,4	-251,1	-245,1
Rörelseresultat	160,7	230,7	170,6
Finansnetto	7,0	-72,0	-18,3
Resultat efter fin. poster	167,7	158,7	152,3
Balansomslutning	6 789,7	6 298,3	6 011,3
Soliditet, %	19,1 %	18,3 %	17,1 %
Investeringar	740,7	665,5	715,0
Antal anställda, medeltal	275	278	273

Resultaträkning Varbergs Stadshus AB moderbolag, mnkr	2021	2020	2019
Kostnader	-2,3	-1,3	-1,4
Rörelseresultat	-2,3	-1,3	-1,4
Finansnetto	-6,4	8,2	-7,3
Resultat efter fin. poster	-8,7	6,9	-8,7
Balansomslutning	1 173,8	1 082,5	987,6
Soliditet, %	21,0 %	21,4 %	22,0 %

Varbergs Bostads AB

Varbergs Bostads AB har i uppdrag att främja bostadsförsörjningen i kommunen. Bostadsbolaget ska verka för att det byggs både hyres- och bostadsrätter och bidra till att möta behoven för människor i olika livssituationer. I uppdraget ingår att ta hänsyn till miljön, ta boendesocialt ansvar och främja kundernas boendekvalitet.

Hänt i verksamheten

Efterfrågan på bostäder i Varberg är fortsatt stor. Den genomsnittliga väntetiden för en lägenhet är 10 år. Under året har Varbergs Bostads AB hyrt ut 425 lägenheter i befintligt bestånd och 192 nyproducerade lägenheter, jämfört med föregående års 407 och 148 lägenheter. Under 2021 skedde 61 flyttar bland befintliga hyresgäster, jämfört med 64 föregående år. Bolaget förmedlade 17 lägenheter (exklusive migration) via socialförvaltningens gemensamma boendeenhet, jämfört med 14 lägenheter föregående år.

På Västra Sörse färdigställde bolaget de sista 80 av projektets totala 260 lägenheter. Bolaget hyrde ut 200 lägenheter på Nya Brunnsberg, med planerad inflyttning våren 2022. Under året påbörjades även byggnationen av 80 nya lägenheter och lokaler åt Varbergs Bostads AB på Kattegattsvägen.

Under året såldes fastigheterna Färgaren 10 och Malmen 8 för 32,7 mnrk respektive 51,8 mnrk.

Under 2021 har verksamheten gått framåt som planerat och inte påverkats nämnvärt av pandemin. Bolaget har tagit stor hänsyn och försiktighet till hyresgäster och medarbetare.

Bolaget bedriver CSR-arbete och är certifierat enligt ISO 9001, ISO 14001 och ISO 45001. Sedan 2019 gör bolaget en hållbarhetsredovisning.

Framtid

Planer och förberedelser för cirka 300 lägenheter på Södra Sörse fortskrider. Bolaget inväntar en detaljplan för nyproduktion av 180 lägenheter i Bua. Parallellt pågår det ett arbete med att försöka få fram ytterligare förtätningsprojekt, i bland annat Veddige och Tvååker.

De kommande åren finns det planer för byggnation av cirka 1300 lägenheter. Utöver nyproduktionen behöver Varbergs Bostads AB genomföra större underhållsprojekt inom en relativt snar framtid.

Resultat och ekonomisk analys

Årets resultat efter finansiella poster är 117 mnrk, jämfört med 76 mnrk föregående år. Soliditeten är 41 %, vilket är en procent högre än 2020. Det högre resultatet jämfört med budget på 51 mnrk, beror huvudsakligen på försäljningen av två fastigheter på 64 mnrk samt lägre räntekostnader än budgeterat, på 12 mnrk. En nedskrivning på Kattegattsvägen på 15 mnrk har påverkat resultatet negativt. Årets investeringar uppgår till 328 mnrk, jämfört med 338 mnrk föregående år.

Personal

Vid årsskiftet hade bolaget 89 tillsvidareanställda, varav 51 var män och 38 var kvinnor (under 2020 hade bolaget 93 anställda). Antalet årsanställda uppgick till 107 personer, vilka påverkas av säsongsanställda inom trädgårdsarbete. Sjukfrånvaron låg på 5,5 % vilket är en marginell minskning jämfört med föregående år.

Resultaträkning Varbergs Bostads AB, mnrk	2021	2020	2019
Intäkter	422,7	412,6	378,5
Kostnader	-256,7	-245,5	-258,9
Avskrivningar	-93,1	-71,9	-63,7
Rörelseresultat	73,0	95,2	55,9
Finansnetto	44,2	-19,1	39,7
Resultat efter fin. poster	117,2	76,1	95,6
Balansomslutning	2 344,7	2 174,0	1 913,8
Soliditet, %	40,7 %	40,0 %	41,8 %
Investeringar	328,0	338,0	287,0
Antal anställda, medeltal	107	115	114

Varberg Energikoncernen

Varberg Energikoncernen består av moderbolaget Varberg Energi AB med verksamheterna elnät, gasnät, fjärrvärme, entreprenad, belysning, IT, energitjänster och utveckling och hållbarhet, samt det helägda dotterbolaget Varberg Energimarknad AB. Dotterbolagets verksamheter består av elhandel, gashandel och elproduktion.

Hänt i verksamheten

Under året har elnätsverksamheten haft mycket god tillgänglighet i elnätet. Det pågår fortfarande en stor ombyggnad i bolagets koncessionsområde, som gör att bolaget behöver lägga tid på att säkra el-ledningsnät och göra driftomkopplingar. Mätarbytesprojektet har i stort sett uppnått målet för antalet utbytta mätare. Under årets sista kvartal fick bolaget dock dra ner på takten i mätarbytesverksamheten eftersom förväntade leveranser uteblev på grund av pandemin.

De höga elpriserna i slutet av året påverkar fjärrvärmeaffären negativt på grund av rejält ökade kostnader för driftelen. Om 2020 gick till historien som ett år med låga elpriser, gick 2021 till historien med rekordhöga elpriser. Det genomsnittliga spotpriset för 2021 steg med 200 % jämfört med 2020.

Kombinationen av höga elpriser, kyla och lite vind resulterade i ett negativt resultat på elhandelsförsäljningen, trots att volymen överträffade budget med råge. År 2021 översteg leveransen 1 212 GWh el till kunderna, jämfört med 2020 års 987 GWh. Elproduktionsverksamheten visade det omvända med totalt 105 GWh, vilket är 12 GWh lägre produktion än prognostiserat. Det är en positiv avvikelse på resultatet jämfört med budget. Gashandelsförsäljningen redovisade 2021 siffror som var bättre än budget, både avseende resultat och volymer. Under årets första tre kvartal tog avvikelserna i elhandel, gashandel och elproduktionen ut varandra. Det fjärde kvartalet drabbades elhandelsresultatet av den extrema prisutvecklingen mer än vad elproduktionen förmådde att väga upp för. På grund av detta fick Varbergs Energimarknad ett negativt resultat för 2021.

Bolaget avslutade försäljningen av Strömma kraftverk.

Framtid

Under 2022 inleder bolaget satsningen på fjärrkyla som planeras vara klar till 2025/2026. Detta är ett stort och viktigt initiativ för både klimat och miljö. Fortsatt fokus ligger på förändring av kultur, införande av Lean, digitalisering av processer och proaktivt bemötande av kunder i de olika gränssnitten. Satsningen på teknik, samarbete och affärsmodeller för de nya affärerna inom stöd- och flexibilitetstjänster är ett viktigt utvecklingsområde där bolaget ser en stor potential. Varberg Energi AB bedöms ha en god position på marknaden. Bolaget har beredskap för elproduktion där den som bäst behövs och att bygga fjärrkyla, utveckla fjärrvärmerna, stärka elnäten, digitalisera samt skapa infrastruktur för ny industri.

Resultat och ekonomisk analys

Under 2021 uppgick nettoomsättningen exklusive punktskatter till 1 158 mnkr jämfört med 2020 års 755 mnkr. De främsta förklaringarna till ökningen är de stigande energipriserna i slutet av året och ökade elhandelsvolymer. Resultatet efter finansiella poster minskade från 77,0 mnkr 2020 till 50,8 mnkr 2021. Även resultatförsämringen har sin största orsak i stigande energipriser som kraftigt missgynnade affärsområdet elhandel.

Personal

Vid årets slut var 119 personer tillsvidareanställda varav 72 % var män och 28 % kvinnor. Den totala sjukfrånvaron låg på 3,85 %. Personalomsättningen för 2021 var 13,8 %.

Resultaträkning Varberg Energikoncernen, mnkr	2021	2020	2019
Intäkter	1 175,7	766,3	831,2
Kostnader	-1 016,8	-583,1	-657,5
Avskrivningar	-95,5	-86,4	-81,4
Rörelseresultat	63,4	96,8	92,3
Finansnetto	-12,5	-19,7	-22,5
Resultat efter fin. poster	50,8	77,0	69,9
Balansomslutning	1 776,7	1 665,9	1 676,1
Soliditet, %	35,5 %	37,0 %	33,8 %
Investeringar	120,2	120,0	117,0
Antal anställda, medeltal	125	119	115

Arena Varberg AB

Arena Varberg AB:s uppdrag är att tillhandahålla lokaler och koncept samt arrangera attraktiva arrangemang för kommunen, medborgarna och näringslivet i Varberg.

Hänt i verksamheten

År 2021 har verksamheten varit starkt påverkad av pandemin. Under årets första nio månader om- eller avbokades alla större evenemang, men under de tre sista månaderna kunde de planerade evenemangen genomföras.

Arena Varberg AB har fått en ny restaurang kallad Arenaköket by Societen. Efter upphandling har den fått ta över driften av all restaurangverksamhet.

Bolaget har fortsatt att jobba på kreativa lösningar för att kunna genomföra uppdrag i linje med rådande pandemirestriktioner. Arena Varberg AB gjorde en del av omställningen redan 2020, då delar av verksamheten ställdes om till produktioner av digitala möteslösningar i arenans studio. Under året har verksamheten gjort kvalitetssäkringar för hybridmöten i övriga lokaler.

Besöksantalet 2021 (jämfört med 2020 inom parentes):

- möten/konferenser 5 595 (5 420)
- mässor 1 795 (4 528)
- nöje 3 703 (2 596)
- sport 4 760 (8 000)

Framtid

Arena Varberg AB vill fortsätta gå mot att vara västkustens mest kreativa, hållbara arena. De senaste åren har bolaget gjort mycket för att stärka varumärket. Arena Varberg AB har sett över sina försäljningsytor och lokaler för att ha rätt organisation när restriktionerna upphörde. Bolaget har gjort mycket för att stärka kompetensen och tekniken för att vara rustade inför framtiden.

Arena Varberg AB kommer att fortsätta sin strävan efter att vara det självklara valet för såväl fysiska som hybridversioner av möten och event.

Resultat och ekonomisk analys

2021 har varit präglad av pandemin och bolaget har gjort ett stort tapp i omsättningen. Efter att restriktionerna togs bort i slutet av september gjorde bolaget en återhämtning och årets sista kvartal kommer nästan upp till budgeterad nivå.

En annan anledning till resultatet är ett minskat driftsbidrag på 2 mnkr som inte tagits med vid budgeteringen. Bolaget har även fått justera ett omställningsstöd på 0,9 mnkr som bolaget fick under 2020 men betalade tillbaka under 2021.

På grund av besparingar är rörliga kostnader och personalkostnader lägre än budgeterat.

De planerade investeringarna har genomförts under året och därutöver ett antal förbättringsarbeten som kunde göras under perioden med lägre beläggning.

Arena Varberg AB:s självfinansieringsgrad för året uppgår till 24 % mot budgeterade 36 %.

Personal

Under året har Arena Varberg AB haft tio anställda, bestående av sex män och fyra kvinnor. Åtta av dessa har arbetat heltid och två av dem deltid. En medarbetare var föräldraledig halva året. Sjukfrånvaron har legat på 2 %.

Det finns inga arbetsrelaterade olyckstillbud att rapportera om. Under tiden med lägre beläggning har verksamheten kunnat lägga mer på internutbildningar och på att förbättra arbetsmiljön.

Resultaträkning Arena Varberg AB, mnkr	2021	2020	2019
Intäkter	6,8	9,8	16,4
Kostnader	-19,7	-18,7	-26,2
Avskrivningar	-0,7	-0,6	-0,5
Rörelseresultat	-13,6	-9,6	-10,3
Finansnetto	0,0	0,0	0,0
Resultat efter fin. poster	-13,6	-9,6	-10,3
Balansomslutning	16,9	13,7	14,7
Soliditet, %	53,7%	67,9%	63,9%
Investeringar	0,6	1,1	0,0
Antal anställda, medeltal	9	8	12

Varbergs Fastighets AB

Varbergs Fastighets AB har i uppdrag att bygga, utveckla och förvalta samhällsnyttiga och attraktiva fastigheter i Varbergs kommun. Bolaget ska också på uppdrag av kommunstyrelsen genomföra projektering och byggnation av kommunala investeringsprojekt. Bolaget ska dessutom verka för en god parkeringsituation genom att bedriva parkeringshusverksamhet.

Hänt i verksamheten

Under året har verksamheten varit fortsatt påverkad av pandemin. Varbergs Fastighets AB har lagt extra fokus på att stödja hyresgäster genom tillgängliga stödpaket och avsatt extra medel för sponsring till idrottsföreningar med anknytning till bolagets lokaler. Under året har organisationen utvecklat ett teambaserat arbetssätt för att förenkla kontakten för hyresgästerna.

Med anledning av renoveringen av Varmbadhuset fick Varbergs Fastighets AB ta emot ett diplom av Hallands Museiförening för god byggnadsvård.

Under året köpte även bolaget Kallbadhuset från kommunen, med en tanke om att knyta det närmre Tullhuset vid omvandling till hotell.

Varbergs Fastighets AB har även i år passat på att satsa extra på underhållsåtgärder, då investeringsvolymen varit lägre.

Framtid

De kommande åren står kommunen inför stora investeringsprojekt som kommer hanteras av Varbergs Fastighets AB. Under 2022 kommer bolaget anpassa sin organisation för att klara av det ökade antalet projekt.

För bolagets fastighetsbestånd är det byggnationen av de två nya parkeringshusen Falkenbäck och Västerport och utvecklingen av Postmästaren som är bolagets största investeringar de kommande åren.

Bolaget kommer även lägga stort fokus på hållbarhetsarbetet med målsättning om fler miljöcertifieringar och anpassningar till nya klimatkrav.

Resultat och ekonomisk analys

Efter finansiella poster redovisar Varbergs Fastighets AB ett överskott på 16 mnkr, vilket är en ökning med 4,5 mnkr jämfört med 2020 och 3 mnkr bättre än budget.

Sedan föregående år har hyresintäkterna ökat med 3 mnkr samtidigt som bolaget fått tillbaka stora delar av förra årets osäkra fordringar.

En stor del av hyresökningen beror på ökade omsättningshyror. De kommunala projekten har uppgått till 197 mnkr, vilket är en minskning med 235 mnkr sedan förra årets rekordnivå.

Under året har Varbergs Fastighets AB färdigställt den nya is- och simarenan Pingvinen, det särskilda boendet Midsommargården och två förskolor byggda med KL-trä.

Investeringsvolymen i det egna beståndet uppgick till 46,2 mnkr, vilket är en marginell höjning från föregående års 38,7 mnkr. Detta är en följd av pandemin som gjort att bolaget fått senarelägga flera större projekt.

Årets två största investeringar är utbyggnaden av Stadshotellet spa etapp 1 och byggnationen av p-hus Falkenbäck, som båda beräknas vara färdiga under 2022.

Eftersom investeringsvolymen varit låg har denna även i år kunnat finansieras med egna medel samtidigt som räntekostnaderna sjunkit kraftigt till följd av lägre marknadsräntor.

Personal

Under 2021 minskade antalet anställda till 34 personer, med en nästintill jämn könsfördelning. Alla medarbetare har heltidsanställningar och sjukfrånvaron uppgick till 4,1 %. Merparten av personalen har i perioder arbetat på distans samtidigt som vård av barn (vab) ökat kraftigt.

Bolaget har lagt extra fokus på arbetet med individuella mål.

Resultaträkning Varbergs Fastighets AB, mnkr	2021	2020	2019
Intäkter	313,7	542,9	364,7
Kostnader	-255,7	-482,2	-304,0
Avskrivningar	-31,4	-33,8	-47,0
Rörelseresultat	26,6	26,8	13,7
Finansnetto	-10,6	-15,4	-17,1
Resultat efter fin. poster	16,0	11,5	-3,4
Balansomslutning	883,7	910,5	903,4
Soliditet, %	11,4 %	11,2 %	7,6 %
Investeringar	46,2	38,7	85,0
Antal anställda, medeltal	34	35	32

Hallands Hamnar Varberg AB

Hallands Hamnar Varberg AB tillhandahåller hamn-, stuveri- och logistiktjänster och har i uppdrag att utveckla hamnverksamheten i Varbergs kommun. Tillsammans med Hallands Hamnar Halmstad AB ska bolaget genom det gemensamt ägda bolaget Hallands Hamnar AB också stärka den regionala utvecklingen, verka för ökad kostnadseffektivitet och kundnytta samt utveckla hamnarna till moderna och attraktiva arbetsplatser.

Hänt i verksamheten

Segmentet sågade trävaror har även under 2021 varit starkt och bolaget har under året hanterat 1 199 930 kubikmeter sågade trävaror, vilket är 1 % mer än föregående år. Redan 2017 uppnådde bolaget drömgränsen på en miljon hanterade kubikmeter, då de hanterade 1 054 448 kubikmeter.

Under 2021 har pappersmassan kommit upp i lägre volymer än förväntat. Totalt hanterade bolaget 397 415 ton pappersmassa varav 362 244 ton lastades till fartyg och 35 171 ton på lastbil, vilket är en volymminskning på 10 % från 2020 års volymer på 441 077 ton.

Hanteringen av massaved minskade med 60 % under året och gick från 229 845 kubikmeter 2020 till 92 796 kubikmeter 2021. Även sågtimmer minskade under 2021 från 64 887 kubikmeter till 62 598 kubikmeter, vilket motsvarar en minskning med 4 %. Containervolymer var under 2021 normala med 8 898 hanterade enheter, vilket är en minskning från 2020 års hanterade volym på 10 903 enheter.

Framtid

Stora kunder som Södra Cell Värö och Derome har gjort större investeringar, vilka ger goda förutsättningar för framtiden med fortsatt betydande volymer via Hallands Hamnar Varberg AB.

Under 2021 har arbetet med den nya hamndelen fortsatt och entreprenör utsågs under hösten 2021. Projektet är en del av stadsutvecklingsprojektet där Varbergstunneln och bygget av Västerport är de övriga delarna. Hallands Hamnar Varberg AB ansvarar för projektet att bygga den nya hamndelen och har tagit hjälp av Varbergs kommun genom hamn- och gatuförvaltningen för projektledning. Invigning av den nya hamndelen planeras till hösten 2024.

Resultat och ekonomisk analys

För 2021 redovisar bolaget en vinst på 0,3 mnkr, vilket är en minskning jämfört med föregående års 14,5 mnkr. Den negativa intäktsutvecklingen beror på att bolaget har haft mindre hanteringsintäkter, i första hand import av skogsråvara.

Kostnadssidan har främst belastats av ökade avskrivningar, 1,3 mnkr jämfört med 2020. Övriga externa kostnader har ökat med 2,8 mnkr jämfört med föregående år och utgörs främst av ökade kostnader för inhyrd personal. Investeringar har under 2021 uppgått till 28 mnkr och består främst av investering i pågående hamnanläggning.

Personal

Trots pandemin har Hallands Hamnar AB haft en låg sjukfrånvaro. Under 2021 var den totala sjukfrånvaron 4,09 %.

För att klara av den kommande generationsväxlingen har bolaget genomfört utbildningar inom bland annat kran- och truckbehörighet.

Trots en arbetsplats med många tunga fordon och svåra arbetsmoment är bolaget förskonade från allvarliga tillbud och skador. Det finns en väl fungerande skyddsorganisation inom bolaget där frågorna hanteras med stor professionalitet.

Hallands Hamnar AB jobbar med jämställdhetsfrågor och genomför lönekartläggning för att kunna följa upp och jämföra löneläget mellan kvinnor och män.

Resultaträkning Hallands Hamnar Varberg AB, mnkr	2021	2020	2019
Intäkter	119,4	129,5	125,5
Kostnader	-104,7	-101,9	-102,7
Avskrivningar	-14,4	-13,2	-12,2
Rörelseresultat	0,3	14,5	10,5
Finansnetto	0,0	0,0	0,0
Resultat efter fin. poster	0,3	14,5	10,5
Balansomslutning	127,8	117,6	103,9
Soliditet, %	59,0	64,0	44,0
Investeringar	28,3	28,9	16,0

Varberg Vatten AB

Varberg Vatten AB har i uppdrag att inom Varbergs kommun äga och hyra de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna och att vara huvudman för den allmänna vatten- och avloppsverksamheten, VA. Bolaget ansvarar också för den kommunala avfallshanteringen. Driften sköts genom bolaget Vatten och Miljö i Väst AB (Vivab) som ägs till hälften av Varberg Vatten AB och till hälften av Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB

Hänt i verksamheten

Under året färdigställde bolaget arbetet med att bygga om reningsverket i Veddige för att skapa kapacitet för cirka 100 bostäder till. Bolaget har även sanerat och relinat flera ledningar och på så sätt ökat livslängden på sina ledningar. Bland annat har man ökat kapaciteten genom nya större vattenledningar utmed Västkustvägen och Östra vägen.

Bolaget har även genomfört omfattande förnyelse på Karlberg och lagt nya ledningar i samband med underhåll av vägar.

Både vattentornet Våga och råvattenledningen Ragnhild är i genomförandefas och full byggnation pågår.

Inom dricksvattenproduktionen har bolaget intensifierat projekteringen av Kungsätters nya vattenverk och högreservoar. Projektet förväntas vara färdigställt först 2023 och innefattar även en ny råvattenledning mellan vattentäkt och vattenverk.

Framtid

Under 2021 gjorde bolaget ett arbete med styrelsen och ledningsgruppen runt strategiska frågor med inriktning på framtidens system för vatten, avlopp och avfall.

Bolaget ska arbeta med grön samhällsutveckling och utveckla systemlösningar så de blir mer hållbara. Inom grön samhällsutveckling kommer bolaget att hålla ihop arbetet med nya systemlösningar i kommande utbyggnadsområden. Arbetet sker utifrån ett hållbarhetsperspektiv och inkluderar omvärldsbevakning.

Även inom avfallsverksamheten har bolaget höjt ambitionsnivån. Bolaget har bland annat startat ett arbete med en ny avfallsplan tillsammans med ägarkommunerna.

Resultat och ekonomisk analys

Före bokslutsdispositioner redovisar Varberg Vatten AB ett positivt resultat på 5,9 mnkr.

VA-verksamhetens överskott har omförd till bolagets VA-fond (22,9 mnkr) medan föregående års överuttag (6,9 mnkr) består. VA-verksamhetens överskott minskar intäkterna i nedanstående resultaträkning. VA-fonden kommer täcka framtida kapitalkostnader för pågående investering i form av det nya vattentornet Våga.

Återvinning och avfall gör ett överskott med 5,9 mnkr för året, vilket minskar verksamhetens ackumulerade underskott mot kollektivet och uppgår nu till 6,2 mnkr.

Under året har bolaget arbetat upp investeringar motsvarande 217 mnkr av budgeterade 448 mnkr i Varbergs kommun. Den stora avvikelser mellan det budgeterade, prognostiserade och faktiska utfallet beror framför allt på att exploateringar har förskjutits i tid. Flera projekt som var planerade att gå in i en expansiv genomförandefas under året har stannat upp.

Personal

Under året har Vivab rekryterat flera nya medarbetare. Verksamheten har även haft flera interna förflyttningar och på så vis gett medarbetare möjligheten att utvecklas inom bolaget. Det senaste året har bolagets annars låga sjukfrånvaro stigit från 3 % till 4 %, vilket troligtvis är en följd av pandemin. Under perioder med hög sjukfrånvaro har alla hjälpts åt för att få verksamheten att fungera ändå.

Vivab har rapporterat ett fåtal tillbud och olyckor och jobbar mycket med riskanalyser i det förebyggande arbetet inom arbetsmiljö.

Bolaget är stolta över att ha rekryterat sin första kvinnliga rörmontör. Det har länge funnits kvinnor bland driftpersonalen men inte inom yrkesgruppen rörmontörer.

Resultaträkning Varberg Vatten AB, mnkr	2021	2020	2019
Intäkter	240,9	219,5	213,8
Kostnader	-180,3	-166,1	-163,4
Avskrivningar	-47,0	-44,8	-40,1
Rörelseresultat	13,6	8,6	10,3
Finansnetto	-7,7	-10,4	-11,2
Resultat efter fin. poster	5,9	-1,8	-0,9
Balansomslutning	2 079,2	1 786,2	1 686,0
Soliditet, %	15,6 %	14,6 %	11,9 %
Investeringar	217,4	139,0	209,0

Revisorerna
Varbergs kommun

2022-04-06

Till kommunfullmäktige i Varbergs kommun

Revisionsberättelse

Undertecknade revisorer, som är av Varbergs kommunfullmäktige utsedda att granska kommunens räkenskaper och förvaltning för år 2021, får efter verkställt uppdrag avge följande revisionsberättelse.

Vi har granskat kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamhet samt årsredovisning och räkenskaper för 2021. Genom de utsedda lekmanarevisorerna har även granskning skett av Varbergs Stadshus AB, Varbergs Bostads AB med dotterbolag, Varberg Energi AB med dotterbolag, Etapp 1 i Varberg AB, Parkeringshus i Västerport i Varberg AB, Arena Varberg AB, Varbergs Fastighet AB, Marknad Varberg AB, Hallands hamnar AB, Hallands Hamnar Varberg AB, Varberg Vatten AB samt VIVAB.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, kommunens revisionsreglemente och god redovisningssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

KPMG har biträtt kommunrevisionen. I verksamhetsredogörelse som biläggs denna revisionsberättelse framgår kortfattat resultatet från genomförda granskningar under 2021. För samtliga granskningar har upprättats revisionsrapporter som skickats till berörd nämnd/styrelse för yttrande. Revisionsrapporterna har även skickats till kommunfullmäktige och kommunstyrelse för kännedom. Utöver granskningsrapport av bokslutet lämnas även verksamhetsredogörelse. Till revisionsberättelsen hör utöver ovan angivna revisionsrapporter också revisionsberättelser och granskningsrapporter för bolagen.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredningar i Varbergs kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

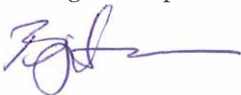
Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt. Utifrån vår granskning anser vi vidare att kommunallagens balanskrav har uppfyllts för 2021.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöterna i dessa organ för verksamhetsåret 2021. Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2021.

Varberg den 6 april 2022

Björn Johansson

Lars Oskarsson

Erling Andersson

Inger Cederholm

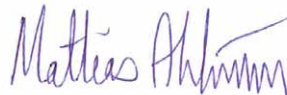
Lennart Andersson

Göran Jarhult

Christer Niklasson

Mattias Ahlström

Lars-Erik Ottosson

**VARBERGS
KOMMUN**

Telefon, Varberg direkt: 0340-880 00 | E-post: varbergdirekt@varberg.se | Webbplats: varberg.se
Postadress: Varbergs kommun, 432 80 Varberg | Besöksadress: Varberg direkt, Norra Vallgatan 14